

Bokslut 2017

Pedersörenejdens Andelsbank

INNEHÅLL

sida

- 1 Verksamhetsberättelsen
- 20 Andelsbankens resultaträkning och balansräkning
- 22 Finansieringsanalys
- 24 Noterna till andelsbankens resultaträkning
och balansräkning
De viktigaste principerna för upprättandet av bokslutet i andelsbanken
- 37 Noter
- 61 Förteckning över bokföringsböcker, verifikatsslag samt
utredning om hur de förvaras
- 72 Styrelsens underskrift
- 72 Förvaltningsrådets bestyrkande
- 72 Revisorernas anteckning om utförd revision

STYRELSENS VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2017

Pedersörenejdens Andelsbanks räntenetto och provisionsintäkter ökade under året. Bankens rörelsevinst var något mindre än året innan beroende på att under 2017 gjordes en del nedskrivningar på bankens fastighetsinnehav. Resultatet av den egna affärsverksamheten var på samma nivå som året innan. Under räkenskapsperioden bokfördes något mera nedskrivningar av krediter och andra åtaganden än under jämförelseperioden. Nedskrivningarna i förhållande till kredit- och garantistocken var fortfarande små. Utlåningen ökade med 5,2 procent och inlåningen ökade med 4,7 procent. CET 1 kapitalrelationen var bättre än året innan.

Nyckeltal

Nyckeltal	Nyckeltal		
	2017	2016	Förändring
Rörelsevinst, 1000 euro	4 967	5 210	-4,7
Kostnaderna i relation till intäkterna, %	45,9	42,9	3
Räntabilitet på eget kapital %	6,4	7,1	-0,8
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	34,1	31,7	7,5
Antal anställda i genomsnitt	41	40	0,9
Ägarkunder	9 071	8 584	487

OP Gruppen

Pedersörenejdens Andelsbank är en inlåningsbank i andelslagsform som ägs av sina medlemmar och som bedriver lokal banksrörelse inom sitt verksamhetsområde. Alla medlemmar är ägarkunder och varje medlem har en medlemsandel som ger lika rättigheter. Andelsbanken hör till OP Gruppen som är en ledande finländsk finansgrupp. Den består av de självständiga andelsbankerna och deras centralinstitut OP Andelslag (tidigare OP-Pohjola anl) jämte dotterföretag. OP Andelslag och dess dotterföretag OP-Tjänster Ab och OP Kundtjänster Ab ansvarar för utvecklingen och produktionen av centraliserade tjänster till OP Gruppen och dess medlemsbanker. OP Andelslag fungerar som en strategisk ägarsammanslutning för hela OP Gruppen samt som det centralinstitut som svarar för gruppstyrning och tillsyn.

Andelsbanken är ett medlemskreditinstitut till OP Andelslag. OP Andelslag och dess medlemskreditinstitut bildar tillsammans med sammanslutningarna i deras finansiella företagsgrupper en sådan sammanslutning som avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. Enligt lagarna svarar centralinstitutet och medlemskreditinstituten för varandras skulder och förbindelser och tillsynen av deras kapitaltäckning, likviditet och exponeringar övervakas på sammanslutningsnivå. OP Gruppens försäkringsbolag omfattas inte av det solidariska ansvaret.

Omvärlden

Konjunkturutvecklingen stärktes 2017. Förtroendet för ekonomin fortsatte att förbättras mot årets slut. Enligt preliminära uppgifter var världsekonomin tillväxt den snabbaste på över fem år. Den ekonomiska tillväxten inom euro området nådde 2017 den bästa takten under det innevarande decenniet. Inflationen förblev måttlig trots den gynnsamma ekonomiska utvecklingen. Europeiska centralbanken fortsatte sin stimulerande politik. Värdepappersköpen fortsatte hela året med 60 miljoner euro i månaden. Styrräntorna förblev oförändrade. Euriborräntorna förblev negativa. De långa räntorna steg en aning under 2017.

I Finland var den ekonomiska tillväxten stark på bred front. Företagens investeringar ökade kraftigt, och konsumtionens goda tillväxt fick fart av konsumenternas starka förtroende. Det byggdes flitigt, bostadshandeln ökade och bostadspriserna steg i genomsnitt en aning. Utlåningen till hushåll fortsatte 2017 att öka med en takt på cirka tre procent. Snitträntan på nya uttagna bolån sjönk under slutet av året till under en procent. Snitträntan på nya bolåneavtal är i Finland den lägsta bland euroländerna. Tillväxten i lånestocken för bostadssammanslutningar och företag avtog under slutet av året. Hushållens och företagens kreditefterfrågan förväntas bli livligare under det första kvartalet 2018 jämfört med samma tid i fjol.

Ansvarskänsla

Samhällsansvaret är en fast del av OP Gruppens och andelsbankernas affärsrörelse och strategi. Grunden för ansvaret är vår grunduppgift, våra gemensamma värden, vår starka kapitaltäckning och kompetenta riskhantering, vilka stöds av vår kundägda affärsmodell. Ur samhällsansvarssynvinkel beaktar vi det ekonomiska och sociala ansvaret samt miljöansvaret. Vårt mål inom samhällsansvaret är att vara föregångare inom branschen i Finland. OP Gruppen rapporterar sitt samhällsansvar i enlighet med GRI G4-riktlinjerna. Samhällsansvarsrapporten finns att läsa på op-year2016.fi

Väsentliga händelser under räkenskapsperioden

Andelsbanken sålde under året Avkastningsandelar för 1.409.000 euro (930.000). Avkastningsandelarna är frivilliga placeringar som ägarkunderna gör i andelsbankens eget kapital. De kan räknas till bankens kärnkapitaltäckning. Avkastningsandelens avkastningsmål för 2017 var 3,25 procent. OP Gruppens förvaltningsråd har fastställt att avkastningsmålet 2018 också är 3,25 procent. Banken har placerat en del av kapitalet från Avkastningsandelarna i OP Andelslags andelskapital.

Skatteförvaltningen har i enlighet med HFD:s beslut av 27.2.2017 återbetalat de mervärdesskatter på totalt 80.000 euro som betalats för OP-bonus för åren 2010–2016. Momsåterbäringarna har bokförts på övriga rörelseintäkter. Såsom en del av OP Gruppens ”strategi 2019” har andelsbanken omvärderat sina fastigheter. Fastigheternas värde har uppdaterats så att det motsvarar lokaliteternas värde för affärsrörelsen i enlighet med strategin.

Banken ändrade sina stadgar under 2017 och övergick från andelsstämma till fullmäktige. Bankens första fullmäktige om 30 ledamöter valdes på hösten 2017.

Inga andra väsentliga händelser inträffade under räkenskapsperioden i Pedersörenejdens Andelsbank.

Väsentliga händelser efter räkenskapsperioden

Andelsbanken tar 1.1.2018 i bruk de delar av standarden IFRS 9 ”Finansiella instrument” som ingår i Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar (2/2016) samt de övriga ändringar som följer av att standarden IFRS 9 trätt i kraft 1.1.2018. Ur Andelsbankens synvinkel är den mest betydande ändringen att nedskrivningarna för krediter som beviljats bokförs degressivare än tidigare, på basis av förväntade kreditförluster. Standarden IFRS 9 förorsakar också ändringar i redovisningsprinciperna, justeringar i beloppet av de fordringar som tidigare har redovisats i balansräkningen och i klassificeringen av finansiella instrument. Justeringarna i bokföringsvärden redovisas i den ingående balansen på omklassificeringsdagen bland ackumulerade vinstmedel.

Inga andra väsentliga händelser inträffade efter räkenskapsperiodens slut i banken.

Andelsbankens resultat

Resultatanalys 1000 euro	2017	2016	Förändring, %	2015
Intäkter				
Räntenetto	6 180	5 797	6,6	5 729
Övriga intäkter				
Intäkter från egetkapitalinstrument	2 094	2 164	-3,2	2 975
Provisionsintäkter, netto	2 280	2 071	10,1	2 022
Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet	24	31	-25,1	40
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas	5	35	-86,1	845
Nettoresultat av säkringsredovisning	-	-		-
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter	-150	228	-166,1	-19
Övriga rörelseintäkter	199	73	171,5	71
Totalt	4 451	4 603	-3,3	5 933
Intäkter totalt	10 631	10 400	2,2	11 662
Kostnader				
Personalkostnader	1 928	1 957	-1,5	1 907
Övriga administrationskostnader	2 225	1 831	21,5	1 625
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	192	115	67,5	134
Övriga rörelsekostnader	536	562	-4,8	551
Kostnader totalt	4 882	4 465	9,3	4 217
Nedskrivningar av krediter och andra åtaganden	782	724	7,9	786
Nedskrivningar av övriga finansiella tillgångar	-	-		-
Rörelsevinst (-förlust)	4 967	5 210	-4,7	6 659

Rörelsevinsten minskade från jämförelseperioden beroende på att banken under 2017 gjorde riktade nedskrivningar på det egna fastighetsinnehavet. Räntenettet ökade sedan utlåningen vuxit och kostnaderna för inlåningen minskat. Personalkostnaderna minskade något. Nedskrivningarna av fordringar ökade något från jämförelseperioden och i förhållande till kredit- och garantistocken var nedskrivningarna fortfarande små. De övriga rörelsekostnaderna ökade främst bl.a. till följd av en högre andel av gruppens gemensamma kostnader. Andelsbankens provisionsintäkter ökade från jämförelseåret. Provisionerna från kreditgivningen, betalningsrörelsen och kapitalförvaltningen ökade. I provisionsintäkterna ingår som en avdragspost den OP-bonus som betalats till ägarkunderna. Provisionsintäkter samlades enligt följande:

Provisionsintäkter 1000 euro	2017	2016	Förändring, %
Inlåning	21	26	-19,5
Utlåning	1 205	1 128	6,8
Betalningsrörelse	1 191	1 205	-1,2
Värdepappersförmedling och emission	68	49	40
Kapitalförvaltning och juridiska ärenden	274	235	16,8
Garantier	60	63	-3,6
Förmedling av försäkringar	373	406	-8
Övriga	594	438	35,7
Totalt	3 786	3 549	6,7
OP-bonus	-1 217	-1 176	3,5
Provisionsintäkter totalt	2 569	2 373	8,3
Provisionskostnader	289	302	-4,1
Provisionsintäkter, netto	2 280	2 071	10,1

Nettot av nedskrivningarna av krediter ökade något från året innan. På krediter och garantifordringar bokfördes nedskrivningar enligt följande:

Nedskrivningar av krediter och garantifordringar			
1000 euro	2017	2016	Förändring, %
Nedskrivningar, brutto	1 254	957	31
Avdrag	-472	-233	102,5
Nedskrivningar, netto	782	724	7,9
Nedskrivningar av kredit- och garantistocken %	0,2	0,2	0

Omslutning och åtaganden utanför balansräkningen

Centrala balans- och åtagandeposter

Utvecklingen av de centrala balans- och åtagandeposterna under de tre senaste åren och förändringen 2017 presenteras i tabellen nedan.

Centrala balans- och åtagandeposter				
1000 euro	31.12.2017	31.12.2016	Förändring, %	31.12.2015
Omslutning	473 787	454 891	4,2	441 795
Utlåning	392 357	372 860	5,2	360 775
Skuldebrev	-	-	-	-
Aktier och andelar	46 263	46 373	-0,2	46 271
Inlåning	327 902	313 085	4,7	300 571
Eget kapital	57 134	53 600	6,6	49 249
Åtaganden utanför balansräkningen	20 687	24 678	-96,8	23 174

Utvecklingen av utlåningen

Kreditgivningen ökade totalt med 5,2 procent. Kreditstocken uppgick i slutet av året till totalt 392 miljoner euro. Tillväxten i kreditstocken var högre än året innan till följd av den ekonomiska uppgången på verksamhetsområdet. Andelsbanken förmedlar också till sina kunder bolån som beviljas av OP-Pohjola-gruppens hypoteksbank OP-Bostadslånebanken Abp (OPB).

Problemfordringarna och lånefordringarna som beviljats en eftergift utvecklades på följande sätt under räkenskapsperioden:

Problemfordringar och lånefordringar som beviljats en eftergift			
1000 euro	31.12.2017	31.12.2016	Förändring, %
Oreglerade fordringar	9 803	7 495	30,8
Över 90 dagar förfallna fordringar	3 478	3 345	4,0
Lån som beviljats en eftergift	3 711	2 865	29,5
Sannolikt obetalda fordringar	2 614	1 285	103,5
Normala lån som beviljats en eftergift	18 640	16 850	10,6
Problemfordringar totalt	28 443	24 345	16,8

Nedskrivningarna har beaktats i tabellens siffror. Som över 90 dagar förfallna fordringar redovisas det återstående kapitalet på en fordran där räntan eller kapital förfallit till betalning men inte betalats på tre månader. Som lånefordringar som beviljats en eftergift redovisas fordringar där avtalsvillkoren omförhandlats på grund av att kundens likviditet försämrats. Som sannolikt obetalda fordringar redovisas fordringar som hör till de svagaste kreditklasserna.

Fastighetsinnehav

Andelsbankens fastighetsinnehav består av rörelsefastigheter och förvaltningsfastigheter.

Fastighetsinnehav 1000 euro	31.12.2017	31.12.2016
Rörelsefastigheter		
Uppbundet kapital	1 392	1 412
Procent av omslutningen	0,3	0,3
Förvaltningsfastigheter		
Uppbundet kapital	679	905
Procent av omslutningen	0,1	0,2
Verkligt värde	586	841
Nettointäkter, %	5,8	5,4
Kapital uppbundet i fastigheter totalt	2 071	2 317
Procent av omslutningen	0,4	0,5

Det uppbundna kapitalet för fastighetssammanslutningar består av aktielägenheternas bokföringsvärde ökat med aktielägenhetens låneandel.

Rörelsefastigheter

Till rörelsefastigheter har räknats fastigheter som är i bankens eget bruk som kontor eller lager eller andra motsvarande lokaler eller som används av personalen för boende, rekreation eller dylikt samt aktier i fastighetssammanslutningar som berättigar till besittning av sådana lokaler. Till rörelsefastigheter har också räknats sådana fastigheter i direkt innehav av vilka en del är uthyrda, men den uthyrda delen inte kan säljas separat, och andelen i eget bruk är över fem procent av ytan.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter innehas för att få hyresintäkter och värdestegring på egendomen. Om en del av en fastighet i direkt innehav hyrs ut och om den egna andelen är ringa (under fem procent), klassificeras fastigheten som förvaltningsfastighet.

Vid värderingen av ett balansvärde för affärs-, kontors- och industrifastigheter i förvaltningsbruk har som fastighetsvist minimikrav på avkastningen använts 5,5 procent

Utvecklingen av den övriga placeringsverksamheten

Fordringar på kreditinstitut, varav merparten består av fordringar på OP Företagsbanken Abp, uppgick 29.911 tusen euro (30.350).

Vid slutet av räkenskapsperioden hade andelsbanken placeringar i centralinstitutets andelskapital för totalt 46.197 tusen euro (46.197).

Skulder till allmänheten och offentlig sektor

Utvecklingen av inlåningen från allmänheten och övriga skulder beskrivs i tabellen nedan. Övriga skulder består av skulder i korta pengar och lån förmedlade ur statens medel.

Skulder till allmänheten och offentlig sektor 1000 euro	31.12.2017	31.12.2016	Förändring, %
Inlåning			
Betalningsrörelsekonton	161 568	147 623	9,4
Sparkonton	18 295	17 380	5,3
Placeringskonton	146 269	145 763	0,3
Inlåning i valuta	1 771	2 318	-23,6
Totalt	327 902	313 085	4,7
Övriga skulder	377	452	-16,6
Skulder till allmänheten och offentlig sektor totalt	328 279	313 536	4,7

Utvecklingen av övrigt främmande kapital och övriga åtaganden

Skulderna till kreditinstitut består av skulder till OP Företagsbanken Abp och av s.k. mellankrediter till OP-Bostadslånebanken Abp.

Andelsbanken har inte emitterat obligationslån. De övriga posterna i främmande kapital består närmast av kortfristiga betalningsförmedlingsposter samt resultatregleringar i anslutning till periodiseringen av intäkter och kostnader i bokslutsskedet.

Eget kapital och reserver

Pedersörenejdens Andelsbanks sammanlagda egna kapital ökade med 6,6 procent till 57.134 tusen euro.

Andelskapital

Andelskapitalet ökade med 2,9 procent till 24.426 tusen euro (23.737). Vid slutet av året hade ägarkunderna placeringar i medlemsandelar för 926 tusen euro (876) och i Avkastningsandelar för 23.500 tusen euro (22.861). Vid slutet av räkenskapsperioden fanns uppsagda Avkastningsandelar för 2.392 tusen euro (2.389) och uppsagda medlemsandelar för 19 tusen euro (18).

Andelsbanken betalade 3,25 procent i ränta på Avkastningsandelarna för 2016, dvs. totalt 724.062 euro. På medlems- och tilläggsandelskapitalet betalade banken totalt 4.926 euro i ränta för 2016. Andelsbankens andelsstämma har beslutat att minska antalet tilläggsandelar mot återbetalning. Tilläggsandelarna återbetalades till kunderna i juli 2017.

Andelsbanken kan enligt lagen om andelslag och andelsbankens stadgar ha medlemsandelar som medför medlemsrättigheter samt Avkastningsandelar som frivilliga andelar och tilläggsandelar. I andelsbankens andelskapital ingår 9.450 medlemsandelar. Varje medlem är skyldig att ta en medlemsandel i andelsbanken och att för den som teckningspris betala en medlemsinsats på 100 euro. I andelsbankens andelskapital ingår 235.000 Avkastningsandelar. Avkastningsandelar kan tecknas endast av andelsbankens medlemmar, och styrelsen beslutar om emissionen av Avkastningsandelar. Det nominella beloppet på en Avkastningsandel och den avkastningsinsats som ska betalas till andelsbanken som teckningspris för Avkastningsandelen är etthundra (100) euro. Vid upplösning av andelsbanken har medlemsandelarna och Avkastningsandelarna sämre företrädesrätt än tilläggsandelarna. Bestämmelser om tilläggsandelar ingår i 11 kapitlet i den tidigare lagen om andelslag (1488/2001) och i tillämpliga delar i den gällande lagen om andelslag. Andelsbanken kan inte längre emittera tilläggsandelar.

Då medlemskapet upphört eller en tilläggsandel eller Avkastningsandel sägs upp återbetalas medlemsinsatsen, avkastningsinsatsen och tilläggsinsatsen i enlighet med andelsbankens stadgar, lagen om andelslag och lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform under de förutsättningar som nämns i de här lagarna. En medlemsinsats och en avkastningsinsats kan återbetalas 12 månader efter slutet av den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet har upphört eller avkastningsandelsägaren sagt upp andelen.

Andelsbanken har dock rätt att vägra att återbetala medlemsinsatser och avkastningsinsatser under den tid som andelsbanken är verksam. Andelsbanken kan senare besluta att återta den här vägran. Bankens styrelse beslutar vid behov om förbudet mot återbetalning och upphävningen av det. Om full återbetalning inte är möjlig något år, ska den obetalda delen betalas ur det egna kapital som står till förfogande enligt de följande boksluten. Ovan fastställda rätt till efterhandsåterbetalning av obetalda delar upphör dock efter det femte följande bokslutet. På obetalda delar betalas inte ränta.

Andelsbanken har rätt att lösa in alla Avkastningsandelar. Andelsbankens styrelse ska besluta om att utnyttja lösningsrätten. För en inlösen krävs tillstånd av centralinstitutet och av tillsynsmyndigheterna, om bestämmelserna så kräver.

Reserver

Kreditförlustreserven ökade med 936.504,79 euro.

Kapitalbasen och kapitaltäckningen

Andelsbankens kapitaltäckning räknas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) N:o 575/2013.

Vid beräkningen av kapitalkravet för andelsbankens kreditrisk tillämpas internmetoden. Kapitalkravet för marknadsrisker beräknas enligt schablonmetoden. Också kapitalkravet för operativa risker beräknas enligt schablonmetoden.

OP Gruppen offentliggör mer detaljerade kapitaltäckningsuppgifter enligt den s.k. Pelare III i samband med bokslutet. OP Gruppens bokslut och kapitaltäckningsuppgifterna enligt Pelare III kan läsas i nättjänsten www.op.fi.

Andelsbankens kapitalbas bildades enligt följande:

Kapitalbas 1000 euro	31.12.2017	31.12.2016
Kärnprimärkapital (CET1)		
Eget kapital*	57 134	52 661
Tilläggsandelkapital som räknas till kapitalbasen	0	496
Bokslutsdispositioner med avdrag för uppskjuten skatteskuld	13 874	13 125
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde, och försiktig värdejustering	-16	-
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag		
Resultat under räkenskapsperioden som inte är verifierat	-3 637	-4 430
Planerad utdelning	-	-
Andelskapital som återbetalas	1 417	-
Immateriella tillgångar	-	-
Underskott av differensen mellan nedskrivningar och förväntade förluster	-3 698	-3 534
Kärnprimärkapital (CET1) totalt	62 238	58 318
Primärkapital (T1) totalt	62 238	58 318
Kapitalbas totalt	62 238	58 318

*exkl. eventuell uppskjuten skatteskuld i anslutning till uppskrivningsfonden

Från kärnprimärkapitalet har dragits av de uppsagda andelskapital som återbetalats till kunderna. Av tilläggsandelarna räknades under jämförelseåret till kärnprimärkapitalet högst 60 procent av det belopp som emitterats 31.12.2012. Räkenskapsperiodens resultat har inte inräknats i kapitalbasen.

Totalt riskvägt exponeringsbelopp 1000 euro	31.12.2017	31.12.2016
Kreditrisk		
Schablonmetoden (SA)		
Exponeringar mot företag	469	306
Exponeringar mot hushåll	-	-
Exponeringar säkrade med panträtt i fastighet	-	-
Exponeringar mot institut	-	-
Exponeringar mot stater, centralbanker och offentlig sektor	0	168
Övriga exponeringar	388	392
Internmetoden (IRB)		
Exponeringar mot företag ¹⁾	70 975	74 225
Företagsexponeringar – sme- företag	60 847	63 236
Företagsexponeringar – Övriga	10 128	10 989
Exponeringar mot hushåll ²⁾	47 684	46 694
Med säkerhet i fastighet	36 521	36 014
Övriga hushållsexponeringar	11 163	10 680
Exponeringar mot institut ¹⁾	-	-
Aktieexponeringar	44 770	45 169
Övriga poster	2 168	2 404
Kreditrisk totalt	165 598	169 359
Marknadsrisk	-	-
Avvecklingsrisk	-	-
Valutakursrisk	-	-
Operativ risk	15 927	14 593
Totalt	182 382	183 951

1) På exponeringarna mot företag och institut tillämpas IRBA:s s.k. basmetod (FIRB), dvs. vid beräkningen av riskvikterna för de här exponeringarna tillämpar banken egna estimat för sannolikheten för fallissemang (PD).

2) Vid beräkningen av riskvikterna för exponeringarna mot hushålls tillämpar banken egna estimat för sannolikheten för fallissemang (PD), förlusten vid fallissemang (LGD) och konverteringsfaktorn (CF).

Kapitalrelationer (%)	31.12.2017	31.12.2016
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	34,1	31,7
Primärkapitalrelation (T1)	34,1	31,7
Kapitalrelation	34,1	31,7
Kärnprimärkapitalrelation (CET1) för sammanslutningen av andelsbanker	*20,1	19,2

*september 2017

Kapitalkrav 1000 euro	31.12.2017	31.12.2016
Kapitalbas	62 238	58 318
Kapitalbaskrav + buffertkrav*	19 162	19 324
Kapitalkravets överskott	43 076	38 993
Kapitalbas	62 238	58 318
Basel I golvets kapitalkrav	17 369	17 183
Kapitalkravets överskott	44 870	41 135

*Minimikrav 8 %, kapitalkonserveringsbuffert 2,5 % och ett eventuellt ländervist kontracykliskt buffertkrav

Formler för nyckeltalen:

Kärnprimärkapitalrelation (CET1), %

$$\frac{\text{Kärnprimärkapital (CET1) totalt}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$$

Primärkapitalrelation (T1), %

$$\frac{\text{Primärkapital (T1) totalt}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$$

Kapitalrelation, %

$$\frac{\text{Sammanlagd kapitalbas}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$$

Solidariskt ansvar

I enlighet med sammanslutningslagen utgörs sammanslutningen av andelsbanker av sammanslutningens centralinstitut OP Andelslag, den affärsbank som är centralt finansiellt institut för andelsbankerna, OP Företagsbanken Abp, centralinstitutets övriga medlemskreditinstitut, företagen i centralinstitutets och medlemskreditinstitutens finansiella företagsgrupper samt sådana kreditinstitut, finansiella institut och tjänsteföretag varav de ovan nämnda företagen ensamma eller tillsammans äger över hälften. OP Andelslags medlemmar utgjordes vid årets slut av cirka 170 andelsbanker samt OP Företagsbanken Abp, OP-Bostadslånebanken Abp, OP-Kortbolaget Abp och OP Kundtjänster Ab. Tillsynen över sammanslutningen av inlåningsbanker ska vara konsoliderad, och centralinstitutet och dess medlemskreditinstitut svarar i sista hand för varandras skulder och förbindelser. Centralinstitutet är skyldigt att ge sina medlemskreditinstitut anvisningar om deras interna kontroll och riskhantering, deras verksamhet för att trygga likviditeten och kapitaltäckningen samt om enhetliga redovisningsprinciper vid upprättandet av sammanslutningens konsoliderade bokslut.

Centralinstitutet och medlemskreditinstituterna är solidariskt ansvariga för de skulder hos centralinstitutet eller ett medlemskreditinstitut i likvidation eller konkurs som inte kan betalas med dess medel. Ansvaret fördelas mellan centralinstitutet och medlemskreditinstituterna i förhållande till omslutningen i de balansräkningar som senast fastställts. Om kapitalbasen i ett medlemskreditinstitut på grund av förluster minskar så att de i sammanslutningslagen uppställda förutsättningarna för likvidation uppfylls, har centralinstitutet rätt att under räkenskapsperioden, på de grunder som nämns i centralinstitutets stadgar, ta ut extra avgifter av medlemskreditinstitutet högst till fem tusendelar av den sammanräknade omslutningen för de balansräkningar som senast fastställts för medlemskreditinstitutet, för att användas till de stödåtgärder som behövs för att förhindra en likvidation av medlemskreditinstitutet.

Insättningsgaranti och investerarskydd

Enligt lagen om finansiell stabilitet ska inlåningsbankerna höra till insättningsgarantifonden. De inlåningsbanker som hör till OP Gruppen betraktas vad gäller insättningsgarantin som en enda bank. Insättningsgarantifonden ersätter insättarnas fordringar på inlåningsbankerna inom OP Gruppen högst upp till 100 tusen euro. OP Gruppens inlåningsbanker är andelsbankerna och OP Företagsbanken Abp. Insättningsgarantisystemet i Finland och lagstiftningen om det har ändrats från 1.1.2015. OP Gruppens avgifter i enlighet med det nya systemet har beskrivits i punkt 1.18 Myndighetsavgifter i principerna för upprättandet av bokslutet.

Ersättningsfonden för investerarskydd betalar ersättningar till icke-professionella investerare då ett värdepappersföretag eller ett kreditinstitut till följd av annat än tillfällig betalningsoförmåga inte avtalsenligt kan betala klara och ostridiga fordringar. Beloppet av ersättningen är 90 procent av beloppet av fordringarna, högst 20 tusen euro. Enligt lagstiftningen om ersättningsfonden för investerare betraktas de banker som hör till OP Gruppen som en enda bank i fråga om investerarskyddet.

Enligt bestämmelserna om resolution har resolutionsmyndigheten rätt att ingripa i villkoren för bankens skulder på ett sätt som påverkar borgenärens ställning. Resolutionsmyndighet för OP Gruppen är EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board) i Bryssel. Resolutionsmyndigheten håller på att fastställa ett minimibelopp enligt resolutionslagen för OP Gruppen på grupplanet.

Nyckeltal för den ekonomiska utvecklingen

Nyckeltal	2017	2016	2015
	Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	6,4	7,1
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,9	1	1,4
Soliditet, %	15	14,7	14,1
Kostnads-/intäktsrelation, %	45,9	42,9	36,2

Formler för nyckeltalen

Räntabilitet på eget kapital (ROE), %

$$\frac{\text{Rörelsevinst (-förlust)} - \text{Inkomstskatt}^*}{\text{Eget kapital och minoritetsandel} + \text{Ackumulerade bokslutsdispositioner} - \text{minus uppskjuten skatt (medeltalet vid årets början och slut)}} \times 100$$

Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %

$$\frac{\text{Rörelsevinst (-förlust)} - \text{Inkomstskatt}^*}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid årets början och slut)}} \times 100$$

Soliditet, %

$$\frac{\text{Eget kapital och minoritetsandel} + \text{Ackumulerade bokslutsdispositioner} - \text{minus uppskjuten skatt}}{\text{Balansomslutning}} \times 100$$

Kostnads-/intäktsrelation, %

$$\frac{\text{Administrationskostnader} + \text{Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar} + \text{Övriga rörelsekostnader}}{\text{Räntenetto} + \text{Intäkter från egetkapitalinstrument} + \text{Provisionsintäkter, netto} + \text{Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet} + \text{Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas} + \text{Nettoresultat av säkringsredovisning} + \text{Nettointäkter från förvaltningsfastigheter} + \text{Övriga rörelseintäkter} + \text{Andel av intresseföretagens resultat (netto)}} \times 100$$

* Med beaktande av skatteinverkan som ingår i bokslutsdispositionerna

Riskhantering

Organisering av och principer för riskhantering samt bankens riskposition

Riskhanteringen baseras på yrkesskicklighet och försiktighet hos de personer som fattar rörelsebeslut samt på en systematisk mätning, analys och begränsning av riskerna. Riskhanteringsens viktigaste syfte är att trygga bankens riskhanteringsförmåga och att säkerställa att banken inte i sin verksamhet tar så stora risker att lönsamheten, kapitaltäckningen, likviditeten eller kontinuiteten i bankens verksamhet äventyras. Riskhanteringsförmågan bildas av en högklassig riskhantering som är dimensionerad enligt verksamhetens omfattning och krav samt en tillräcklig kapitaltäckning och likviditet som baserar sig på lönsam affärsrörelse.

Andelsbankens riskhantering har ordnats i enlighet med OP Andelslags allmänna instruktioner för medlemsbankerna. Andelsbankens förvaltningsråd övervakar hur de principer på grupplanen om intern kontroll och risktagning samt risktoleranssystem som centralinstitutet meddelat genomförs vid banken. Förvaltningsrådets revisionsutskott biträder förvaltningsrådet i att utföra dess tillsynsplikt. Dessutom bedömer det bankens riskposition och riskhanteringsförmåga och riskläge. Styrelsen ansvarar för att riskhanteringssystemen är tillräckliga. Den fastställer målen för affärsverksamheten, limiter för kapitaltäckningen och de olika risklagen samt övervakar och följer regelbundet upp bankens affärsrörelse, riskhanteringsförmåga och riskläge. Verkställande direktören ansvarar för att riskhanteringen och kapitalutvärderingen verkställs och organiseringen av uppgifterna i anslutning till dem. Verkställande direktören rapporterar regelbundet bankens rörelse, riskhanteringsförmåga och riskposition till styrelsen, förvaltningsrådet och OP Andelslag. Andelsbanken förhåller sig moderat till risktagning. Riskhanteringsförmågans tillräcklighet i förhållande till bankens risker analyseras på basis av riskmätarna och det ekonomiska kapitalkravet. Genom kapitalplanering säkerställs att bankens kapitaltäckning är tillräcklig med hänsyn till nuvarande och kommande risker. Dessutom säkerställer man med kapitalplaneringen att målsättningarna för bankens tillväxt, lönsamhet och kapitaltäckning är ändamålsenliga och konsekvent uppställda i förhållande till varandra. I kapitalplanen ingår bl.a. målen för kapitalnivån samt en beredskapsplan för oförutsedda situationer som kan påverka kapitaltäckningen. I första hand säkerställs att kapitalbasen är tillräcklig genom att hålla bankens lönsamhet skälig. Dessutom ger banken sina ägarkunder möjlighet att teckna Avkastningsandelar, som räknas till kärnprimärkapitalet. Bankens riskhanteringsförmåga är tillräcklig och riskpositionen är stabil.

Kreditrisker

Med kreditrisk avses att en motpart inte fullgör de förpliktelser som uppstår av kreditförhållandet. Syftet med hanteringen av kreditriskerna är att redan före ett kreditbeslut minska sannolikheten för kreditförluster och begränsa och förhindra att riskerna i anslutning till redan fattade kreditbeslut förverkligas. Hanteringen av kreditrisker baserar sig på god kundkänedom, aktiv hantering av kundrelationer, gedigen yrkesskicklighet, omfattande dokumentation och säkerheter. Den dagliga kreditprocessen och kvaliteten på den spelar en central roll i hanteringen av kreditrisker. En förutsättning för all kreditgivning är att kundens skuldbetalningsförmåga är tillräcklig. Kreditbesluten ska vara omsorgsfulla och övervägda, och de ska basera sig på anvisningar om beslutsfattandet, gällande och aktuella kreditklasser samt på säkerheter, som normalt ska vara betryggande. Bankens bedömning av en kunds skuldbetalningsförmåga och kreditrisk består av en kreditklassificering samt uppgifter om betalningsbeteende, och för företagskunder vid behov också av bokslutsanalys och -prognoser, dokument upprättade av företagsanalysen, behovskartläggningar som utförts av den kundansvariga, kreditvärdighetsbedömningar samt eventuella andra dokument. Tillräckligheten hos privatkundernas betalningsförmåga ska säkras i händelse av en räntehöjning. Kunderna kan skydda sig mot en räntestegring genom att för sina krediter använda fast ränta, räntetak eller räntekorridor. Höga finansieringsgrader ska undvikas vid beviljningen av kredit. Kunderna erbjuds försäkringar som tryggar återbetalningen vid sjukdom och arbetslöshet. Mot de problem som kan förutses vidtas åtgärder så tidigt som möjligt. Om man vill granska utvecklingen av den ekonomiska situationen, beloppet på kreditrisken och betalningsbeteendet intensivare för vissa kunder, sätts de under specialobservation. För nykreditgivningen och kreditstocken hos gruppen och dess banker har ställts upp kreditklassvisa målvärden för att kvaliteten på kreditportföljen ska hållas god. Kreditriskernas utveckling följs regelbundet upp i relation till de limiter, kontrollgränser och mål som fastställts. Dessutom följs kvaliteten och strukturen hos kreditportföljen, säkerheternas täckning samt problemfordringarna upp. Kreditriskerna limiteras och kreditprocessen kontrolleras inom ramen för OP Gruppens riskhanteringssystem.

Stor exponering är sådana åtaganden hos en och samma kund eller kundgrupp, vilkas sammanlagda belopp efter avdragsposter uppgår till minst 10 procent av den kapitalbas som täcker exponeringen. Enligt bestämmelserna får maximibeloppet för en enskild exponering uppgå till högst 25 procent av kapitalbasen, med tillstånd av centralinstitutet till högst 40 procent. Bankens kapitalbas för täckning av exponeringarna uppgick i december 2017 till totalt 62.238 tusen euro.

Banken har ingen kundgrupp vars exponering överstiger 10 procent av kapitalbasen. Det totala beloppet av bankens stora exponeringar (20 största) efter avdrag var 55,81 procent av kapitalbasen.

Likviditetsrisken

Likviditetsrisken inom bankrörelsen består av en strukturell finansieringsrisk och en kortfristig likviditetsrisk. Med strukturell finansieringsrisk avses den osäkerhet som förknippas med kreditgivning på lång sikt och som beror på den återfinansieringsrisk som förorsakas av finansieringens struktur. Den kortfristiga likviditetsrisken utgörs av risken för att banken inte klarar av väntade och oväntade, nuvarande och framtida betalningar utan inverkan på kontinuiteten i affärsrörelsen, lönsamheten eller kapitaltäckningen. Den strukturella finansieringsrisken följs upp med differensen mellan kreditgivningen och placeringarna samt maturitetsstrukturen för finansieringen av dem. Likviditetsrisken följs upp som en differens mellan bankens kassaflöde för inkomster och utgifter och likviditeten sköts via OP Företagsbanken Abp:s checkkonto. Den strukturella finansieringsrisken hanteras med hjälp av OP Gruppens principer och anvisningar för likviditetshantering och de kontrollgränser som direktionen för OP Andelslag har fastställt för andelsbankerna. Fördelningen av bankens finansiella tillgångar och skulder beskrivs i noterna. OP Andelslag har i egenskap av centralinstitut för sammanslutningen av andelsbanker beviljat sina medlemskreditinstitut ett undantag i enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker, enligt vilken det på medlemskreditinstitut inte tillämpas sådana krav på kreditinstituts likviditet som avses del tre i EU:s tillsynsförordning. Likviditeten enligt förordningen övervakas och rapporteras för sammanslutningen av andelsbanker.

Marknadsrisk

Med marknadsrisk avses risken för förlust eller uteblivna intäkter då marknadspriset eller marknadsprisets volatilitet förändras i ofördelaktig riktning. I marknadsriskerna ingår ränteriskerna, prisriskerna och fastighetsriskerna i placeringsrörelsen för alla balansposter och poster utanför balansräkningen samt kreditspreadrisken i placeringsrörelsen och marknads likviditetsrisk. Syftet med hanteringen av marknadsrisk är att identifiera, mäta, avgränsa, följa upp och kontrollera bankens marknadsrisk så att bankens lönsamhet eller kapitaltäckning inte äventyras. Den väsentligaste marknadsrisken inom bankrörelsen är ränteintäktsrisken, dvs. effekten av en förändring i räntorna på räntenettet. En ränterisk uppkommer genom att kreditgivningen och upplåningen är bundna till olika räntor eller har olika räntejusteringstidpunkter, varvid förändringar i räntenivån realiserar i räntenettet. Andelsbankens ränterisk från kreditgivningen och upplåningen hanteras med OP Gruppens produkter för centralbanksplacering och centralbanksfinansiering, val av räntebindning för OP-Bostadslånebankens mellankredit samt med de modeller för derivatskydd av ränterisken som används i gruppen. Av dem är den centralaste skyddet av det euriborbundna ränteflödet i utlåningen med ränteswappar.

I Bankrörelsen avses med valutarisk den resultatrisk eller risk för förändringar i marknadsvärdet som förorsakas av banken vid förändringar i valutakurserna. En öppen valutaposition uppkommer då beloppet av fordringar och skulder i samma valuta avviker från varandra. I OP Gruppen koncentreras valutarisken till OP Företagsbanken, och valutapositionen för en enskild andelsbank begränsar sig i praktiken till resevalutakassan. Med aktierisken avses den inkomstrisk och risk för förändring av marknadsvärdet som förorsakas av förändringar i marknadskurserna för aktier och andra dylika instrument. Merparten av aktieplaceringarna är placeringar inom OP Gruppen. Den övriga placeringsverksamheten är liten. Med fastighetsrisk avses sådana värdepappers-, avkastnings- och skaderisker som riktar sig till andelsbankens och dess koncernföretags fastigheter eller aktier och andelar i fastighetssammanslutningar. Fastigheterna har försäkrats till verkligt värde. Bankens styrelse behandlar regelbundet fastighetsinnehavet och riskerna i anslutning till det. Den regelbundna behandlingen omfattar också investeringar, reparationer och andra åtgärder. Vid uppföljningen fästs uppmärksamhet bland annat vid beloppet uppbundet kapital i fastigheter i förhållande till bankens omslutning och nettoavkastningen på kapital uppbundet i förvaltningsfastigheter samt förvaltningsfastigheternas verkliga värden. Andelsbanken bedriver ingen egentlig fastighetsrörelse, utan fastighetsinnehavet består främst av kontorsfastigheter i eget bruk.

Operativa risk

Med operativ risk avses risken för att otillräckliga eller misslyckade processer eller felaktiga rutiner, system eller yttre faktorer förorsakar ekonomisk förlust eller andra skadliga följder. Compliance-risken är en del av den operativa risken. Compliance-risken innebär risker som förorsakas av att externa bestämmelser, interna rutiner samt behöriga rutiner och etiska principer i kundrelationerna inte iakttas. Både den operativa risken och compliance-risken kan också framkomma som förlorat eller försvagat anseende eller förtroende. Målet för hanteringen av operativa risker är att identifiera och bedöma eventuella och realiserade operativa risker samt att utveckla rutiner och en företagskultur som förebygger risker.

De operativa riskerna bedöms och riskläget rapporteras regelbundet till styrelsen. Compliance-risken hanteras bl.a. genom att beakta ändringar i lagstiftningen samt genom anvisningar och utbildning inom organisationen. De förluster som operativa risker förorsakat andelsbankerna 2017 var ringa.

Strategiska risker

En strategisk risk uppkommer av förändringar i konkurrensmiljön, långsamma reaktioner på förändringar, fel vald strategi eller misslyckanden i genomföringen av strategin. Den strategiska risken reduceras genom ständig planering, som bygger på analyser och prognoser av kundernas kommande behov, olika branschers och marknadsområdets utveckling samt konkurrensläget.

Servicenätverket

OP Gruppens servicenät består av flera kanaler såsom nät- och mobiltjänster, telefontjänster samt landets mest omfattande kontorsnät. Vid slutet av året hade banken utöver huvudkontoret i Jakobstad ett kontor i Larsmo och ett kontor i Pedersöre. OP Gruppen har investerat avsevärt i utveckling av mobila tjänster och nättjänster. I synnerhet de mobila tjänsterna får större betydelse för såväl privat- som företagskundernas ärenden.

Ägarkunder

Antalet ägarkunder i banken ökade under räkenskapsperioden med 487 ägarkunder till 9071 vid slutet av räkenskapsperioden.

Personalens ersättningssystem

Andelsbanken hör till OP-Personalfonden som är gemensam för OP-Pohjola-gruppen. Personalfonden är en långsiktig belöningsform för de anställda. Banken betalar vinstpremier till personalfonden enligt på förhand avtalade principer. Medlemmar i fonden kan ta ut fondandelar enligt de grunder som nämns i fondens stadgar.

Personalen

Banken hade vid utgången av verksamhetsåret 34 anställda i direkt bank- och försäkringsarbete.

Andelsbankens bolagsstyrning

Fullmäktige

Andelsbankens ägarkunder utövar numera sin beslutanderätt genom ett bland ägarkunderna valt fullmäktige, som i enlighet med vad förvaltningsrådet har beslutat består av minst 25 och högst 40 fullmäktigeledamöter. Antalet ledamöter i fullmäktige är 30. Fullmäktigeledamöterna väljs på det sätt som bestäms i andelsbankens valordning genom majoritetsval vart fjärde år. Valbar till fullmäktige är en person med gott anseende, som anlitar andelsbankens tjänster, är en röstberättigad ägarkund och myndig. Valbar till fullmäktige är dock inte en person som är anställd av andelsbanken eller ett företag som hör till dess koncern eller verkställande direktören eller en ledamot i förvaltningsrådet eller styrelsen för andelsbanken eller ett företag som hör till dess koncern under den tid som uppdraget pågår och de fem år som följer efter att uppdraget upphört. Ordinarie fullmäktigesammanträde hålls en gång om året före utgången av maj och där behandlas bland annat följande ärenden:

- fastställande av andelsbankens resultaträkning och balansräkning
- ansvarsfrihet för ledamöterna i förvaltningsrådet och styrelsen samt verkställande direktören
- beslut om åtgärder som föranleds av överskott
- antalet ledamöter i förvaltningsrådet, val av dessa samt deras arvoden
- beslut om val av och arvoden till revisorer.

Dessutom fattar fullmäktigesammanträdet beslut bland annat om ändringar i andelsbankens stadgar. Utöver ordinarie fullmäktigesammanträde kan extra sammanträden hållas då det anses vara nödvändigt. Bankens styrelse fattar beslut om sammankallande av fullmäktigesammanträdet. Varje ägarkund har en röst vid valet av fullmäktige och varje fullmäktigeledamot har en röst vid fullmäktigesammanträdet. Bankens ordinarie andelsstämma hölls den 19.4.2017. Andelsstämman beslöt att ändra stadgarna och att banken övergår till fullmäktige. Fullmäktigevalet förrättades i november 2017 och det första ordinarie fullmäktigesammanträdet hålls under våren 2018. Fram till dess gäller besluten från den ordinarie andelsstämman.

Förvaltningsrådet

Andelsbanken har ett förvaltningsråd, vars uppgift är att övervaka styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av andelsbanken. Förvaltningsrådet ska utse ledamöterna till styrelsen och en verkställande direktör och en ställföreträdare för verkställande direktören. Dessutom ska förvaltningsrådet fastställa ett reglemente för andelsbanken och anteckna för kännedom de anvisningar som enligt centralinstitutets anvisningar ska behandlas i förvaltningsrådet. Förvaltningsrådet ger ett utlåtande med anledning av bokslutet till fullmäktigesammanträdet. Det kan också ge styrelsen anvisningar i frågor som är av stor betydelse eller principiellt viktiga. Andelsbankens förvaltningsråd fattar beslut om tidpunkten för valen, valdistrikten, antalet fullmäktigeledamöter, röstningssättet, rösträtten samt antalet ledamöter i valnämnden och ledamöterna. Förvaltningsrådet består enligt bankens stadgar av minst 12 och högst 24 ledamöter. Antalet ledamöter i förvaltningsrådet fastställs av fullmäktigesammanträdet och är nu 23. Ledamöterna väljs bland andelsbankens ägarkunder, och de ska representera medlemskåren på ett mångsidigt sätt. Mandattiden för en ledamot i förvaltningsrådet är tre år. Av förvaltningsrådet avgår årligen en tredjedel. Den övre åldersgränsen för en ledamot i förvaltningsrådet är 68 år, dock så att en person som har uppnått den här åldern får kvarstå i sitt uppdrag till slutet av den andelsstämma som beslutat om val av en ny ledamot. Förvaltningsrådet sammanträdde 2017 totalt 3 gånger.

Förvaltningsrådets revisionsutskott

Förvaltningsrådet bistås i sin tillsynsuppgift av ett revisionsutskott med 3 ledamöter som förvaltningsrådet väljer inom sig. Revisionsutskottet bistår förvaltningsrådet med att säkerställa att banken och bankens koncern administreras sakkunnigt på ett sätt som främjar bankens konkurrenskraft och framgång. Utskottets ledamöter ska med beaktande av omfattningen på bankens verksamhet ha tillräckliga kunskaper om redovisning, bokföring, ekonomisk rapportering, bokslutspraxis och internrevision samt principerna för intern kontroll och insikter i bankbranschen och intjäningslogiken. Alla ledamöter i utskottet ska vara oberoende av banken. Utskottet ska varje år upprätta en verksamhetsplan och sammanträda minst två gånger per år på kallelse av utskottets ordförande. Utskottet kan som föredragande och experter också höra personer som inte är ledamöter av utskottet. Förvaltningsrådet ska fastställa en arbetsordning för revisionsutskottet.

Nomineringskommittén

Andelsbanken har en nomineringskommitté som bereder utnämningar av ledamöter till förvaltningen. Kommittén har 7 ledamöter. Syftet med kommittén är att bistå andelsbankens olika organ vid personval och säkerställa att beredningen av valprocessen är effektiv. Kommittén ska lägga fram förslag till fullmäktige och förvaltningsrådet i ärenden som hör till organens beslutanderätt. Nomineringskommittén kan också lägga fram förslag i andra ärenden som tas upp på sammanträdena, om förvaltningsrådet eller styrelsen har bestämt att kommittén ska bereda ärendena. Dessutom ska utskottet bereda förslag till årliga och månatliga arvoden samt mötesarvoden och grunderna för kostnadsersättning till ledamöterna i de olika förvaltningsorganen. Förvaltningsrådet ska fastställa en arbetsordning för nomineringskommittén.

Styrelsen

Styrelsen leder andelsbankens verksamhet. Enligt bankens stadgar ska styrelsen främja andelsbankens intresse omsorgsfullt och sköta andelsbankens ärenden i enlighet med lagar och bankens stadgar, det reglemente som förvaltningsrådet har fastställt samt de anvisningar som centralinstitutet fastställt. Styrelsen har en allmän befogenhet att besluta om alla frågor i anslutning till bankens förvaltning och andra ärenden som inte enligt lag eller stadgar ankommer på fullmäktigesammanträdet, förvaltningsrådet eller verkställande direktören. Styrelsen svarar för bankens strategiska ledning samt styr och övervakar bankens verkställande ledning. Styrelsens lagstadgade uppgift är att se till att tillsynen av andelsbankens bokföring och skötseln av bankens medel är ändamålsenlig.

Enligt andelsbankens stadgar består styrelsen av verkställande direktören under dennas tid i befattningen samt av 4-7 övriga ledamöter, som väljs av förvaltningsrådet och som ska vara medlemmar i andelsbanken. Antalet ledamöter är för närvarande 5. Mandattiden för en styrelseledamot är ett år. Den övre åldersgränsen för en styrelseledamot är 68 år, dock så att en styrelseledamot som har uppnått den här åldern får kvarstå i sitt uppdrag till slutet av det förvaltningsrådssammanträde som beslutat om val av en ny ledamot. Den övre åldersgränsen för verkställande direktören när denna hör till styrelsen bestäms enligt uppdragsavtalet mellan andelsbanken och verkställande direktören.

Styrelsen väljer årligen vid det första sammanträdet efter ett val av ledamöter inom sig en ordförande och en vice ordförande. Andelsbankens verkställande direktör eller en anställd i andelsbanken får inte väljas till ordförande eller vice ordförande i styrelsen. Styrelsen är beslutför då mer än hälften av dess ledamöter, ordföranden eller vice ordföranden medräknad, är närvarande. Under rapportåret sammanträdde styrelsen totalt 11 gånger.

Verkställande direktören

Bankens verkställande direktör ska främja andelsbankens intressen omsorgsfullt och sköta bankens dagliga förvaltning i enlighet med lagar och styrelsens anvisningar och föreskrifter samt de anvisningar som centralinstitutet fastställt. Verkställande direktören får vidta åtgärder som med beaktande av omfattningen och arten av bankens verksamhet är ovanliga eller vittsyftande endast om styrelsen har bemyndigat direktören till det eller styrelsens beslut inte kan inväntas utan att bankens verksamhet åsamkas väsentlig olägenhet. Verkställande direktörens lagstadgade uppgift är att se till att bankens bokföring följer lagen och att skötseln av bankens medel har arrangerats på ett betryggande sätt.

De ledande organen

Fullmäktige

Andelsbankens nya fullmäktige utsågs vid valet 2017. Röstningsprocenten vid valet var 29,48. Mandattiden för fullmäktigeledamöterna utgår 2021 vid valet av följande fullmäktige.

Nya fullmäktigeledamöter

Anderssen Jan, jordbrukare, Pedersöre
 Björnvik Michaela, försäljare, Jakobstad
 Bobacka Sten, byggmästare, Larsmo
 Eriksson Roger, pens. lärare, Pedersöre
 Fellman Johan, företagare, Pedersöre
 Grankulla Bertil, företagare, Larsmo
 Hägg Carina, ekonomisekreterare, Pedersöre
 Häggman Roger, jordbrukare, Pedersöre
 Härmälä Elin, ekonom, Pedersöre
 Kackur Kim, ekonomie magister, Jakobstad
 Kass Mathias, VD, Nykarleby
 Källman Malin, chef för barnpedagogik, Larsmo
 Molander-Finell Linda, klasslärare, Jakobstad
 Nynäs Rune, byggnadsingenjör, Jakobstad
 Ojala Osmo, politices licentiat, Jakobstad
 Pettersson David, chaufför, Pedersöre
 Pohjoisaho Juha, montör, Jakobstad
 Prittinen Timo, ingenjör, Larsmo
 Rauhala Antti, ingenjör, Jakobstad
 Ray Tage, jordbrukare, Pedersöre
 Riska Jonas, EM, fastighetsförmedlare, Jakobstad
 Rosengård-Andersson Pia, avdelningschef, Jakobstad
 Samanen Jonnie, försäljare, Jakobstad
 Sandberg Ola, jordbrukare, Pedersöre
 Snellman Markus, teknisk ledare, Pedersöre
 Snellman Thomas, landsbygdsutvecklare, Pedersöre
 Sundqvist Jarl, EM, VD, Jakobstad
 Svenfelt Leif, pensionär, Larsmo
 Östman Charles, jordbrukare, Pedersöre
 Överfors Johanna, sjukskötare, fotograf, Pedersöre

Förvaltningsrådet

Ordförande:

Sune Sjölund, f. 1957, tullöverinspektör, Larsmo (2017-2020)

Vice ordförande:

Ek Tage, f. 1954, pens. rektor, Pedersöre (2017-2020) *

Övriga medlemmar:

Alanen Anne, f. 1960, försäljare/utbildare, Pedersöre	(2015-2018)
Björklund Marita, f. 1951, hemmafru, Pedersöre	(2016-2019)
Björkström Ole, f. 1959, arbetsledare, Larsmo	(2016-2019)
Boström Maj, f. 1962, företagare, Pedersöre	(2017-2020)
Brännäs Ingmar, f. 1950, jordbrukare, Jakobstad	(2016-2019)
Fagerholm Marlene, f. 1954, jordbrukare, Larsmo	(2016-2019)
Grankulla Ann-Sofie, f. 1969, distr.sekreterare, Larsmo	(2017-2020)
Gädda Eliisa, f. 1956, vicehäradshövding, Jakobstad	(2015-2018)
Heikkilä Hannu, f. 1955, projektingenjör, Jakobstad	(2017-2020)
Holmbäck Maj-Len, f. 1961, sjukskötare, Pedersöre	(2015-2018)
Häll Tarja, f. 1960, ekonomichef, Pedersöre	(2016-2019) *
Högberg Jan-Anders, f. 1969, företagare, Larsmo	(2016-2019)
Jouppi Jyrki, f. 1959, verksamhetsledare, Jakobstad	(2015-2018) *
Kahari Marko, f. 1969, fastighetschef, Jakobstad	(2017-2020)
Kanckos Lilian, f. 1964, bokförare, Pedersöre	(2015-2018)
Karlström Lars, f. 1950, metallarbetare, Jakobstad	(2017-2020)
Karlström Leif, f. 1952, hälsoinspektör, Jakobstad	(2015-2018)
Mård Alf, f. 1959, auditör, Pedersöre	(2017-2020)
Nyman Peter, f. 1963, jordbrukare, Pedersöre	(2015-2018)
Salonen Irma, f. 1952, företagare, Jakobstad	(2016-2019)
Sundqvist Lars, f. 1952, offsettryckare, Jakobstad	(2016-2019)

*Ledamot av förvaltningsrådets revisionsutskott

Styrelsen

Ordförande:

Rune Wiik, Jakobstad, f. 1951
 Socionom, pensionerad personaldirektör
 Pedersörenejdens Andelsbank, Styrelseordförande 2011 -
 Styrelsemedlem 1993 –
 Central arbetserfarenhet
 Staden Jakobstad, personaldirektör 2010 – 2016
 Staden Jakobstad, personalchef 1975 – 2009

Vice ordförande:

Bernhard Bredbacka, Larsmo, f. 1952
 Pensionerad Överbrandman
 Pedersörenejdens Andelsbank, Styrelsemedlem 2002 –
 Viceordförande 2011 -

Central arbetserfarenhet:

Brandman 1975 - 2011

Centrala samtida förtroendeuppdrag:

I viceordförande i Larsmos kommunfullmäktige 2001 -

I viceordförande i Vasa sjukvårdsdistrikts fullmäktige 2009 -

Ersättare i nämnden för Social- och hälsovårdsverket i Jakobstad 2010 –

Övriga medlemmar:

Ralf Eklund, Pedersöre, f. 1962
lantbrukstekniker
Pedersörenejdens Andelsbank, styrelsemedlem 2011 – 2017

Central arbetserfarenhet:

jordbrukare 1989 –
företagare

Birgitta Kåll, Pedersöre, f. 1955
merkonom
Pedersörenejdens Andelsbank, styrelsemedlem 1995 -

Central arbetserfarenhet:

Pedersöre kommun, Personalsekreterare 1974 -

Susanne Mårtens, Pedersöre, f 1964
Ekonomie magister
Pedersörenejdens Andelsbank, styrelsemedlem 2017 –

Central arbetserfarenhet:

UPM-Kymmene Oyj, ekonomichef/mill controller 1998 -2007
Walki koncernen, Group Finance controller 2007 –

Tiina Sjölund, Jakobstad, f 1963
Ekonomie magister
Pedersörenejdens Andelsbank, styrelsemedlem 2008-

Staden Jakobstad, tekniska verket, förvaltningschef 1989-2002
Optima samkommun, förvaltningsdirektör 2004-

Centrala samtida förtroendeuppdrag:

Oy Citotest Ab, styrelseordförande 2015 -
Jakobstads Arbetshälsovårdsförening, styrelsemedlem 2015 -

Thomas Hulten, Jakobstad, f. 1957
Pedersörenejdens Andelsbank, verkställande direktör, 2013 -
ledningsgruppens ordförande 2013 –

Central arbetserfarenhet:

Jakobstads OP-Fastighetscentral Ab, vd 1984-1989
Pedersörenejdens Andelsbank, bankdirektör 1989-2012

Centrala samtida förtroendeuppdrag:

Österbottens Andelsbankförbund, styrelsemedlem 2013 -

Verkställande direktören

Thomas Hulten, verkställande direktör sedan år 2013

Ledningsgruppens sammansättning**Ordförande:**

Thomas Hulten, f. 1957
verkställande direktör 2013 –
Övriga uppgifter finns under styrelsen

Viceordförande:

Agneta Ström-Hakala, f. 1963
jur.kand från Helsingfors Universitet, vicehäradshövding
ledningsgruppens medlem 2005 -

Ansvarsområden:

verkställande direktörens ställföreträdare 2013 -
kvalitet och uppföljning, kredit- och operativa risker, notariat 2013 -
sekreterare för förvaltningsrådets revisionsutskott

Central arbetserfarenhet:

bankjurist Pedersörenejdens Andelsbank 1.2.2002 -1.2.2013
bankjurist Parkano Säästöpankki 1995-2001
jurist, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund r.f 1988-1994

Centrala samtida förtroendeuppdrag:

Jakobstadsnejdens Telefonbolag AB:s styrelse, 2007 –

Övriga medlemmar:

Krister Lindström, f. 1954
ekonomie magister
ledningsgruppens medlem 2014 -

Ansvarsområde:

Bankdirektör
Huvudsakligt ansvarsområde företag, jord- och skogsbruk
Central arbetserfarenhet:
- Distriktsdirektör Vasa Andelsbank 1986-2013
Sune Lind, f. 1954
merkonom
ledningsgruppens medlem 2005 –

Ansvarsområde:

Distriktsdirektör, Pedersöre
Ansvarig för privat- och företagsfinansiering

Central arbetserfarenhet:

anställd i banken 1993-
Esse Andelsbank 1976-1993
Purmo Andelsbank 1975-1976

Ann-Mari Snellman, f. 1957

merkonom
ledningsgruppens medlem 2005 –
Ansvarsområde:
Distriktsdirektör, Larsmo
Förman för arbetsteamet i Larsmo
Privatkunder, företagskunder främst små företag

Central arbetserfarenhet:

Kontorsföreståndare Pedersörenejdens Andelsbank, Bosund kontor 1994 - 2000
Chef för Sparbanken Deposita, Larsmo och Bosund kontor 1993 – 1994
Kontorsföreståndare Sparbanken Deposita, Bosund kontor 1976 – 1993

Kari Koponen, f. 1964

merkonom
ledningsgruppens medlem 2005 –

Ansvarsområde:

Biträdande direktör, Privatkundssektorn
Förman för arbetsteamet i Jakobstad

Central arbetserfarenhet:

anställd i banken 1986 –

Kim Strang, f. 1969
merkant
ledningsgruppens medlem 2005 –

Ansvarsområde:
Biträdande direktör, Företagstjänster

Central arbetserfarenhet:
anställd i banken 1990 –

Revisor

Som revisor vald av andelsstämman har år 2017 fungerat Anders Mattsson, CGR, samt såsom revisorssuppleant Revisorsamfundet Ernst & Young Ab.

Övrig inspektion

OP Andelslags internrevision genomförde en inspektion i andelsbanken under vecka 47/2017.

Framtidsutsikter

Den positiva ekonomiska utvecklingen fortsätter under den närmaste tiden såväl i Finland som inom euroområdet. Penningpolitiken stramas så småningom åt under året, men de korta räntorna bedöms inte stiga mycket. Hushållens och företagens kreditefterfrågan förväntas bli livligare 2018.

Styrelsens förslag till disposition av överskott

Andelsbankens utdelningsbara överskott 31.12.2017 var 30.833.058,87 euro, varav räkenskapsperiodens vinst var 3.637.371,95 euro. Det överskott som balansräkningen utvisar föreslås disponeras så att i ränta på Avkastningsandelar betalas 3,25 procent, dvs. totalt 759.550,16 euro. Av räkenskapsperiodens överskott kvarstår 2.877.821,79 euro på kontot för balanserad vinst.

Det har inte skett några väsentliga förändringar i andelsbankens finansiella ställning efter räkenskapsperiodens slut. Bankens solvens är god och den föreslagna utdelningen äventyrar inte enligt styrelsen bankens solvens.

PEDERSÖRENEJDENS ANDELSBANK

ANDELSBANKENS RESULTATRÄKNING	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Ränteintäkter	6 751 578,98	6 759 675,16
Räntekostnader	572 000,68	962 786,76
RÄNTENETTO	6 179 578,30	5 796 888,40
Intäkter från egetkapitalinstrument	2 094 281,40	2 164 306,54
Övriga företag	2 094 281,40	2 164 306,54
Provisionsintäkter	2 569 271,62	2 372 968,28
Provisionskostnader	289 351,36	301 733,36
Nettoreintäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet	23 554,56	31 452,67
Värdepappershandel	5 431,95	12 677,13
Valutaverksamhet	18 122,61	18 775,54
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas	4 906,07	35 179,87
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter	-150 332,40	227 601,68
Övriga rörelseintäkter	198 741,56	73 205,90
Administrationskostnader	4 153 642,09	3 788 125,48
Personalkostnader	1 928 483,33	1 957 037,19
Löner och arvoden	1 650 447,07	1 646 486,16
Lönebikostnader	278 036,26	310 551,03
Pensionskostnader	240 498,35	241 361,22
Övriga lönebikostnader	37 537,91	69 189,81
Övriga administrationskostnader	2 225 158,76	1 831 088,29
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	192 382,41	114 837,78
Övriga rörelsekostnader	535 591,97	562 329,19
Nedskrivningar av krediter och andra åtaganden	781 668,15	724 199,71
RORELSEVINST (-FÖRLUST)	4 967 365,13	5 210 377,82
Bokslutsdispositioner	936 504,79	206 962,97
Inkomstskatt	393 488,39	573 743,45
Räkenskapsperiodens skatt	391 622,43	592 791,54
Tidigare räkenskapsperioders skatt	-0,20	3,53
Latent skatt	1 866,16	-19 051,62
VINST (FÖRLUST) AV ORDINARIE VERKSAMHET EFTER SKATT	3 637 371,95	4 429 671,40
RÄKENSKAPSPERIODENS VINST (FÖRLUST)	3 637 371,95	4 429 671,40

PEDERSÖRENEJDENS ANDELSBANK

ANDELSBANKENS BALANSRÄKNING	31.12.2017	31.12.2016
AKTIVA		
Kontanta medel	568 811,17	773 318,53
Fordringar på kreditinstitut	29 911 337,08	30 349 784,72
På anfordran betalbara	1 770 571,72	2 318 294,15
Övriga	28 140 765,36	28 031 490,57
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	392 357 379,27	372 860 051,21
Övriga	392 357 379,27	372 860 051,21
Aktier och andelar	46 263 198,29	46 373 069,74
Derivatinstrument	32 590,17	3 850,29
Materiella tillgångar	2 168 285,34	2 404 173,49
Förvaltningsfastigheter samt aktier och andelar i förvaltningsfastigheter	676 701,21	901 099,70
Övriga fastigheter samt aktier och andelar i fastighetssammanslutningar	1 374 594,41	1 390 800,07
Övriga materiella tillgångar	116 989,72	112 273,72
Övriga tillgångar	471 333,40	334 128,08
Resultatregleringar och förskottsbetalningar	1 858 717,40	1 635 329,19
Latenta skattefordringar	155 011,54	156 877,70
AKTIVA TOTALT	473 786 663,66	454 890 582,95
PASSIVA		
FRÄMMANDE KAPITAL		
Skulder till kreditinstitut	68 528 220,55	68 214 981,82
Kreditinstitut	68 528 220,55	68 214 981,82
På anfordran betalbara	18 528 220,55	12 214 981,82
Övriga	50 000 000,00	56 000 000,00
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	328 279 250,83	313 536 445,94
Inlåning	327 902 391,18	313 084 548,70
På anfordran betalbara	310 139 505,63	295 833 419,27
Övriga	17 762 885,55	17 251 129,43
Övriga skulder	376 859,65	451 897,24
Övriga	376 859,65	451 897,24
Derivatinstrument och andra skulder som innehas för handel	160 971,75	
Övriga skulder	344 182,90	905 855,45
Övriga skulder	289 826,90	844 894,45
Avsättningar	54 356,00	60 961,00
Resultatregleringar och erhållna förskott	1 997 169,61	2 227 339,71
FRÄMMANDE KAPITAL TOTALT	399 309 795,64	384 884 622,92
ACKUMULERADE BOKSLUTSDISPOSITIONER	17 342 858,01	16 406 353,22
Reserver	17 342 858,01	16 406 353,22
EGET KAPITAL		
Andelskapital	24 425 900,00	23 736 600,00
Medlemsandelar	925 900,00	875 900,00
Avkastningsandelar	23 500 000,00	22 860 700,00
Övriga bundna fonder	1 875 051,14	1 875 051,14
Reservfond	1 875 051,14	1 875 051,14
Balanserad vinst (förlust)	27 195 686,92	23 558 284,27
Räkenskapsperiodens vinst (förlust)	3 637 371,95	4 429 671,40
EGET KAPITAL TOTALT	57 134 010,01	53 599 606,81
PASSIVA TOTALT	473 786 663,66	454 890 582,95
ÅTAGANDEN UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN		
Åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part	5 205 489,19	8 268 420,40
Garantier och panter	5 205 489,19	8 268 420,40
Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder	15 481 944,32	16 410 057,93
Övriga	15 481 944,32	16 410 057,93
ÅTAGANDEN UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN TOTALT	20 687 433,51	24 678 478,33

PEDERSÖRENEJDENS ANDELSBANK
Finansieringsanalys

2017

2016

KASSAFLÖDE FRÅN RÖRELSEN

Periodens vinst	3 637 371,95	4 429 671,40
Justeringar i periodens vinst	360 429,36	-563 026,50

ÖKNING (-) ELLER MINSKNING (+) AV RÖRELSETILLGÅNGAR**-20 244 446,51**   **-13 133 934,09**

Skuldebrev som är belåningsbara i centralbanker	0,00	0,00
Fordringar på kreditinstitut	-109 274,79	-116 468,80
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	-20 155 034,38	-12 815 270,44
Leasingobjekt	0,00	0,00
Skuldebrev	0,00	0,00
Aktier och andelar	109 871,45	-109 981,58
Derivatinstrument	0,00	0,00
Förvaltningsfastigheter	69 422,49	157 493,02
Övriga tillgångar	-159 431,28	-249 706,29

ÖKNING (+) ELLER MINSKNING (-) AV RÖRELSESKULDER**14 276 779,97**   **8 829 922,01**

Skulder till kreditinstitut och centralbanker	313 238,73	-3 499 019,28
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	14 742 804,89	12 376 399,37
Derivatinstrument och andra skulder som innehas för handel	0,00	0,00
Övriga skulder	-779 263,65	-47 458,08

Betald inkomstskatt	-592 784,48	-1 033 215,21
Erhållna utdelningar	2 094 281,40	2 164 306,54

A. KASSAFLÖDE FÖR RÖRELSEN TOTALT**-468 368,31**   **693 724,15****KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGAR**

Likvida medel som hålls till förfall, ökningar	0,00	0,00
Likvida medel som hålls till förfall, minskningar	0,00	0,00
Förvärv av dotter- och intresseföretag	0,00	0,00
Avyttring av dotter- och intresseföretag	0,00	0,00
Investeringar i materiala och immateriala tillgångar	-244 131,41	-26 846,78
Avyttring av materiala och immateriala tillgångar	0,00	0,00

B. KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGAR TOTALT**-244 131,41**   **-26 846,78****KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERING**

Skuldebrev emitterade till allmänheten, ökningar	0,00	0,00
Skuldebrev emitterade till allmänheten, minskningar	0,00	0,00
Efterställda skulder, ökningar	0,00	0,00
Efterställda skulder, minskningar	0,00	0,00
Andels- och aktiekapital, ökningar	1 630 300,00	1 698 100,00
Andels- och aktiekapital, minskningar	-941 000,00	-1 145 335,00
Utdelningar och räntor på andelskapital	-729 030,09	-609 764,52
Utbetald bonus till ägarkunder	0,00	0,00
Övriga ökningar av kapitalet	0,00	0,00
Övriga minskningar av kapitalet	0,00	0,00

C. KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERING TOTALT**-39 730,09**   **-56 999,52****D. KURSDIFFERENSER I LIKVIDA MEDEL****0,02**   **-0,02****NETTOFÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL (A+B+C)****-752 229,79**   **609 877,83****LIKVIDA MEDEL VID BÖRJAN AV RÄKENSKAPSPERIODEN****3 091 612,68**   **2 481 734,85****LIKVIDA MEDEL VID SLUTET AV RÄKENSKAPSPERIODEN****2 339 382,89**   **3 091 612,68****FORÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL****-752 229,79**   **609 877,83**

Erhållna räntor	6 760 602,73	6 524 585,18
Betalda räntor	759 948,20	1 250 505,08

Justeringar i periodens vinst

Poster med transaktioner som inte medför betalningar		
Förändring an verkligt värde för handel	0,00	0,00
Orealiserade nettointäkter från valutaverksamhet	-0,02	0,02
Förändring av investeringstillgångarnas verkliga värde	0,00	-19 215,29
Avskrivningar, förändring av avskrivningsdifferens och frivilliga reserver	1 283 863,20	343 398,75
Nedskrivningar av fordringar	789 938,19	730 009,40
Övriga	-1 713 372,01	-1 617 219,38
	<hr/>	<hr/>
	360 429,36	-563 026,50
<u>Poster som redovisas utanför kassaflödet från rörelsen</u>		
Realisationsvinster, andel som hör till kassaflödet från investeringar	0,00	0,00
Realisationsförluster, andel som hör till kassaflödet från investeringar	0,00	0,00
Utbetald bonus till ägerkunder	0,00	0,00
	<hr/>	<hr/>
	0,00	0,00
 Justeringar totalt	 360 429,36	 -563 026,50
 Likvida medel		
Kontanta medel	568 811,17	773 318,53
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	1 770 571,72	2 318 294,15
	<hr/>	<hr/>
Likvida medel totalt	2 339 382,89	3 091 612,68

PRINCIPER FÖR UPPRÄTTANDET AV ANDELSBANKENS BOKSLUT

1.1 ALLMÄNT

Andelsbanken är en inlåningsbank i andelslagsform som ägs av sina medlemmar och som bedriver lokal hushållsbanksrörelse inom sitt verksamhetsområde.

Andelsbanken är medlem i centralinstitutet för sammanslutningen av andelsbanker, OP Andelslag. OP Andelslag fungerar som en strategisk ägarsammanslutning för hela OP Gruppen samt som det centralinstitut som svarar för gruppstyrning och tillsyn.

Nedan redogörs för de viktigaste redovisningsprinciper som tillämpats på bokslutet. De har konsekvent iakttagits under alla räkenskapsperioder som redovisats, om inte annat anges.

1.2 DET SOLIDARISKA ANSVARET OCH OP GRUPPEN

Sammanslutningen av andelsbanker (nedan OP Gruppen) idkar bank- och försäkringsrörelse. Den är en sådan ekonomisk helhet som avses i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform samt i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. I sammanslutningen ansvarar OP Andelslag och dess medlemskreditinstitut i sista hand solidariskt för varandras skulder och förbindelser. Andelsbanken konsolideras i OP Gruppens bokslut. Enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker ska OP Gruppens bokslut upprättas som en sammanställning av boksluten eller koncernboksluten för centralinstitutet OP Andelslag och dess medlemskreditinstitut. OP Andelslag och dess medlemsandelsbanker har inte ett sådant bestämmande inflytande gentemot varandra som avses i de allmänna koncernredovisningsprinciperna. Därför har ett tekniskt moderföretag utsetts för OP Gruppen. Det konsoliderade bokslutet ska också omfatta sådana sammanslutningar, i vilka ovan nämnda sammanslutningar tillsammans har bestämmande inflytande i enlighet med bokföringslagen. OP Gruppens andelskapital utgörs av andelsbanksmedlemmarnas sådana medlemsinsatser som banken har en absolut rätt att vägra lösa in.

En kopia av OP Gruppens bokslut kan fås på internetadressen www.op.fi eller från gruppens kontor på besöksadressen Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors.

1.3 GRUND FÖR UPPRÄTTANDE AV BOKSLUTET

Andelsbankens bokslut upprättas och ställs upp i enlighet med kreditinstitutslagen, finansministeriets förordning om bokslut, koncernbokslut och verksamhetsberättelse i kreditinstitut och värdepappersföretag, bokföringslagen och Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar om bokföring och årsredovisning inom finanssektorn. Dessutom ger centralinstitutet för sammanslutningen av andelsbanker, OP Andelslag, anvisningar för iakttagande av enhetliga bokslutsprinciper samt för upprättande av bokslut. De nedan beskrivna bokslutsprinciperna är enhetliga för OP Andelslags alla medlemsandelsbanker. En medlemsandelsbank har nödvändigtvis inte alla poster som ingår i de här bokslutsprinciperna.

1.4 FINANSIELLA INSTRUMENT

1.4.1 Fastställande av verkligt värde

Det verkliga värdet är det pris som en tillgångspost kunde säljas eller en skuld betalas till på värderingsdagen i en normal transaktion mellan marknadsparter.

Det verkliga värdet av ett finansiellt instrument fastställs antingen med prisnoteringar på en fungerande marknad eller, om ingen fungerande marknad finns, med hjälp av egna värderingsmetoder. Marknaden anses vara fungerande, om prisnoteringar finns att få enkelt och regelbundet och de beskriver faktiska och regelbundna marknadstransaktioner mellan parter som är oberoende av varandra. Som noterat marknadspris på finansiella tillgångar används köpkursen vid respektive tidpunkt.

Om det på marknaden finns en etablerad värderingspraxis för finansiella instrument som inte direkt får ett marknadspris, baserar sig det verkliga värdet på den marknadspriskalkyl och marknadsnoteringarna för de indata som används i modellen.

Om ingen värderingspraxis har etablerats på marknaden, fastställs marknadsvärdet på basis av en egen värderingsmodell för respektive produkt. Värderingsmodellerna bygger på allmänt tillämpade kalkyler och de omfattar alla delfaktorer som marknadsparterna skulle beakta då de fastställer priset. De stämmer överens med de ekonomiska metoder som är godkända vid prissättningen av finansiella instrument.

Som värderingsmetoder används priserna i den senaste tidens marknadstransaktioner, metoden med diskonterat kassaflöde och det verkliga värdet vid balanstidpunkten på andra till relevanta delar liknande instrument. I värderingsmetoderna beaktas bedömningen av kreditrisk, de diskonteringsräntor som används, möjligheterna till återbetalning i förtid och andra sådana faktorer som påverkar fastställandet av ett verkligt värde för ett finansiellt instrument på ett tillförlitligt sätt.

Det verkliga värdet för finansiella instrument delas in i tre nivåer enligt hur deras verkliga värde har bestämts:

- noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder (nivå 1)
- verkliga värden som bestämts på basis av andra indata än de noterade priser som ingår i nivå 1, som är observerbara för tillgången eller skulden antingen direkt (t.ex. som priser) eller indirekt (t.ex. härledda från priser) (nivå 2)
- verkliga värden som bestämts på basis av indata för tillgången eller skulden, som inte bygger på observerbara marknadsdata (nivå 3).

Den nivå för verkliga värden som en viss post som värderats till verkligt värde i sin helhet har klassificerats till har fastställts för hela den post som värderats till verkligt värde på basis av betydande indata för den lägsta nivån. Indatas betydelse har för ifrågasättande post som värderats till verkligt värde bedömts genom en helhetsbedömning.

1.4.2 Kategorisering och värdering

De finansiella instrumenten kategoriseras i fyra klasser: finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, investeringar som hålls till förfall, lån och övriga fordringar samt finansiella tillgångar som kan säljas. Klassificeringen beror på för vilket syfte ifrågasättande finansiella tillgångar och skulder har förvärvats. De finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen kan fördela sig på två underkategorier som är finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel samt finansiella tillgångar och skulder som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Som bokföringsgrund för de finansiella tillgångarna används dagen för affären. En post som hör till de finansiella tillgångarna tas bort från balansräkningen när den avtalsbaserade rätten till kassaflödena från en post bland de finansiella tillgångarna har löpt ut.

Som anskaffningsvärde för en fordran bokförs det verkliga värdet som i regel är det belopp som har betalats för fordran vid förvärvstidpunkten. I anskaffningsvärdet inkluderas transaktionsutgifterna som hänför sig till lån och övriga fordringar, investeringar som hålls till förfall och till finansiella tillgångar som kan säljas. Transaktionsutgifterna för finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen bokförs som kostnader vid förvärvstidpunkten.

1.4.2.1 Finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel

Som tillgångar som innehas för handel kategoriseras skuldebrev samt aktier och andelar som har förvärvats i syfte att dra nytta av förändringar i marknadspriserna på kort sikt. Som instrument som innehas för handel behandlas också alla derivatinstrument, förutom derivat som är identifierade och effektiva säkringsinstrument eller garantiavtal.

1.4.2.2 Finansiella tillgångar och skulder som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen

I bokslutet kan man under vissa förutsättningar till verkligt värde ta upp också andra finansiella tillgångar och skulder som uppfyller vissa villkor, om beslutet om att bestående ta upp de här posterna till verkligt värde fattas då en sådan post redovisas i bokföringen för första gången. I andelsbanken kan man i den här posten ta upp endast ett sådant instrument bland de finansiella tillgångarna till vilket ansluter sig ett eller flera sådana inbäddade derivat som man i annat fall måste ta upp separat från det här instrumentet i bokföringen och värdera till verkligt värde.

Finansiella tillgångar och skulder som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen värderas till verkligt värde, och förändringar i det verkliga värdet samt realisationsvinster och -förluster bokförs på resultatposten Nettointäkter från värdepappershandel.

1.4.2.3 Investeringar som hålls till förfall

Investeringar som hålls till förfall är finansiella tillgångar med fastställda eller fastställbara betalningar och som förfaller en viss dag och som har förvärvats med avsikt och förmåga att hållas till förfall. Investeringar som hålls till förfall upptas vid första redovisningstillfället i bokföringen till verkligt värde, med tillägg av transaktionsutgifterna. Senare värderas de i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet med effektivräntemetoden. Differensen mellan obligationslånens nominella värde och anskaffningsvärde periodiseras som ränteintäkt på den återstående löptiden. Motposten bokförs som en ökning eller minskning av värdepappersets bokförda värde.

Nedskrivningar av investeringar som hålls till förfall granskas enligt samma principer som nedskrivningar av lån och fordringar. Som nedskrivning av skuldebrev bokförs differensen mellan skuldebrevens bokförda värde och det lägre nuvärdet av framtida kassaflöde. Nedskrivningarna resultatförs på resultatposten Nedskrivningar av övriga finansiella tillgångar.

Om det finns objektiva belägg för att värdet av en obligation som hör till finansiella tillgångar som hålls till förfall har sjunkit, resultatförs nedskrivningen på resultatposten Nedskrivningar av övriga finansiella tillgångar.

1.4.2.4 Lån och övriga fordringar

Som lån och övriga fordringar kategoriseras finansiella tillgångar som är krediter beviljade av andelsbanken och därmed jämförbara finansiella avtal samt onoterade skuldebrev.

Lån och övriga fordringar värderas enligt det upplupna anskaffningsvärdet med effektivräntemetoden. Om värdet av ett lån eller en fordran på balansdagen till följd av nedskrivning är lägre än det upplupna anskaffningsvärdet, värderas det till det med nedskrivningen minskade upplupna anskaffningsvärdet.

På lån och övriga fordringar bokförs individuella och gruppvisa nedskrivningar. En nedskrivning bokförs då det finns objektiva belägg för att hela fordran inte kommer att kunna drivas in.

Värdet av en fordran har försämrats om det uppskattade nuvärdet av det framtida kassaflödet från fordran – med beaktande av säkerheten – är mindre än summan av det bokförda värdet av kreditens kapital och obetalda räntor. Det framtida kassaflödet diskonteras med kreditens ursprungliga effektiva ränta. Om krediten har rörlig ränta, används den avtalsenliga räntan vid granskningstidpunkten som diskonteringsränta. Storleken på den nedskrivning som resultatförs utgörs av differensen mellan lånets bokföringsvärde och det lägre nuvärdet av framtida kassaflöde.

Processen för bedömning av nedskrivningar sker i två steg. Nedskrivningarna bedöms individuellt för betydande lån och fordringar. Om lån och andra fordringar inte granskas individuellt, hör de till gruppvisa nedskrivningar. Som gruppvisa nedskrivningar bokförs de förluster som uppkommit men ännu inte rapporterats och som ännu inte kan hänföras till ett bestämt kundlån. En gruppvis nedskrivning baserar sig på en statistisk modell som används för att beräkna det ekonomiska kapitalkravet. I modellen grupperas fordringarna i klasser enligt hur deras kreditriskegenskaper sammanfaller. En gruppvis nedskrivning beräknas på basis av den förväntade förlusten. Dessutom beaktas i beräkningen de diskonterade nuvärdena på säkerheterna. Dessutom värderas i modellen tidpunkten för den händelse som gett upphov till förlusten med en s.k. uppkomstperiod.

Om betalningsplanen för en kredit ändras, klassificeras orsaken till ändringen och allvarlighetsgraden med en intern skala. En del ändringar i betalningsplanerna sker inom hanteringen av kundrelationer och de beror inte på att kundens betalningsförmåga har försvagats. De här ändringarna inverkar inte på bokföringen av nedskrivningar. I vissa fall ges eftergifter i fråga om lånevillkoren på grund av att kundens betalningsförmåga försämrats, t.ex. amorteringsfrihet för en begränsad tid eller andra omstruktureringar av krediter, för att trygga kundens betalningsförmåga och begränsa kreditrisken hos åtagandena. Ändringar i betalningsplaner som beror på att kundens betalningsförmåga har försvagats inverkar tillsammans med de övriga kriterierna försvagande på kundens kreditklass och ökar därmed beloppet på den gruppvisa nedskrivningen. Ändringar i betalningsplaner med den högsta allvarlighetsgraden inverkar också på hur krediterna styrs till den individuella nedskrivningsprövningen. Utvecklingen för ändringarna i betalningsplaner rapporteras regelbundet till ledningen som en proaktiv mätare för kundernas betalningsförmåga.

Nedskrivningarna bokförs som avdrag från krediternas balanspost och i resultaträkningen på posten Nedskrivningar av krediter och andra åtaganden. Efter redovisningen av nedskrivningen fortsätter räntan att intäktsföras på det nedskrivna beloppet.

Ett lån tas bort från balansräkningen då alla indrivningsåtgärder har slutförts eller då ett separat beslut har fattats om det. Betalningar som erhålls efter det här resultatförs som korrigeringar av nedskrivningar av fordringar.

Om det finns objektiva belägg för att betalningsförmågan hos en kund som tidigare omfattats av individuell nedskrivningsprövning har återhämtat sig, bedöms nedskrivningsbeloppet på nytt och de förändringar som den förbättrade betalningsförmågan medför resultatförs.

1.4.2.5 Finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella tillgångar som kan säljas är finansiella tillgångar som inte har inkluderats i de ovan nämnda klasserna av finansiella tillgångar. De finansiella tillgångar som kan säljas består i huvudsak av skuldebrev, långfristiga aktieplaceringar samt andra aktier och andelar som är nödvändiga för verksamheten. Finansiella tillgångar som kan säljas bokförs vid köptidpunkten i balansräkningen till anskaffningsvärdet, dvs. det verkliga värdet av det vederlag som betalats för dem utökat med de transaktionsutgifter som direkt kan riktas till förvärvet. Finansiella tillgångar som kan säljas värderas till verkligt värde i balansräkningen. Då det verkliga värdet inte kan fastställas tillförlitligt, värderas aktier och andelar som är nödvändiga för verksamheten samt andra onoterade aktier och andelar till anskaffningsvärdet. Förändringarna i verkligt värde bokförs bland eget kapital i Fonden för verkligt värde, från vilken de bokförs på resultatposten Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas, då tillgångsposten säljs, skuldebrevet förfaller eller det har konstaterats att deras värde har sjunkit. På samma resultatpost bokförs också realisationsvinster och -förluster på de här finansiella tillgångarna.

I fråga om finansiella tillgångar som kan säljas betraktas som objektiva belägg för skuldebrevs del till exempel en avsevärd negativ förändring i emittentens kreditriskklassificering eller för ett egetkapitalinstruments del en betydlig eller långvarig nedgång under anskaffningsvärdet i dess verkliga värde. Nedskrivningen resultatförs på resultatposten Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas.

Om det verkliga värdet av finansiella tillgångar som kategoriserats som finansiella tillgångar som kan säljas senare stiger, och det finns objektiva belägg för att värdestegringen ansluter sig till en händelse efter nedskrivningen, återförs nedskrivningen och redovisas i resultaträkningen.

1.4.2.6 Övriga finansiella skulder

I kategorin Övriga finansiella skulder upptas övriga finansiella skulder än finansiella skulder som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen. Skulden upptas i balansräkningen till det värde som erhållits för den vid förvärvstidpunkten. Differensen mellan skuldens nominella värde och anskaffningsvärde periodiseras enligt effektivräntemetoden som räntekostnad på avtalets återstående löptid. Motposten bokförs som ökning eller minskning av skuldens bokförda värde.

Andelsbanken kan delta i OP-Bostadslånebanken Abp:s mellankreditsmodell där andelsbanken får en betydande mellankredit för finansiella skulder av OP-Bostadslånebanken Abp då krediter med säkerhet i bostäder som ingår i andelsbankens balansräkning tecknas som säkerhet för obligationslån från OP-Bostadslånebanken Abp.

1.4.3 Avtal om långsiktigt sparande

Andelsbanker som tillhandahåller LS-tjänster tar emot betalningar av kunderna på sparkonton som öppnats för det här syftet och som omfattas av insättningsgarantin. Om sparmedlen lämnas på sparkontot eller placeras på andra inlåningskonton som andelsbanken tillhandahåller, ska sparmedlen i bankens balansräkning bokföras bland inlåningsskulderna. Om sparmedlen placeras i enlighet med avtalet i andra placeringsobjekt, ska banken avföra de placerade medlen från sparkontot och bokföra dem i den sparavtalsspecifika reskontran utanför balansräkningen.

Räntorna, utdelningarna och de övriga intäkterna från placeringen av sparmedlen samt de medel som flyter in från överlåtelser av placeringsobjekt och rättigheter i anslutning till dem jämte återbetalningar av kapital ska bokföras på sparkonton i balansräkningen, om medlen inte genast omplaceras. Kostnaderna och provisionerna enligt sparavtalet ska resultatföras genom att debitera sparkontot.

1.4.4 Avtal om köp och försäljning av värdepapper

Inköpspriset för värdepapper som har köpts på ömsesidigt bindande återförsäljningsvillkor tas i balansräkningen upp som fordran i balansposter enligt motparten. Differensen mellan inköps- och återförsäljningspriset periodiseras som ränteintäkt på avtalets löptid.

Försäljningspriset för värdepapper som har sålts på ömsesidigt bindande återköpsvillkor tas upp som finansiell skuld i balansposter enligt motparten. Differensen mellan försäljningspriset och återköpspriset periodiseras som räntekostnad på avtalets löptid. Värdepapper som sålts på återköpsvillkor tas trots överlåtelserna upp i den ursprungliga balansposten.

1.4.5 Derivatinstrument

Andelsbanken ingår derivatinstrument i säkringssyfte antingen som ekonomisk säkring eller enligt reglerna för bokföringsmässig säkringsredovisning. Motpart är alltid OP Företagsbanken Abp. I säkringen används räntederivat.

Derivaten upptas vid första redovisningstillfället i bokföringen till verkligt värde och efter det värderas de till verkligt värde. Den vinst eller förlust som uppkommer beror på om derivatet är avsett för säkring och hurdan post det skyddar.

Derivatinstrumentens positiva värdeförändringar som tagits upp i balansräkningen bokförs bland balansräkningens aktiva på posten Derivatinstrument och de negativa bland passiva på posten Derivatinstrument. De räntor på derivatinstrument som utväxlas ska periodiseras på basis av den tid som förlöpt bland förutbetalda kostnader och upplupna kostnader i balansräkningen och nettot av dem som motpost bland räntor i resultaträkningen.

1.4.5.1 Ekonomisk säkring

Vid ekonomisk säkring skyddas en viss balanspost, position eller kassaflödet mot framtida värdeförändringar i enlighet med den riskhanteringsstrategi som ska tillämpas. Eftersom det inte är ändamålsenligt att verifiera säkringen med reglerna för säkringsredovisning, kallas säkringssättet annars säkrande. Vid ekonomisk säkring redovisas i resultaträkningen förändringar i verkligt värde för nettointäkter från värdepappershandel.

Ränterisken för företagslån med maximi- och minimiräntevillkor säkras kreditspecifikt genom att för det räntekorridorvillkor som avtalats köpa ett derivatpar med motsatt förtecken. De här inbäddade derivaten och de räntetaks- och räntegolvsderivat som skyddar dem värderas till verkligt värde. Värderingsresultaten bokförs bland räntor.

1.4.5.2 Säkringsredovisning

Med säkringsredovisning avses ett bokföringsmässigt redovisningsförfarande för ett verifierat säkringsförhållande, där förändringar i det verkliga värdet av ett säkringsinstrument upphäver det verkliga värdet av det säkrade objektet eller förändringen i kassaflödet helt eller delvis.

Säkringsredovisningen omfattar säkring av ränterisken enligt metoden för verkligt värde eller säkring av kassaflödet.

Andelsbankerna kan ha både finansiella tillgångar och finansiella skulder som omfattas av säkringsredovisning, såsom en enskild kredit eller en kreditstock som ingår i klassen lån och fordringar, ett skuldebrev som ingår i värderingsgruppen som kan säljas samt en individualiserad tidsbunden insättning bland övriga finansiella skulder eller en utelöpande emission. Andelsbankerna ska för räntesäkringen använda såväl traditionella ränteswappar som OTC-swappderivat. Motpart är alltid OP Företagsbanken Abp.

De derivat som används i säkringssyfte och säkringsobjekten specificeras då säkringen inleds. Säkringsplanen och målen med säkringen dokumenteras likaså. Dessutom påvisas säkringens effektivitet varje balansdag.

1.4.5.3 Säkringsredovisning enligt metoden för verkligt värde

Säkring av verkligt värde tillämpas på lån med fast ränta som skydd mot ränterisken. Förändringar i verkligt värde på det säkrande derivatinstrumentet och säkringsobjektet till följd av ränterisken bokförs under nettoresultat av säkringsredovisning.

1.4.5.4 Säkringsredovisning enligt metoden för kassaflöde

Ränteswappar som skyddar mot ränteförändringar i den euriborbundna kreditstocken och som har dokumenterats som kassaflödessäkring samt är effektiva i säkringen, omfattas av säkringsredovisning enligt metoden för kassaflöde.

Vid säkring av kassaflödet byts den euriborbundna kreditstockens framtida ränteflöde ut till fast ränta med hjälp av ränteswappar.

Resultatregleringsräntor som ska periodiseras för ränteswapparna bokförs enligt prestationsprincipen. De ackumulerade räntorna redovisas bland förutbetalda kostnader eller upplupna kostnader. Båda motposterna bokförs netto i räntenettoposten Ränteintäkter från derivatinstrument. Nettoräntan är antingen en ränteintäkt eller en korrigerig av ränteintäkter.

Ränteswappar som används som finansiella derivat värderas till verkligt värde derivat för derivat. Den effektiva delen av ändringen i verkligt värde redovisas direkt i fonden för verkligt värde efter avdrag av den uppskjutna skatteskulden. Den ineffektiva delen resultatförs.

1.5 KVITTNING AV BOKSLUTSPOSTER

I resultaträkningen redovisas intäcks- och kostnadsposterna var för sig utan att de dras av från varandra, om det inte är motiverat att slå ihop en intäkt och kostnad för att ge en rättvisande bild.

Om andelsbanken har en fordran hos den som banken själv är skyldig, ska fordran och skulden tas upp var för sig i balansräkningen förutsatt att banken inte har lagstadgad rätt till kvittning och om banken inte avser att utnyttja sin rätt till kvittning.

1.6 POSTER I UTLÄNDSK VALUTA

Tillgångar, skulder och andra åtaganden i utländsk valuta omräknas till finsk valuta enligt kursen på balansdagen. De kursdifferenser som uppkommer vid omräkningen av poster i utländsk valuta till finsk valuta bokförs på resultatposten Nettointäkter från valutaverksamheten.

1.7 AKTIER OCH ANDELAR I ÄGARINTRESSEFÖRETAG OCH FÖRETAG SOM HÖR TILL SAMMA KONCERN

Aktier och andelar samt andra egetkapitalinstrument i ägarintresseföretag samt i företag som hör till samma koncern upptas till anskaffningsvärdet, eller om värdet av posten på bokslutsdagen till följd av nedskrivning konstateras vara lägre än anskaffningsvärdet, till anskaffningsvärdet minskat med nedskrivningen. Nedskrivningarna bokförs på resultatposten Nedskrivningar av övriga finansiella tillgångar.

1.8 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Enligt 5 kap. 5 a § i bokföringslagen aktiveras och avskrivs anskaffningsvärdet för rättigheter och tillgångar som hör till de immateriella tillgångarna enligt plan under verkningstiden. Också eventuella aktiverade övriga utgifter med lång verkningstid avskrivs enligt plan under verkningstiden.

Immateriella tillgångar värderas ursprungligen till anskaffningsvärdet. Om den framtida inkomsten från en immateriell tillgång bestående är lägre än det oavskrivna anskaffningsvärdet, kostnadsförs differensen som nedskrivning.

Sådana utvecklingsutgifter som avses i 5 kap. 8 § i bokföringslagen aktiveras, om de väntas generera inkomst under flera räkenskapsperioder. De aktiverade utvecklingsutgifterna ska avskrivas enligt plan under sin verkningstid. Om verkningstiden inte kan bedömas på ett tillförlitligt sätt, ska utvecklingsutgifterna avskrivas under högst tio år.

Avskrivningar enligt plan och nedskrivningar av immateriella tillgångar bokförs på resultatposten Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar.

1.9 MATERIELLA TILLGÅNGAR

1.9.1 Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter innehas i syfte att generera hyresintäkter, värdestegring eller både och. Till förvaltningsfastigheter räknas också sådana aktier i fastighetssammanslutningar som ger rätt att besitta fastigheter som hyrs samt aktier i fastigheter som erhålls för obetalda fordringar. Om en del av en fastighet i direkt innehav hyrs ut och om den egna andelen är ringa (under fem procent av ytan), klassificeras fastigheten som förvaltningsfastighet. Om en del av de utrymmen som ett vanligt fastighetsbolag innehar används i placeringssyfte och den egna andelen är ringa (under fem procent av ytan som fastighetsbolaget innehar), klassificeras aktierna som förvaltningsfastigheter.

Byggnaderna tas i balansräkningen upp till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar enligt plan. Aktier i fastighetssammanslutningar samt mark-, vatten- och skogsområden upptas till anskaffningsvärdet. Fastigheterna kan skrivas upp om motposterna har bokförts i uppskrivningsfonden. Uppskrivningar avskrivs inte. Utgifterna för fastigheternas grundförbättringar aktiveras och bokförs som kostnader med avskrivningar enligt plan.

Om det sannolika överlåtelsepriset för en förvaltningsfastighet bestående är lägre än det bokförda värdet, avskrivs differensen mellan det bokförda värdet och det sannolika överlåtelsepriset under den räkenskapsperiod då värdeminskningen konstateras.

Det verkliga värdet av affärs-, kontors- och industrifastigheter som kategoriserats som förvaltningsfastigheter fastställs i regel direkt enligt avkastningsvärdemetoden som grundar sig på kapitalisering. Det verkliga värdet av mark-, vatten- och skogsområden samt bostäder beräknas i regel enligt affärsvärdemetoden. Redovisningen av nedskrivningar grundar sig på hur bestående och väsentliga de är.

Förvaltningsfastigheternas intäkter, kostnader, realisationsvinster och realisationsförluster, avskrivningar enligt plan och nedskrivningar bokförs på resultatposten Nettointäkter från förvaltningsfastigheter.

Nya fastigheter (eller aktier i fastighetssammanslutningar) som uppförs som nya förvaltningsfastigheter ska enligt standarden IAS 40 före de färdigställts bokföras som anläggningstillgångar under uppförande i klassen förvaltningsfastigheter och beaktas redan före de blivit färdiga då det verkliga värdet på förvaltningsfastigheter fastställs.

1.9.2 Övriga fastigheter

Med övriga fastigheter avses de rörelsefastigheter som är i bankens eget bruk som kontor eller lager eller andra motsvarande lokaler eller som används av personalen för boende eller rekreation eller annat dylikt, samt aktier i fastighetssammanslutningar som berättigar till besittning av sådana lokaler. Till rörelsefastigheter räknas också sådana fastigheter i direkt innehav av vilka en del är uthyrda, men den uthyrda delen inte kan säljas separat, och andelen i eget bruk är över fem procent av ytan. Aktier i ett vanligt fastighetsbolag räknas som aktier i en rörelsefastighet om minst fem procent av de utrymmen som bolaget äger är i eget bruk.

Då balansvärdet för rörelsefastigheter fastställs utgår man från tillgångens värde i relation till den förväntade inkomsten från den ordinarie affärsrörelsen. Byggnaderna tas i balansräkningen upp till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar enligt plan. Aktier i fastighetssammanslutningar samt mark-, vatten- och skogsområden upptas till anskaffningsvärdet.

För rörelsefastigheters del bedöms i samband med varje bokslut om det finns några tecken på att värdet på någon fastighet har minskat. Tecken på en värdeminskning utgörs av att marknadsvärdet minskat betydligt, tecken på inkurans eller fysisk skada. Om de intäkter som i framtiden sannolikt inflyter från en fastighet i eget bruk bedöms bestående vara mindre än den oavskrivna utgiftsresten, ska differensen kostnadsföras som en nedskrivning.

Fastigheterna kan skrivas upp om motposterna har bokförts i uppskrivningsfonden. Uppskrivningar avskrivs inte. Utgifterna för fastigheternas grundförbättringar aktiveras och bokförs som kostnader med avskrivningar enligt plan.

Intäkter från och realisationsvinster på rörelsefastigheter bokförs på resultatposten Övriga rörelseintäkter samt kostnader och realisationsförluster på resultatposten Övriga rörelsekostnader. Avskrivningar enligt plan och nedskrivningar bokförs på resultatposten Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar.

1.9.2.1 Uppskrivningsprinciperna och metoder för värdering av uppskrivningsobjekten

Uppskrivningar kan göras för markområden och aktier och andelar i fastighetssammanslutningar, om deras sannolika överlåtelsevärde på balansdagen bestående är väsentligt större än det ursprungliga anskaffningsvärdet. Värdet av de markområden och aktier i fastighetssammanslutningar som utgör objekt för uppskrivningen grundar sig på värderingsinstrument.

1.9.2.2 Borttagande från balansräkningen

En förvaltningsfastighet eller en rörelsefastighet tas bort från balansräkningen då den överlåts eller då fastigheten bestående tas ur bruk och då ingen framtida ekonomisk fördel är att vänta för överlåtelsen av den.

1.9.2.3 Övriga materiella tillgångar

Övriga materiella tillgångar upptas i balansräkningen till anskaffningsvärdet och kostnadsförs enligt plan över nyttjandetiden som avskrivningar.

Om den framtida inkomsten från en tillgång bestående är lägre än dess oavskrivna anskaffningsvärde, kostnadsförs differensen som nedskrivning.

Avskrivningar enligt plan och nedskrivningar av tillgångar bokförs på resultatposten Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar.

1.9.3 Grunderna för avskrivningar enligt plan och förändring i dem

Anskaffningsvärdet av byggnader och övriga förslitbara materiella och immateriella tillgångar avskrivs linjärt under tillgångarnas nyttjandetid enligt en i förväg uppgjord avskrivningsplan enligt tillgångarnas ekonomiska livslängd. För markområden och aktier i fastighetssammanslutningar görs inga avskrivningar. Avskrivningarna inleds efter det att objektet har skaffats eller färdigställts och tagits i bruk.

Nyttjandetiderna är i huvuddrag följande:

Byggnader	30–40 år
Maskiner och inventarier	3–6 år
Övriga materiella och immateriella tillgångar	3–10 år

1.10 LEASINGAVTAL

Leasingavtalen kategoriseras som finansiella leasingavtal eller operationella leasingavtal enligt transaktionens faktiska innebörd. Ett leasingavtal är ett finansiellt leasingavtal, om de risker och fördelar som förknippas med ägandet i allt väsentligt överförs till leasetagaren. Annars är leasingavtalet ett operationellt leasingavtal. Leasingavtalen kategoriseras vid den tidpunkt då avtalet ingås.

Tillgångar som leasats ut med finansiella leasingavtal eller operationella leasingavtal tas upp bland materiella tillgångar, och leasingintäkterna bokförs på resultatposten Övriga rörelseintäkter. Leasingintäkterna för förvaltningsfastigheter bokförs på resultatposten Nettointäkter från förvaltningsfastigheter.

Tillgångar som leasats med finansiella leasingavtal tas inte upp i balansräkningen. Leasingavgifterna kostnadsförs på resultatposten Övriga rörelsekostnader.

1.11 AVSÄTTNINGAR

Från intäkterna avdras förestående utgifter och förluster på grund av framtida förpliktelser, om de hänför sig till den gångna eller en tidigare räkenskapsperiod, de anses vara säkra eller sannolika då bokslutet upprättas, en inkomst som motsvarar dem inte är säker eller sannolik och de baserar sig på lag eller förpliktelse gentemot en utomstående. Om det exakta beloppet av en utgift eller förlust eller datum för dess realisering inte är känt, tas den upp bland balansräkningens avsättningar högst till det sannolika beloppet. Om belopp och datum är känt, tas det upp bland upplupna kostnader.

1.12 EGET KAPITAL

I andelsbankens eget kapital ingår andelsbanksmedlemmarnas medlemsinsatser och medlemmarnas placeringar i Avkastningsandelar. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att genom ett separat beslut vägra att återbetala såväl medlemsinsatser som Avkastningsandelar. Normalt kan dock av andelskapitalen varje år återbetalas belopp som faller inom de gränser som myndigheterna angett. Det uppsagda tilläggsandelskapitalet klassificerades som en skuld i bokslutet för 2016. Tilläggsandelskapitalet har återbetalats till kunderna i juli 2017.

Medlemsinsatsen och ägarkundskapet som det innebär ger en möjlighet att delta i andelsbankens beslutsfattande. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala medlemsinsatser. På medlemsinsatser betalas ingen ränta.

Avkastningsandelarna medför ingen rösträtt. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala Avkastningsandelarnas kapital och att betala ränta på dem. Den ränta som eventuellt betalas på Avkastningsandelarna är lika stor för alla Avkastningsandelar. Röntan bokförs som skuld och dras av från det egna kapitalet då beslut om betalningen har fattats.

1.13 BOKSLUTSDISPOSITIONER

I avskrivningsdifferensen för de ackumulerade bokslutsdispositionerna i balansräkningen ingår den ackumulerade differensen mellan de avskrivningar som gjorts och avskrivningarna enligt plan. I reserverna ingår de frivilliga bokslutsdispositioner som gjorts och som skattelagstiftningen tillåter. Ett exempel är den kreditförlustreservering som bl.a. näringskattelagen tillåter för inlåningsbankerna. Enligt lagen får en inlåningsbank dra av en under skatteåret gjord kreditförlustreservering, vars belopp är högst 0,6 procent av summan av fordringarna vid skatteårets utgång. Det sammanlagda beloppet av oupplösta kreditförlustreserveringar som gjorts under skatteåret och tidigare får dock inte överstiga 5 procent av summan av fordringarna vid skatteårets utgång.

Ökningar och minskningar i de avskrivningar som gjorts, avskrivningar enligt plan och reserver bokförs i resultaträkningen under bokslutsdispositioner. I resultaträkningen och balansräkningen ingår den uppskjutna skatteskulden också i bokslutsdispositionerna. Beloppet av reserverna och förändringen i dem beskriver inte de risker som andelsbanken kan förvänta sig.

1.14 ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA

1.14.1 Pensionsersättningar

Det lagstadgade pensionsskyddet för de anställda sköts av pensionskassan OP-Eläkekassa och tilläggs-pensionsskyddet av pensionsstiftelsen OP-Eläkesätiö. Pensionsstiftelsen har inte tagit emot nya medlemmar sedan 1.7.1991. Pensionsåtagandena är i sin helhet täckta.

1.14.2 Personalfonden

Andelsbanken kan höra till OP-Personalfonden som är gemensam för OP Gruppen. Till fonden betalas enligt på förhand fastställda principer en vinstpremie beroende på hur OP Gruppens mål uppnås. Vinstpremieposterna som betalas till fonden bokförs på resultatposten Löner och arvoden och motposten bokförs som upplupna kostnader tills den betalas.

1.14.3 Ersättningssystem

OP Gruppens ersättningar fördelar sig på kortsiktiga företagsvisa ersättningar och långsiktiga ersättningar på grupplanet. Ersättningarnas högsta belopp är begränsade i alla system.

I Andelsbankens kortsiktiga ersättningsprogram är intjäningsperioden högst ett kalenderår och ersättningen betalas i regel i pengar. Det kortsiktiga ersättningssystemet omfattar andelsbankens hela personal.

Ledningens långsiktiga bonussystem omfattar cheferna och de personer i separat angivna nyckelpositioner vid andelsbankerna som bolagets styrelse har angett. OP Andelslags förvaltningsråd fattar beslut om de gemensamma intjäningsmätarna för OP Gruppen i systemet och om målen för dem separat för varje intjäningsperiod.

Det långsiktiga systemet består av successiva tre år långa intjäningsperioder. Ersättningens belopp beror på hur målen nåtts vid slutet av intjäningsperioden. Ersättningen för den första intjäningsperioden 2011–2013 betalades ut efter uppskovstiden i tre lika stora poster före slutet av juni under åren 2015–2017. Ersättningen för den andra intjäningsperioden 2014–2016 betalades ut efter uppskovstiden i tre lika stora poster före slutet av juni under åren 2018–2020. Den ersättning som eventuellt betalas enligt ersättningssystemet för intjäningsperioden 2017–2019 sker i fyra lika stora poster före slutet av juni åren 2020–2023.

Ersättningarna för intjäningsperioden 2011–2013 betalades ut i pengar. Ersättningarna för intjäningsperioden 2014–2016 betalades ut bundna till ett referensinstrument som bestämts av OP Andelslags förvaltningsråd eller det ersättningsutskott som förvaltningsrådet utsett. Under intjäningsperioden 2017–2019 betalades ersättningarna ut i pengar, om det uppskovsförfarande som avses i bestämmelserna ska tillämpas på personen.

Ersättningens värde periodiseras under intjänings- och bindningsperioden. Ersättningen bokförs på resultatposten Löner och arvoden och motposten bokförs som upplupna kostnader tills den betalas.

1.15 INKOMSTSKATTER

I resultaträkningens inkomstskatt ingår de skatter som grundar sig på den beskattningsbara inkomsten, skatter från tidigare räkenskapsperioder och förändringar i uppskjutna skatteskulder och skattefordringar.

Den uppskjutna skatteskulden räknas och upptas i balansräkningen på alla skattepliktiga periodiseringsdifferenser och andra temporära differenser mellan bokföringen och beskattningen.

Den uppskjutna skattefordran räknas och upptas i balansräkningen på alla avdragbara periodiseringsdifferenser och andra temporära differenser mellan bokföringen och beskattningen och på de i beskattningen fastställda förlusterna om det är sannolikt att de avdragbara temporära differenserna och de skattemässiga förlusterna kan utnyttjas tack vare den influtna beskattningsbara inkomsten.

De uppskjutna skatteskulderna och -fordringarna räknas enligt den skattesats som antas gälla då den temporära differensen upplöses. Om den uppskjutna skatten beror på balansposter vilkas förändringar inte påverkar resultaträkningen, bokförs förändringar i den uppskjutna skatteskulden eller skattefordran i eget kapital.

1.16 PRINCIPER FÖR INTÄKTSFÖRING

Provisionsintäkter och -kostnader för tjänster bokförs i samband med att en tjänst utförs. För sådana engångsprovisioner som gäller flera år och som eventuellt måste återbetalas senare, intäktsförs endast den andel som gäller räkenskapsperioden. Utdelningar intäktsförs i regel då bolagsstämman vid det bolag som betalar utdelningen har beslutat om utdelningen.

Ränteintäkter och -kostnader på tillgångs- och skuldposter med ränta bokförs enligt prestationsprincipen. Dröjsmålsräntorna på krediter ska intäktsföras enligt kontantprincipen. Differensen mellan anskaffningsvärdet av en fordran och fordrans nominella värde periodiseras bland ränteintäkter och differensen mellan skuldbeloppet och dess nominella värde periodiseras bland räntekostnader.

1.17 ÅTAGANDEN UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN

Som åtaganden utanför balansräkningen behandlas åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part, såsom garantier och olika garantiförbindelser samt oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder, såsom bindande tilläggskreditarrangemang, kreditlöften, utnyttjade kreditlimiter samt teckningsförbindelser för värdepapper.

Åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part bokförs som åtaganden utanför balansräkningen till det belopp som garantin i respektive fall högst motsvarar. Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder bokförs till det belopp som man som mest kan bli tvungen att betala för dem.

1.18 MYNDIGHETSAVGIFTER

Andelsbanken betalar avgifter till olika myndigheter. Verket för finansiell stabilitet ansvarar för insättningsgarantin. Europeiska centralbanken ansvarar för banktillsynen. Finansinspektionen ansvarar för förfarande- och makrotillsynen. EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board, SRB) ansvarar för resolutionen. Myndighetsavgifterna bokförs bland övriga rörelsekostnader enligt prestationsprincipen.

1.18.1 Stabilitetsavgift

Stabilitetsavgifter samlas in till den europeiska resolutionsfonden (Single Resolution Fund, SRF) fram till 2024 så att fondens målnivå på 1 procent av de insättningar som ska ersättas uppnås. Resolutionsfonden förvaltas av EU:s resolutionsnämnd, som också fattar beslut om stabilitetsavgifternas belopp. År 2017 krediteras varje bank för stabilitetsavgifterna i samma proportion som banken tidigare betalt bankskatt upp till det belopp som

motsvarar den bankskatt som redovisats för stabilitetsavgifterna (lagen om tillfällig bankskatt gällde 2013–2014). Stabilitetsavgiften har inte medfört någon kostnadseffekt för banken för 2017.

1.18.2 Insättningsgarantiavgift

De medel som samlats in till den gamla insättningsgarantifonden överstiger för närvarande EU-kraven om insättningsgarantins nivå. Med stöd av stadgarna betalar den gamla insättningsgarantifonden de insättningsgarantiavgifter som tillskrivs var och en av dess medlemsbanker till den nya insättningsgarantifonden i samma proportion som respektive medlemsbank under årens lopp har betalat avgiften till den gamla insättningsgarantifonden. Insättningsgarantifonden fastställer avgiften för varje medlemsbank men debiterar den direkt från den gamla insättningsgarantifonden. Insättningsgarantiavgiften har inte medfört någon kostnadseffekt för banken för 2017.

1.18.3 Förvaltningsavgift till verket för finansiell stabilitet

Förvaltningsavgiften till Verket för finansiell stabilitet baserar sig på samma beräkningsmetod som tillsynsavgiften till Finansinspektionen.

1.18.4 Finansinspektionens tillsynsavgift

Finansinspektionens tillsynsavgift består av en proportionell avgift som beräknas enligt balansomslutningen samt av en fast grundavgift.

1.18.5 Europeiska centralbankens tillsynsavgift

Andelsbanken omfattas av Europeiska centralbankens (ECB) tillsyn eftersom banken är en del av OP Gruppen. ECB:s tillsynsavgift bestäms på basis av bankens betydelse och riskprofil, ECB fastställer tillsynsavgiften för OP Gruppens centralinstitut som fördelar den på OP Gruppens medlemsbanker.

1.19 IBRUKTAGNING AV STANDARDEN IFRS 9, 1.1.2018

Andelsbanken tar 1.1.2018 i bruk de delar av standarden IFRS 9 "Finansiella instrument" som ingår i Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar (2/2016) samt de övriga ändringar som följer av att standarden IFRS 9 trätt i kraft 1.1.2018. Ur Andelsbankens synvinkel är den mest betydande ändringen att nedskrivningarna för krediter som beviljats bokförs degressivare än tidigare, på basis av förväntade kreditförluster. Standarden IFRS 9 förorsakar också ändringar i redovisningsprinciperna, justeringar i beloppet av de fordringar som tidigare har redovisats i balansräkningen och i klassificeringen av finansiella instrument. Justeringarna i bokföringsvärden redovisas i den ingående balansen på omklassificeringsdagen bland ackumulerade vinstmedel.

Andelsbanken fortsätter säkringsredovisningen i enlighet med standarden IAS 39 efter övergången till standarden IFRS 9. Uppgifterna för jämförelseperioden i det bokslut som innehåller den första ingående balansen 1.1.2018 justeras inte. De ändringar i bokslutsnoterna som tillämpningen av standarden IFRS 9 medför kommer att redovisas endast för räkenskapsperioden 2018.

Enligt rådande bedömning kommer effekterna på Andelsbankens kapitaltäckning 1.1.2018 av att standarden IFRS 9 tas i bruk inte att vara betydande. Minskningen i det egna kapitalet 1.1.2018 till följd av förväntade kreditförluster är 1 765 euro. De individuella och gruppvisa nedskrivningarna av fordringar 31.12.2017, 1 871 tusen euro, upplöses i ackumulerade vinstmedel. Dessutom kommer beloppet av eget kapital 1.1.2018 att påverkas av värderingsdifferenserna från omklassificeringen av finansiella tillgångar, förändringen i uppskjutna skatter samt förändringen i principen för periodisering av expeditionsavgifter och uppläggningsarvodet vid uttag av krediter.

Egetkapitalinstrument och fondplaceringar klassificerades tidigare bland finansiella tillgångar som kan säljas. Poster som gäller placeringar i OP Andelslags andelskapital klassificeras i enlighet med punkt 4.1.4 i standarden IFRS 9 genom att förändringarna i verkligt värde bokförs i fonden för verkligt värde. Övriga egetkapitalinstrument klassificeras i enlighet med standarden IFRS 9 som tillgångar som värderas till verkligt värde via resultatet.

Värderingsvinster/-förluster för de finansiella tillgångar som kan säljas som tidigare bokförts i fonden för verkligt värde överförs 1.1.2018 till ackumulerade vinstmedel.

Effekterna av standarden IFRS 9 som presenteras ovan är preliminära, eftersom standardens övergångsperiod ännu pågår. Effekterna kan ännu ändras på grund av att:

- Modellerna för beräkningen av förväntade kreditförluster kan ännu förbättras.
- Beräkningen av förväntade kreditförluster har provkörts endast en kort tid och ändringar kan eventuellt ännu behövas i det nya IT-systemet.
- Testningen av det nya IT-systemet är inte ännu slutförd och alla nya interna kontroller är inte i bruk.

Närmare information om beräkningsmodellen för förväntade kreditförluster och dess centrala drag samt om klassificeringen av finansiella instrument enligt standarden IFRS 9 finns i OP Gruppens bokslut 2017.

De nya redovisningsprinciperna och värderingsmetoderna kan ändras tills Andelsbanken offentliggör det första bokslut som innehåller ingående balansen 1.1.2018.

FÖRTECKNING ÖVER NOTERNA

Noter till resultaträkningen

- 1 Ränteintäkter
- 2 Räntekostnader
- 3 Nettointäkter från leasingverksamhet
- 4 Intäkter från egetkapitalinstrument
- 5 Provisionsintäkter och -kostnader
- 6 Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet
- 7 Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas
- 8 Nettoresultat av säkringsredovisning
- 9 Nettointäkter från förvaltningsfastigheter
- 10 Övriga rörelseintäkter
- 11 Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar
- 12 Övriga rörelsekostnader
- 13 Nedskrivningar av krediter, andra åtaganden och övriga finansiella tillgångar

Noter till balansräkningen

- 14 Fordringar på kreditinstitut
- 15 Fordringar på allmänheten och offentlig sektor
- 16 Leasingobjekt
- 17 Skuldebrev
- 18 Aktier och andelar
- 19 Derivatinstrument
- 20 Immateriella tillgångar
- 21 Fastigheter
- 22 Förändringar i immateriella och materiella tillgångar under räkenskapsperioden
- 23 Övriga tillgångar
- 24 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
- 25 Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder
- 26 Skuldebrev emitterade till allmänheten
- 27 Övriga skulder
- 28 Avsättningar
- 29 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
- 30 Efterställda skulder
- 31 Eget kapital
- 32 Bundet och fritt eget kapital samt icke-utdelningsbara poster i fritt eget kapital
- 33 Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder 31.12.2017
- 34a Tillgångs- och skuldposter i inhemsk och utländsk valuta 31.12.2017
- 34b Verkligt värde och bokfört värde av finansiella tillgångar och skulder och hierarki för verkligt värde 31.12.2017

Övriga noter

- 35 Egendom som ställts som säkerhet 31.12.2017
- 36 Pensionsåtaganden
- 37 Leasing- och andra hyresåtaganden
- 38 Åtaganden utanför balansräkningen
- 39 Övriga ansvarsförbindelser och åtaganden vid räkenskapsperiodens slut
- 40 Personalen och personer i ledande ställning samt närstående
- 41 Innehav i andra företag 31.12.2017
- 42 Notariatverksamhet
- 43 Andelsbankens medlemsantal samt beloppet obetalda och uppsagda insatser 31.12.2017
- 44 Tjänsten för långsiktigt sparande

1. Ränteintäkter

	2017	2016
Fordringar på kreditinstitut	1 053 137,17	1 050 850,67
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	5 691 554,51	5 708 061,69
Skuldebrev	0,00	0,00
Derivatinstrument	-101,44	0,00
av vilka säkring av kassaflödet	0,00	0,00
Övriga ränteintäkter	6 988,74	762,80
Totalt	6 751 578,98	6 759 675,16
varav ränteintäkter bokförda för nedskrivna fordringar	21 221,56	24 245,14

2. Räntekostnader

	2017	2016
Skulder till kreditinstitut	-55 339,35	24 168,94
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	627 331,72	938 469,16
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0,00	0,00
Derivatinstrument och övriga skulder som innehas för handel	0,00	0,00
Efterställda skulder	0,00	0,00
Övriga räntekostnader	8,31	148,66
Totalt	572 000,68	962 786,76

3. Nettointäkter från leasingverksamhet

	2017	2016
Hysesintäkter	0,00	0,00
Avskrivningar enligt plan	0,00	0,00
Nedskrivningar	0,00	0,00
Realisationsvinster och -förluster (netto) på leasingtillgångar	0,00	0,00
Provisionsintäkter	0,00	0,00
Övriga direkta intäkter	0,00	0,00
Övriga direkta kostnader	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00

4. Intäkter från egetkapitalinstrument

	2017	2016
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	0,00	0,00
Som kan säljas	2 094 281,40	2 164 306,54
Företag inom samma koncern	0,00	0,00
Ägarintresseföretag	0,00	0,00
Totalt	2 094 281,40	2 164 306,54

5. Provisionsintäkter och -kostnader**Provisionsintäkter**

	2017	2016
Utlåningsprovisioner	1 204 774,77	1 128 448,84
Inlåningsprovisioner	20 733,30	25 749,27
Betalningsförmedlingsprovisioner	1 190 711,66	1 204 683,85
Fondandelsprovisioner	45 386,74	37 033,74
Förvaltningsprovisioner	55 285,72	52 934,88
Avgifter för juridiska tjänster	219 873,70	183 372,43
Courtage	22 712,19	11 620,51
Emissionsprovisioner	0,00	0,00
Provisioner för förmedling av försäkringar	373 412,73	405 983,91
Garantiprovisioner	60 371,15	62 624,68
Övriga provisioner	-623 990,34	-739 483,83
Totalt	2 569 271,62	2 372 968,28

Provisionskostnader

	2017	2016
Utbetalda expeditonsavgifter	160 295,15	208 803,14
Övriga	129 056,21	92 930,22
Totalt	289 351,36	301 733,36

6. Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet

	2017	2016
Realisationsvinster och -förluster		
Skuldebrev *	0,00	0,00
Aktier och andelar	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00
Förändringar av verkligt värde		
Skuldebrev *	0,00	0,00
Aktier och andelar	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00
Nettointäkter från värdepappershandel totalt	0,00	0,00
Nettointäkter från derivat	0,00	0,00
Nettointäkter från finansiella tillgångar som redovisas till det upplupna anskaffningsvärdet	5 431,95	12 677,13
Nettointäkter från valutaverksamhet	18 122,61	18 775,54
Alla totalt	23 554,56	31 452,67

7. Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas

	2017	2016
Skuldebrev		
Realisationsvinster och -förluster	0,00	0,00
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	0,00	0,00
Överförda från fonden för verkligt värde under perioden	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00
Aktier och andelar		
Realisationsvinster och -förluster	4 906,07	15 964,58
Nedskrivningar	0,00	0,00
Överförda från fonden för verkligt värde under perioden	0,00	19 215,29
Totalt	4 906,07	35 179,87
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas totalt	4 906,07	35 179,87

8. Nettoresultat av säkringsredovisning

	2017	2016
Nettovinst (-förlust) från säkringsinstrument	-132 231,87	469,09
Nettovinst (-förlust) från säkrade poster	132 231,87	-469,09
Totalt	0,00	0,00

9. Nettointäkter från förvaltningsfastigheter

	2017	2016
Hysesintäkter och utdelningar	95 970,82	90 932,43
Övriga intäkter	0,00	0,00
Realisationsvinster	0,00	299 893,72
Hyeskostnader	0,00	0,00
Avskrivningar enligt plan	-29 988,00	-32 552,00
Realisationsförluster	-12 995,49	-46 004,00
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	-135 415,00	0,00
Övriga kostnader	-67 904,73	-84 668,47
Totalt	-150 332,40	227 601,68

10. Övriga rörelseintäkter

	2017	2016
Hysesintäkter från rörelsefastigheter	33 142,88	43 065,60
Realisationsvinster på rörelsefastigheter	0,00	0,00
Fusionsvinster	0,00	0,00
Övriga	165 598,68	30 140,30
Totalt	198 741,56	73 205,90

11. Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

	2017	2016
Avskrivningar enligt plan	96 748,41	114 837,78
Nedskrivningar	95 634,00	0,00
Totalt	192 382,41	114 837,78

12. Övriga rörelsekostnader

	2017	2016
Hyeskostnader	12 384,21	17 583,56
Kostnader för rörelsefastigheter	162 554,31	148 478,15
Realisationsförluster på rörelsefastigheter	0,00	0,00
Fusionsförluster	0,00	0,00
Övriga	360 653,45	396 267,48
Totalt	535 591,97	562 329,19

13. Nedskrivningar av krediter, andra åtaganden och övriga finansiella tillgångar

2017

	Individuella nedskrivningar brutto	Gruppvisa nedskrivningar brutto	Avräknade belopp	Resultatförda
Nedskrivningar av krediter och andra åtaganden				
Fordringar på kreditinstitut	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	1 253 757,53	-46 764,96	-425 505,57	781 487,00
Åtaganden för kundens räkning och till förmån för kunden	0,00	181,15	0,00	181,15
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	1 253 757,53	-46 583,81	-425 505,57	781 668,15
Nedskrivningar av övriga finansiella tillgångar				
Skuldebrev som hålls till förfall	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00	0,00	0,00
Nedskrivningar totalt	1 253 757,53	-46 583,81	-425 505,57	781 668,15

14 Fordringar på kreditinstitut**Betalbara på anfordran**

Inlåning
Övriga
Totalt

	31.12.2017	31.12.2016
Inlåning	1 770 571,72	2 318 294,15
Övriga	0,00	0,00
Totalt	1 770 571,72	2 318 294,15
Övriga		
Centralbanker	0,00	0,00
Kreditinstitut		
Inlåning	28 140 765,36	28 031 490,57
Övriga	0,00	0,00
Totalt	28 140 765,36	28 031 490,57
Fordringar på kreditinstitut totalt	29 911 337,08	30 349 784,72
varav efterställda fordringar	0,00	0,00

15 Fordringar på allmänheten och offentlig sektor**Kreditgivning och garantifordringar**

Icke-finansiella företag
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)
Offentlig sektor
Hushållens ideella organisationer
Hushåll
Utlandet
Gruppvisa nedskrivningar

	31.12.2017	31.12.2016
Icke-finansiella företag	88 596 506,21	83 180 208,78
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	0,00	0,00
Offentlig sektor	0,00	0,00
Hushållens ideella organisationer	2 149 755,28	2 154 361,26
Hushåll	302 002 736,94	288 023 897,31
Utlandet	165 792,21	105 579,04
Gruppvisa nedskrivningar	-557 411,37	-603 995,18
Totalt	392 357 379,27	372 860 051,21
varav efterställda fordringar	1 148 497,42	1 169 778,79

I balansposten ingår

0,00
------

euro i krediter som inte löper med ränta.

I balansräkningen ingår

3 058 891,33
----

euro i krediter, för vilka har bokförts en individuell nedskrivning

(belopp före nedskrivningar)

Nedskrivningar av krediter och garantifordringar

Nedskrivningar vid räkenskapsperiodens början
+ Individuella nedskrivningar som redovisats under perioden
+/- Gruppvisa nedskrivningar som redovisats under perioden
- Individuella nedskrivningar som återförts under perioden
- Realiserade nedskrivningar under räkenskapsperioden,
för vilka tidigare redovisats individuella nedskrivningar
Nedskrivningar vid räkenskapsperiodens slut

	2017	2016
Nedskrivningar vid räkenskapsperiodens början	1 871 966,34	1 389 196,39
+ Individuella nedskrivningar som redovisats under perioden	567 704,00	773 270,65
+/- Gruppvisa nedskrivningar som redovisats under perioden	-46 583,81	50 251,11
- Individuella nedskrivningar som återförts under perioden	-418 257,41	-225 679,70
- Realiserade nedskrivningar under räkenskapsperioden, för vilka tidigare redovisats individuella nedskrivningar	-103 996,76	-115 072,11
Nedskrivningar vid räkenskapsperiodens slut	1 870 832,36	1 871 966,34

16. Leasingobjekt

Förskottsbetalningar
Maskiner och inventarier
Fast egendom och byggnader
Övriga tillgångar
Totalt

	31.12.2017	31.12.2016
Förskottsbetalningar	0,00	0,00
Maskiner och inventarier	0,00	0,00
Fast egendom och byggnader	0,00	0,00
Övriga tillgångar	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00

17. Skuldebrev**Skuldebrev belåningsbara i centralbanker och övriga skuldebrev 31.12.2017**

Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde
via resultaträkningen

Instrument som kan säljas

Instrument som hålls till förfall

Totalt

Belåningsbara i centralbanker	Övriga skuldebrev	Totalt	Varav efterställda
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00

Noterade och övriga skuldebrev 31.12.2017

	Noterade	Övriga	Totalt
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	0,00	0,00	0,00
Instrument som kan säljas	0,00	0,00	0,00
Instrument som hålls till förfall	0,00	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00	0,00

Skuldebrev efter instrumentkategori 31.12.2017

	31.12.2017		31.12.2016	
	Noterade	Övriga	Totalt	Totalt
Offentlig sektor	0,00	0,00	0,00	0,00
Instrument som hålls till förfall	0,00	0,00	0,00	0,00
Statsskuldförbindelser	0,00	0,00	0,00	0,00
Kommuncertifikat	0,00	0,00	0,00	0,00
Statens masskuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00
Masskuldebrev emitterade av andra offentliga organ	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	0,00	0,00	0,00	0,00
Statsskuldförbindelser	0,00	0,00	0,00	0,00
Kommuncertifikat	0,00	0,00	0,00	0,00
Statens masskuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00
Masskuldebrev emitterade av andra offentliga organ	0,00	0,00	0,00	0,00
Instrument som kan säljas	0,00	0,00	0,00	0,00
Statsskuldförbindelser	0,00	0,00	0,00	0,00
Kommuncertifikat	0,00	0,00	0,00	0,00
Statens masskuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00
Masskuldebrev emitterade av andra offentliga organ	0,00	0,00	0,00	0,00
Andra	0,00	0,00	0,00	0,00
Instrument som hålls till förfall	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankcertifikat	0,00	0,00	0,00	0,00
Företagscertifikat	0,00	0,00	0,00	0,00
Masskuldebrev emitterade av banker	0,00	0,00	0,00	0,00
Masslån emitterade av andra finansiella företag (inkl. försäkr.företag)	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga masskuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankcertifikat	0,00	0,00	0,00	0,00
Företagscertifikat	0,00	0,00	0,00	0,00
Masskuldebrev emitterade av banker	0,00	0,00	0,00	0,00
Masslån emitterade av andra finansiella företag (inkl. försäkr.företag)	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga masskuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Instrument som kan säljas	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankcertifikat	0,00	0,00	0,00	0,00
Företagscertifikat	0,00	0,00	0,00	0,00
Masskuldebrev emitterade av banker	0,00	0,00	0,00	0,00
Masslån emitterade av andra finansiella företag (inkl. försäkr.företag)	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga masskuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00	0,00	0,00

I balansräkningen ingår

0,00

euro i skuldebrev som inte löper med ränta.

18. Aktier och andelar

31.12.2017

Aktier och andelar

Som innehas för handel

0,00 0,00 0,00 0,00

Som kan säljas

0,00 46 263 198,29 46 263 198,29 0,00

Aktier i ägarintresseföretag

0,00 0,00 0,00 0,00

Aktier i dotterföretag

0,00 0,00 0,00 0,00

Totalt**0,00 46 263 198,29 46 263 198,29 0,00**

Noterade aktier och andelar har värderats till anskaffningsvärdet.

19. Derivatinstrument

Säkringsinstrument 31.12.2017

	Nominellt värde	Verkligt värde	
		Positivt	Negativt
Räntederivat	9 338 461,78	0,00	128 381,58
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta	0,00	0,00	0,00
Utfärdade			
Ränteswapkontrakt	9 338 461,78	0,00	128 381,58
av vilka säkring av kassaflödet	0,00	0,00	0,00
Övriga swapkontrakt	0,00	0,00	0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Ränte- och valutaswapkontrakt			
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Totalt		0,00	128 381,58

	Nominellt värde, återstående löptid				Totalt
	under 1 år	1 - 5 år	5 - 15 år	över 15 år	
Räntederivat	9 338 461,78	0,00	0,00	0,00	9 338 461,78
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Utfärdade					0,00
Ränteswapkontrakt	9 338 461,78	0,00	0,00	0,00	9 338 461,78
Övriga swapkontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Ränte- och valutaswapkontrakt					0,00
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00

Derivatinstrument som inte innehas i säkringssyfte 31.12.2017

	Nominellt värde	Verkligt värde	
		Positivt	Negativt
Räntederivat	1 982 500,00	0,00	32 590,17
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	1 982 500,00	0,00	32 590,17
Köpta	1 982 500,00	0,00	32 590,17
Utfärdade			
Ränteswapkontrakt			
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Ränte- och valutaswapkontrakt			
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Totalt		0,00	32 590,17

	Nominellt värde, återstående löptid				
	under 1 år	1 - 5 år	5 - 15 år	över 15 år	Totalt
Räntederivat	0,00	1 982 500,00	0,00	0,00	1 982 500,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	1 982 500,00	0,00	0,00	1 982 500,00
Köpta	0,00	1 982 500,00	0,00	0,00	1 982 500,00
Utfärdade					0,00
Ränteswapkontrakt					0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Ränte- och valutaswapkontrakt					0,00
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00

Säkringsinstrument 31.12.2016

	Nominellt värde	Verkligt värde	
		Positivt	Negativt
Räntederivat	574 947,29	3 850,29	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta	0,00	0,00	0,00
Utfärdade			
Ränteswapkontrakt	574 947,29	3 850,29	0,00
av vilka säkring av kassaflödet	0,00	0,00	0,00
Övriga swapkontrakt	0,00	0,00	0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Ränte- och valutaswapkontrakt			
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Totalt		3 850,29	0,00

	Nominellt värde, återstående löptid				
	under 1 år	1 - 5 år	5 - 15 år	över 15 år	Totalt
Räntederivat	574 947,29	0,00	0,00	0,00	574 947,29
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Utfärdade					0,00
Ränteswapkontrakt	574 947,29	0,00	0,00	0,00	574 947,29
Övriga swapkontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Ränte- och valutaswapkontrakt					0,00
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00

Derivatinstrument som inte innehas i säkrings syfte 31.12.2016

	Nominellt värde	Verkligt värde	
		Positivt	Negativt
Räntederivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta	0,00	0,00	0,00
Utfärdade			
Ränteswapkontrakt			
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Ränte- och valutaswapkontrakt			
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Totalt		0,00	0,00

	Nominellt värde, återstående löptid				
	under 1 år	1 - 5 år	5 - 15 år	över 15 år	Totalt
Räntederivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Utfärdade					0,00
Ränteswapkontrakt					0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Ränte- och valutaswapkontrakt					0,00
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00

Värdet på den underliggande tillgången för räntederivat är instrumentens nominella värde, för valutaderivat instrumentens motvärde i euro för inköpsvalutan vid bokslutstidpunkten och för aktiederivat aktiernas sannolika värde vid bokslutstidpunkten.

Värdena uppges i brutto.

Som motpart i alla derivatkontrakt är OP-Företagsbanken Abp.

20. Immateriella tillgångar

	31.12.2017	31.12.2016
ICT-konstnader	0,00	0,00
Övriga utvecklingsutgifter	0,00	0,00
Goodwill	0,00	0,00
Övriga immateriella tillgångar	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00

21. Fastighets

31.12.2017

Fastighetsinnehav

Mark och vattenområden
Byggnader
Aktier och andelar i fastighetssammanslutn.
Totalt

Rörelse- fastigheter	Förvaltningsfastigheter	
	Bokfört värde	Verkligt värde
8 617,45	24 663,08	860,00
310 529,00	271 563,00	291 400,00
1 055 447,96	380 475,13	293 500,00
1 374 594,41	676 701,21	585 760,00

Förvaltningsfastigheternas verkliga värde grundar sig på deras markandvärde. I betydande objekt används en oberoende experts utlåtande som grund för det verkliga värdet. Värdena för övriga objekt grundar sig antingen på ledningens egna värderingar eller på avkastningsvärdesmetoden, som är en direkt värdering på basis av objektets nettoavkastning och marknadsavkastningskravet med beaktande av objektets läge, skick och bruksändamål. Det verkliga värdet för affärs-, kontors- och industrifastigheter bedöms i huvudsak med avkastningsvärdesmetoden. Det verkliga värdet för bostäder och markområden bedöms i huvudsak med affärsvärdesmetoden.

22. Förändringar i immateriella och materiella tillgångar under räkenskapsperioden

	Immateriella tillgångar	Förvaltningsfastigheter	Rörelsefastigheter	Övriga materiella tillgångar
Anskaffningsvärde vid räkenskapsperiodens början	64 958,42	1 387 950,38	3 010 698,74	743 099,33
+ ökning under räkenskapsperioden	0,00	0,00	214 200,00	29 931,41
- minskning under räkenskapsperioden	-64 958,42	-149 756,82	-737 204,10	-560 178,97
+/- överföringar mellan posterna	0,00	0,00	0,00	0,00
- avskrivningar enligt plan under räkenskapsperioden	0,00	-29 988,00	-71 533,00	-25 215,41
-/+ nedskrivningar och återförda nedskrivningar under perioden	0,00	-63 368,02	-95 634,00	0,00
+ ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar som gäller minskningar och överföringar	64 958,42	18 714,35	737 204,10	560 178,97
- ackumulerade avskrivningar vid räkenskapsperiodens början	-64 958,42	-414 803,70	-1 683 137,33	-630 825,61
- ackumulerade nedskrivningar vid räkenskapsperiodens början	0,00	-72 046,98	0,00	0,00
+ ackumulerade uppskrivningar vid räkenskapsperiodens början	0,00	0,00	63 238,66	0,00
+/- uppskrivningar och återförda uppskrivningar under perioden	0,00	0,00	-63 238,66	0,00
= Bokfört värde vid räkenskapsperiodens slut	0,00	676 701,21	1 374 594,41	116 989,72

23. Övriga tillgångar

	31.12.2017	31.12.2016
Försäljningsfordringar för värdepapper	0,00	0,00
Betalningsförmedlingsfordringar	0,00	737,42
Övriga	471 333,40	333 390,66
Totalt	471 333,40	334 128,08

24. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	31.12.2017	31.12.2016
Räntor		
Räntefordringar	1 444 621,75	1 453 645,50
Förutbetalda räntekostnader	0,00	0,00
Totalt	1 444 621,75	1 453 645,50
Övriga		
Övriga upplupna intäkter	9 862,67	3 513,05
Övriga förutbetalda kostnader	404 232,98	178 170,64
Totalt	414 095,65	181 683,69
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter totalt	1 858 717,40	1 635 329,19

25. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder

31.12.2017

Periodiseringskillnader
 Övriga temporära skillnader
Totalt

Uppskjutna skattefordringar	Uppskjutna skatteskulder	Netto
155 011,54	0,00	155 011,54
0,00	0,00	0,00
155 011,54	0,00	155 011,54

I de uppskjutna skattefordringarna ingår uppskjutna skattefordringar för förluster som fastställts i beskattningen för totalt euro.

De uppskjutna skattefordringar och skatteskulder som beror på övriga temporära skillnader grundar sig på uppskjutna skattefordringar och skatteskulder som bokförts på värderingsresultaten för finansiella tillgångar som kan säljas och på värderingsresultaten för derivat som utgör säkring för kassaflödet och har bokförts som eget kapital i fonden för verkligt värde.

Uppskrivningar 31.12.2017

I balansräkningen ingår uppskrivningar av fastigheter för

Uppskrivningarna är inte skattepliktiga. Om de uppskrivna objekten såldes skulle uppskrivningarna realiseras som realisationsvinst, och inkomstskatten på den vore

Akkumulerade bokslutsdispositioner

Avskrivningsdifferens
 Reserver
Totalt

Balansvärde	Uppskj. skattes.	Netto
0,00	0,00	0,00
17 342 858,01	3 468 571,60	13 874 286,41
17 342 858,01	3 468 571,60	13 874 286,41

Avskrivningsdifferensen och reserverna har bokförts i balansräkningen enligt ett belopp från vilket inte dragits av uppskjuten skatt.

I kapitalbaskalkylen har avskrivningsdifferensen och reserverna efter avdrag av uppskjuten skatt likställts med primärkapitalet.

26. Skuldebrev emitterade till allmänheten

	Bokfört värde 31.12.2017	Nominellt värde 31.12.2017	Bokfört värde 31.12.2016	Nominellt värde 31.12.2016
Bankcertifikat	0,00	0,00	0,00	0,00
Masskuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00	0,00	0,00

27. Övriga skulder

	31.12.2017	31.12.2016
Leverantörsskulder för värdepapper	0,00	0,00
Betalningsförmedlingsskulder	31 085,38	86 344,96
Övriga	258 741,52	758 549,49
Totalt	289 826,90	844 894,45

28. Avsättningar

31.12.2017

	Avsättningar för pensioner	Avsättningar för skatter	Avsättningar för garantier	Avsättningar för hyror	Övriga	Totalt
Avsättningar 1.1					60 961,00	60 961,00
+ ökning av avsättningar						0,00
- utnyttjade avsättningar						0,00
- återföringar					6 605,00	6 605,00
Avsättningar 31.12	0,00	0,00	0,00	0,00	54 356,00	54 356,00

29. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Räntor

	31.12.2017	31.12.2016
Ränteskulder	325 163,31	513 652,60
Förutbetalda ränteintäkter	1 188,79	647,02
Totalt	326 352,10	514 299,62

Övriga

Övriga förutbetalda intäkter	85,00	230,00
Övriga upplupna kostnader	1 670 732,51	1 712 810,09
Totalt	1 670 817,51	1 713 040,09
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter totalt	1 997 169,61	2 227 339,71

30. Efterställda skulder

Efterställda skulder

	31.12.2017
Kapitallån	0,00
Övriga	0,00
Totalt	0,00

Enskilda skulder, som överstiger 10 % av de totala efterställda skulderna

31.12.2017

Skuld	Bokfört värde	Nominellt värde	Valuta	Ränta, %	Förfallodag
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Emittenten har rätt att återköpa lånet endast med Finansinspektionens tillstånd. Gäldenärerna har inte rätt att kräva återbetalning i förtid.

31. Eget kapital

	Eget kapital vid räkenskapsperiodens början	Ökning	Minskning	Överföringar mellan posterna	Eget kapital vid räkenskapsperiodens slut
Eget kapital totalt	53 599 606,81	5 267 671,95	-1 733 268,75	0,00	57 134 010,01
Andelskapital	23 736 600,00	1 630 300,00	-941 000,00	0,00	24 425 900,00
Medlemsandelar	875 900,00	61 400,00	-11 400,00	0,00	925 900,00
Avkastningsandelar	22 860 700,00	1 568 900,00	-929 600,00	0,00	23 500 000,00
Överkursfond	0,00				0,00
Uppskrivningsfond	0,00				0,00
Övriga bundna fonder	1 875 051,14	0,00	0,00	0,00	1 875 051,14
Reservfond	1 875 051,14				1 875 051,14
Fonden för verkligt värde	0,00	0,00	0,00		0,00
Fonder enligt stadgarna	0,00				0,00
Övriga fonder	0,00				0,00
Fria fonder	0,00				0,00
Balanserad vinst eller förlust	27 987 955,67		-792 268,75		27 195 686,92
Räkenskapsperiodens vinst eller förlust		3 637 371,95	0,00		3 637 371,95

Förändringar i fonden för verkligt värde

	Vid räkenskapsperiodens början	Ökning	Minskning	Överförda till resultaträkningen	Vid räkenskapsperiodens slut
Skuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktier och andelar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Säkring av kassaflödet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
uppskjuten skatt	0,00	0,00	0,00		0,00
Totalt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

32. Bundet och fritt eget kapital samt icke-utdelningsbara poster i fritt eget kapital

Eget kapital 31.12.2017

Bundet eget kapital

Fritt eget kapital

Eget kapital totalt

26 300 951,14

30 833 058,87

57 134 010,01

Utdelningsbara medel 31.12.2017

Fritt eget kapital	30 833 058,87
- activerade utvecklingskostnader	0,00
- icke-utdelningsbara poster	2 300,00
Utdelningsbara medel	30 830 758,87

33. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder 31.12.2017

Återstående löptid	under 3 mån.	3 - 12 mån.	1 - 5 år	5 - 10 år	över 10 år
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordringar på kreditinstitut	4 911 337,08	0,00	25 000 000,00	0,00	0,00
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	15 208 231,25	36 804 199,85	126 454 757,19	99 906 014,93	113 984 176,05
Skuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Skulder till kreditinstitut	18 528 220,55	10 000 000,00	16 000 000,00	24 000 000,00	0,00
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	315 283 437,58	11 341 534,26	159 528,75	376 859,65	1 117 890,59
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Efterställda skulder	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Andra än tidsbundna insättningar ingår i löptidsintervallet "under 3 mån."

34a. Tillgångs- och skuldposter i inhemsk och utländsk valuta 31.12.2017

	Inhemsk valuta	Utländsk valuta
Fordringar på kreditinstitut	28 140 765,36	1 770 571,72
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	392 357 379,27	0,00
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker och övriga skuldebrev	0,00	0,00
Derivatinstrument	32 590,17	0,00
Övriga tillgångar	51 301 874,71	183 482,43
Skulder till kreditinstitut	68 528 220,55	0,00
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	326 508 679,14	1 770 571,69
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0,00	0,00
Derivatinstrument och skulder som innehas för handel	160 971,75	0,00
Efterställda skulder	0,00	0,00
Övriga skulder	2 340 210,58	1 141,93

34b. Verkligt värde och bokfört värde av finansiella tillgångar och skulder och hierarki för verkligt värde 31.12.2017

Finansiella tillgångar	Bokfört värde	Verkligt värde
Kontanta medel	568 811,17	568 811,17
Fordringar på kreditinstitut	29 911 337,08	29 911 337,08
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	392 357 379,27	392 357 379,27
Skuldebrev	0,00	0,00
Aktier och andelar	46 263 198,29	46 263 198,29
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	0,00	0,00
Aktier och andelar i företag inom samma koncern	0,00	0,00
Derivatinstrument	32 590,17	32 590,17
Totalt	469 133 315,98	469 133 315,98
Finansiella skulder		
Skulder till kreditinstitut	68 528 220,55	68 528 220,55
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	328 279 250,83	328 279 250,83
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0,00	0,00
Derivatinstrument och andra skulder som innehas för handel	160 971,75	160 971,75
Efterställda skulder	0,00	0,00
Totalt	396 968 443,13	396 968 443,13

Klassificering i balansräkningen enligt värderingsmetod

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Skuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktier och andelar	0,00	0,00	0,00	0,00
Derivatinstrument(verkligt värde positivt)	0,00	0,00	0,00	0,00
Derivatinstrument(verkligt värde negativt)	0,00	160 971,75	0,00	160 971,75

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats på börser, företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågakvarande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar. Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har klassificerats största delen av OP Företagsbankskoncernens OTC-derivat samt företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument som inte klassificerats till Nivå 1.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan inte observeras

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Dessutom klassificeras till Nivå 3 skuldinstrument för vilka det på värderingsdagen på marknaden finns endast några eller inga noteringar. I ifrågakvarande balansklass ingår de mest komplicerade OTC-derivaten samt sådana derivat med lång löptid där den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats, vissa private equity-investeringar, olikvida lån, strukturerade lån inkl. värdepapperiserade lån och strukturerade skuldebrev samt hedge-fonder. Det verkliga värdet i Nivå 3 består av prisuppgifter från utomstående.

35. Egendom som ställts som säkerhet 31.12.2017**Säkerheter som ställts för egen skuld**

Skulder till kreditinstitut
Skulder till allmänheten och offentlig sektor
Skuldebrev emitterade till allmänheten
Derivatinstrument och skulder som innehas för handel
Övriga skulder
Efterställda skulder
Totalt

Panter	Inteckningar	Övriga säkerheter	Totalt
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	36 048 475,33	36 048 475,33
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	36 048 475,33	36 048 475,33

Övriga säkerheter som ställts för egen skuld**Säkerheter som ställts för koncernföretags räkning****Säkerheter som ställts för andras räkning**

varav till närståendeledningen

Ställda säkerheter totalt**36. Pensionsåtaganden**

31.12.2017

Direkt åtagande till följd av pensionsförbindelser

0,00

Andel av övertäckning av pensionsstiftelsens pensionsåtaganden och andra skulder

0,00

Det lagstadgade pensionsskyddet för bankens personal är ordnat genom OP-Eläkekassa och tilläggs-pensionsskyddet via OP-Eläkesätiö.

37. Finansieringsleasing och övriga leasingåtaganden

31.12.2017

Under 1 år

0,00

Över 1 år och under 5 år

0,00

Över 5 år

0,00

Totalt**0,00**

De viktigaste uppsägnings- och inlösningsvillkoren i avtalen

38. Åtaganden utanför balansräkningen**Åtaganden utanför balansräkningen 31.12.2017****Åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part**Garantier och panter
Övriga**Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder**Återköpsförbindelser för värdepapper
Övriga

varav kreditlöften

För dotterföretag	För intresseföretag	För andra	Totalt
0,00	0,00	20 687 433,51	20 687 433,51
0,00	0,00	5 205 489,19	5 205 489,19
0,00	0,00	5 205 489,19	5 205 489,19
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	15 481 944,32	15 481 944,32
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	15 481 944,32	15 481 944,32
0,00	0,00	15 465 224,71	15 465 224,71

39. Övriga ansvarsförbindelser och åtaganden vid räkenskapsperiodens slut

31.12.2017

0,00
0,00
0,00
0,00

40. Personalen och personer i ledande ställning samt närstående**Antal anställda i genomsnitt 2017**

Fast heltidsanställda
Fast deltidsanställda
Visstidsanställda

Totalt

Medelantal anställda	Förändring under perioden
35	-1
1	0
5	1
41	0

Löner och arvoden till personer i ledande ställning 2017

Ledamöter i förvaltningsrådet
Ledamöter och suppleanter i styrelsen samt verkställande direktören och dennas ställföreträdare varav till verkställande direktör Thomas Hultén utbetalda löner och arvoden samt naturaförmåner

Löner och arvoden
34 000,00
271 107,00
145 302,00
220,00

Enligt andelsstämmans beslut betalas i arvode till förvaltningsrådets ordförande 4.500 euro per år. Dessutom får alla förvaltningsrådsledamöter 240 euro per sammanträde i mötesarvode.

Till styrelseordförande betalas 1190 euro per månad.

Dessutom får alla styrelseledamöter 320 euro per sammanträde i mötesarvode. Bankens verkställande direktör får ingen separat ersättning eller andra förmåner för styrelsearbetet.

Verkställande direktörens ålderspensionsålder är 60 år. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP egna pensionssystem. Uppsägningstiden är för verkställande direktören 3 eller 6 månader och för arbetsgivaren 6 månader. Utöver lön för uppsägningstiden får direktören ett vederlag som motsvarar penninglönen för 0 månader.

Pedersörenejdens Andelsbank anslöt sig till OP Gruppens personalfond år 2005.

Vinstpremieandelarna som betalas till OP Gruppens personalfond baserade sig 2017 på följande mål som uppnåddes:

NPS för kundmöten (vikt 15 %), NPS för varumärket (vikt 5 %), Digital kommunikation (vikt 20 %) och OP Gruppens resultat före skatt (vikt 60%)

För beloppet av premieöverföringen till personalfonden har för 2017 reserverats ca 3,2 % av lönesumman för fondens medlemmar. År 2017 bokfördes premier för totalt 47 048,90 euro.

Ersättningssystem

OP Gruppens ersättningar fördelar sig på kortsiktiga företagsvisa ersättningar och långsiktiga ersättningar på grupplanet. Ersättningarnas högsta belopp är begränsade i alla system. I det kortsiktiga ersättningsprogrammet är intjäningsperioden högst ett kalenderår och ersättningen betalas i regel i pengar.

Ersättningarna baserar sig på gemensamma och personliga mål på bankplanet. I mätarna betonas starkt bl.a. kundupplevelsen, försäljningen samt de mål för tillväxt och digitalisering som härletts ur strategin. Ett villkor för att ersättningar ska betalas ut är att bankens kundrörelse visar vinst.

Ledningens långsiktiga ersättningssystem omfattar cheferna och de personer i separat angivna nyckelpositioner som bolagets styrelse har angett. OP Andelslags förvaltningsråd fattar beslut om systemets intjäningsmätare på OP-grupplanet och målen för dem separat för varje tidsperiod. Ledningens långsiktiga system och personalfonden har samma mätare.

Det långsiktiga systemet består av successiva tre år långa intjäningsperioder. Ersättningens belopp beror på hur målen nåtts vid slutet av intjäningsperioden. Ersättningen för den första intjäningsperioden 2011–2013 betalades ut efter uppskovstiden i tre lika stora poster före slutet av juni under åren 2015–2017. Ersättningen för den andra intjäningsperioden 2014–2016 betalas ut efter uppskovstiden i tre lika stora poster före slutet av juni under åren 2018–2020.

Den ersättning som eventuellt betalas enligt ersättningssystemet för intjäningsperioden 2017–2019 sker i fyra lika stora poster före slutet av juni åren 2020–2023.

Ersättningarna för intjäningsperioden 2011–2013 betalades ut i pengar. Ersättningarna för intjäningsperioden 2014–2016 betalas ut bundna till ett referensinstrument som bestämts av OP Andelslags förvaltningsråd eller det ersättningsutskott som förvaltningsrådet utsett. Under intjäningsperioden 2017–2019 betalas ersättningarna ut i pengar, om det uppskovsförfarande som avses i bestämmelserna ska tillämpas på personen.

Ersättningens värde periodiseras under intjänings- och bindingsperioden. Ersättningen bokförs på resultatposten Löner och arvoden och motposten bokförs som upplupna kostnader tills den betalas.

Till utbetalningen av ersättningen ansluter sig villkor som gäller OP Gruppens kapitaltäckning samt anställningstiden.

Uppskjutande av betalningen av rörliga ersättningar

Bestämmelser om betalningen av rörliga ersättningar finns i kreditinstitutslagen (610/2014). Om en person på basis av sina arbetsuppgifter är klassificerad i en grupp, vars yrkesmässiga verksamhet kan förorsaka företaget en betydande risk ("person som kan påverka riskprofilen"), ska utbetalningen av den rörliga ersättningen i vissa fall skjutas upp under tre år.

På den persongrupp som kan påverka riskprofilen tillämpas uppskjutande av betalningen av rörliga ersättningar, om en persons rörliga ersättning under en intjäningsperiod på ett år överstiger den gräns på 50.000 euro som anges i Finansinspektionens ställningstagande. En persons rörliga ersättningar består av ersättningar på kort och lång sikt.

Om gränsen i euro för uppskjutande av ersättning överskrids, betalas en del av ersättningen genast och resten av betalningen skjuts upp. Vid en uppskjutning betalas den ersättning som skjuts upp under de tre följande åren. Vid en sådan uppskjutning betalas hälften av den rörliga ersättningen i pengar och hälften binds upp i värdet på ett referensinstrument som bestämts av OP Andelslags förvaltningsråd eller det ersättningsutskott som förvaltningsrådet utsett. Den ersättning som är bunden till referensinstrumentet betalas ut till personen efter en väntetid på ett år.

Arvoden till revisorerna per uppdragsgrupp 2016

Revision
Övriga revisorsutlåtanden
Skatterådgivning
Övriga tjänster
Totalt

Revisions- arvoden
9 904,72
0,00
0,00
0,00
9 904,72

Krediter till samt garantier och säkerheter till förmån för personer i ledande ställning 31.12.2017

	Penninglång 1.1	Ökning	Minskning	Penninglån 31.12	Garantier och andra åtaganden utanför balansräkningen
Medlemmar i förvaltningsrådet	546 297,27	721 705,29	0,00	1 268 002,56	36 824,81
Medlemmar och suppleanter i styrelsen samt verkst. direktören jämte ställföreträdare	870 435,54	0,00	580 405,78	290 029,76	4 491,32
Totalt	1 416 732,81	721 705,29	580 405,78	1 558 032,32	41 316,13

I siffrorna ingår krediter och garantier som kreditinstitutet eller ett företag som hör till dess koncern eller konsolideringsgrupp har beviljat medlemmar i kreditinstitutets förvaltnings- och tillsynsorganen. Personborgen som medlemmarna i de olika organen ställt ingår också i posten penninglån.

Penninglånens huvudsakliga räntevillkor och övriga villkor

På lånen till medlemmar i förvaltnings- och tillsynsorganen tillämpas bankens normala kreditvillkor. Lånen är bundna till de allmänna referensräntorna. Lånen amorteras enligt en överenskommen amorteringsplan och de har normala säkerheter.

Pensionsåtaganden

Medlemmar i förvaltningsrådet
Medlemmar och suppleanter i styrelsen samt verkställande direktören och dennas ställföreträdare

0,00
0,00
0,00
0,00
0,00
0,00

Pensionsåtaganden för personer som tidigare har hört till ledningen

Medlemmar i förvaltningsrådet
Medlemmar och suppleanter i styrelsen samt verkställande direktören och dennas ställföreträdare

0,00
0,00

Närstående**Fordringar på allmänheten och offentlig sektor 31.12**

Nedskrivningar 1.1
Förändring av nedskrivningar under räkenskapsperioden
Nedskrivningar 31.12

Skuldebrev 31.12

Nedskrivningar 1.1
Förändring av nedskrivningar under räkenskapsperioden
Nedskrivningar 31.12

Aktier och andelar 31.12

Nedskrivningar 1.1
Förändring av nedskrivningar under räkenskapsperioden
Nedskrivningar 31.12

Garantier och andra åtaganden utanför balansräkningen 31.12

	Innehav	Ledning	Intresse- företag	Övriga
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor 31.12	0,00	2 112 480,54	0,00	0,00
Nedskrivningar 1.1	0,00	0,00	0,00	0,00
Förändring av nedskrivningar under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	0,00
Nedskrivningar 31.12	0,00	0,00	0,00	0,00
Skuldebrev 31.12	0,00	0,00	0,00	0,00
Nedskrivningar 1.1	0,00	0,00	0,00	0,00
Förändring av nedskrivningar under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	0,00
Nedskrivningar 31.12	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktier och andelar 31.12	0,00	0,00	0,00	0,00
Nedskrivningar 1.1	0,00	0,00	0,00	0,00
Förändring av nedskrivningar under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	0,00
Nedskrivningar 31.12	0,00	0,00	0,00	0,00
Garantier och andra åtaganden utanför balansräkningen 31.12	0,00	36 778,63	0,00	0,00

	Ägarandel, %	Eget kapital	Räkenskapsperiodens vinst eller förlust
Företag, i vilka kreditinstitutet har obegränsat ansvar			
Företagets namn:			
Hemort:			
Företagsform:			
Företagets namn:			
Hemort:			
Företagsform:			
Företagets namn:			
Hemort:			
Företagsform:			
Företagets namn:			
Hemort:			
Företagsform:			

42. Notariatverksamhet

Som notariatjänster erbjuder banken sådana tjänster i anknytning till förvaltning av kundernas egendom som tillåts av Finansinspektionen, t.ex. lagfarts- och inteckningsärenden, bildande och omorganisering av sammanslutningar, indrivning av fordringar, förvaring av kunders egendom, boupptecknings- och boutredningsåtgärder, juridisk rådgivning till kunder i samband med kapitalförvaltning och placering av medel. Dessutom kan banken på basis av uppdrag i anslutning till förvaltning av egendom köpa och sälja aktier och andelar i affärsföretag och fastighets- och bostadsaktiebolag samt arrendera fastigheter och hyra bostäder.

Det totala beloppet av sådana medel som andelsbanken förvaltar i eget namn för kunders räkning och som enligt 9 kap. i lagen om investeringstjänster inte ska bokföras som tillgångar i andelsbankens balansräkning

0,00
------

43. Andelsbankens medlemsantal samt beloppet obetalda och uppsagda insatser 31.12.2017

Antalet medlemmar	9 071
Obetalda insatser	300,00
Uppsagda medlemsandelar	19 100,00
Uppsagda avkastningsandelar	2 392 000,00

Förutsättningar och tidpunkt för återbetalning av uppsagt andelskapital

I andelsbankernas eget kapital ingår andelsbankernas medlemmars medlemsinsatser och medlemmarnas placeringar i avkastningsandelar, för vilka banken har en ovillkorlig rätt att vägra att betala ränta och återbetala kapital. Medlemsinsatsen och ägarkundskapet som det innebär ger en möjlighet att delta i bankens förvaltning och beslutsfattande. Avkastningsandelarna ger inga sådana rättigheter som ägarkunderna har, och de ger inte heller rösträtt. För åren 2017-2018 är målet en ränta på 3,25 % på avkastningsandelarna och den ränta som ska betalas fastställs årligen i efterskott. Avkastningsmålet kan ändras årligen.

Om andelsbanken inte har vägrat att återbetala, kan en medlemsinsats och en avkastningsinsats återbetalas 12 månader efter slutet av den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet har upphört eller avkastningsandelsägaren sagt upp andelen. Om full återbetalning inte är möjlig något år, ska den obetalda delen betalas ut det egna kapital som står till förfogande enligt de följande boksluten. Ovan fastställda rätt till efterhandsåterbetalning av obetalda delar upphör dock efter det femte följande bokslutet. På obetalda delar betalas inte ränta.

44. Tjänsten för långsiktigt sparande

	31.12.2017
OP-pensionsbesparings pensionskonton	10 238,45
Placeringar på tidsbundna eller andra inlåningskonton	36 276,84
Placeringar i andelsbankens balansräkning totalt	46 515,29
Placeringar utanför balansräkningen, placeringsfonder, aktier, msb-lån (inkl. försäljningsfordringar/leverantörsskulder)	72 561,43
Kostnader och avgifter för OP-pensionsbesparings pensionskonton	364,63
Pensioner som under räkenskapsperioden betalats ut från sparkonton	0,00

LISTA PÅ BOKFÖRINGSBÖCKER OCH VERIFIKATSLAG

OP Gruppens verifikatslag och verifikatnummerserier

Bankens huvudbokföring finns i SAP-systemet, och uppgifterna från delbokföringarna har överförts till huvudbokföringen som en kombination eller ett annat sammandrag
Viktigaste delbokföringar:

Inlåningen
Utlåningen
Ägarkundsregistret
Bonussystemet
Avkastningsandelarna
Korva, värdepappersbokföringen
Resevaluta
ASLA, kundfaktureringen
Calypso, derivat- och värdepappersbokföringen
JORR, derivatreskontra
Bankgarantier
Haltia, fastighetsbokföringen
Havas, vederlags- och hyresreskontra
Andelsbankernas konton i OP Företagsbanken
POPS, online iljgiringar och checkar mellan banker
SAP HR och Aditro
SAP anläggningstillgångar
SAP köp- och säljreskontra, Ariba, Basware IP och Basware betalningsrörelse

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie början	slut	Rea-kod för andelsbanken
	PERIODISKT VERIFIKAT	X1	7700001	7799999	
	MODELLVERIFIKAT	X2	7800001	7899999	
	PERIODENS SLUT,	SA	1000010001	1000019999	
	PERIODENS SLUT, löses upp	SB	1000020001	1000029999	
	FÖRHANDBOKFÖRING, slutgiltig	SC	1000030001	1000039999	
	FÖRHANDBOKFÖRING, löses upp	SD	1000040001	1000049999	
	DAGLIGT VERIFIKAT	SE	1000050001	1000059999	
	FÖREG. MÅNADS KORRIGERINGAR/AURUM	SF	1000060001	1000069999	
	AGIOVÅRDERING MANUELL	SH	1000080001	1000089999	
	SALDOÖVERFÖRING, LÖSES UPP (överföring av saldon med fel tecken i balansen)	SS	1000090001	1000099999	
	KORRIGERING AV MERVÄRDESSKATT	SV	1000100000	1000109999	
	SEMESTERLÖNERESERVERING	SL	1000110001	1000119999	
	LÖNEBIKOSTNADER	SM	1000120001	1000129999	
	IFRS-AÖF OCH -OPHV-saldoöverföringar	SI	1000130001	1000139999	
	GE-PROVISIONSRESERVERINGAR	GK	1000140001	1000149999	
	PERIODISERING AV RESULTATLÖN	GM	1000150001	1000159999	
	SKATTEPERIODISERING	GO	1000160001	1000169999	
	INSÄTTNINGSGARANTIFONDEN, PERIODISERING	GQ	1000170001	1000179999	
	GRUPPVISA NEDSKRIVNINGAR	GX	1000180001	1000189999	
	SKATTEPERIODISERING, SLUTGILTIG	GY	1000190001	1000199999	
	DAGLIGT VERIFIKAT/OKO BANKIRFIRMA	SO	1000200001	1000209999	
	MOMS-DEBITERING	GZ	1000210001	1000219999	
	MOMS-ÖVERFÖRING	ST	1000220001	1000229999	
	SOCIALKOSTNADSKULD ÖVERFÖRING	SR	1000230001	1000239999	
	INV.TILLG. UPPD./KAP.FÖRV.	SP	1000240001	1000249999	
	INV.TILLG. UPPL./KAP. FÖRV.	SQ	1000250001	1000259999	
	SEM.LÖNERES/KOSTN.ST.BYTE	GF	1000260001	1000269999	
	SOCIALKOSTNADSKULD ÖVERFÖRING, slutgiltig	SY	1000270001	1000279999	
	FASTIGHETSINV. UPPD.	SZ	1000280001	1000289999	
	FASTIGHETSINV. UPPL.	SX	1000290001	1000299999	
	ELIMINERING BALTIKUM, LÖSES UPP	MB	1000300001	1000309999	
	ELIMINERING BALTIA löses inte upp	RC	1000310001	1000319999	
	TFN-KOSTN. MOMS-RÄTT	HD	1000320001	1000329999	
	SALDOÖVERFÖRING, LÖSES INTE UPP	SJ	1000330001	1000339999	
	SALDOÖVERFÖRING, TEM	SN	1000340001	1000349999	

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.s lag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
	SALDOÖVERFÖRING, MVAT	HI	1000350001	1000359999	
	FASTIGHETSBOLAG INGÅENDE BALANS	QN	1000360001	1000369999	
	INTERNA VERIFIKAT	S1	1000370001	1000379999	
	ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	AA	1010000001	1010999999	
	ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR AVSKRIVNINGAR	AF	1011000001	1011999999	RABUCH00**)
	ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
	LAGERSALDOBOKFÖRING	AG	1012000001	1012999999	RAPERB00**)
	FAKTURA e-Flow/SAP elimineras	LF	1021000001	1021999999	
	FAKTURA MANUELL elimineras	LM	1022000001	1022999999	
	KREDITNOTA MANUELL elimineras	HM	1023000001	1023999999	
	FAKTURAANNULLERING AUTOMATISK	LP	1024000001	1024999999	
	MANUELL FAKTURABETALNING	KA	1025000001	1025999999	
	AUTOMATISKA BETALNINGAR	KZ	1026000001	1026999999	
	FAKTURA E-Flow/SAP elimineras inte	LG	1027000001	1027999999	
	FAKTURA MANUELL elimineras inte	LN	1028000001	1028999999	
	KREDITNOTA MANUELL elimineras inte	HN	1029000001	1029999999	
	KUNDFAKTURA MANUELL elimineras	DR	1030000001	1030999999	
	KREDITNOTA MANUELL elimineras	DG	1031000001	1031999999	
	ANNULLERING AV KUNDFAKTURA	DA	1032000001	1032999999	
	KREDITFAKTURA.MR elimineras inte	DH	1033000001	1033999999	
	KREDITNOTOR elimineras	DI	1034000001	1034999999	
	FAKTURABETALNING	DZ	1035000001	1035999999	
	KREDITNOTOR elimineras inte	DJ	1036000001	1036999999	
	KUNDFAKTURA MANUELL elimineras inte	DS	1037000001	1037999999	
	KUNDFAKTURERING elimineras	DT	1038000001	1038999999	
	KUNDFAKTURERING elimineras inte	DU	1039000001	1039999999	
	UTJÄMNING	MT	1040000001	1040999999	
	RESERÄKNING/MATKAMIES	FA	1041000001	1041999999	
	MASKINLÄSBARA				
	KONTOUTDRAGSTRANSAKTIONER	FB	1042000001	1042999999	
	KREDITRESKONTRA/HEMBANKEN	FC	1043000001	1043999999	
	INLÄNINGSRESKONTRA/HEMBANKEN	FD	1044000001	1044999999	
	IFACTOR/OPR	FE	1045000001	1045999999	
	IFACTOR/OPR PERIODISERING	FF, FG	1046000001	1046999999	
	SOPRI/OPR	FH	1047000001	1047999999	
	SOPRI/OPR PERIODISERING	FI, FJ	1048000001	1048999999	
	KREDITKONTO/OPR	FK	1049000001	1049999999	
	LEASING OR/OPR	FL	1050000001	1050999999	
	KAPITALANSKAFFNING/OPR	FM	1051000001	1051999999	
	KAPITALANSKAFFNING/OPR PERIODISERING	FN, FO	1052000001	1052999999	
	DISKONTERADE AVBETALNINGAR/OPR	FP	1053000001	1053999999	
	DISKONTERADE AVBET./OPR PERIODISERING	FQ, FR	1054000001	1054999999	
	RÄTTSLIG INDRIVNING/OPR	FS	1055000001	1055999999	
	AVBETALNINGSLEASING (VIEW21)/OPR	FT	1056000001	1056999999	
	VIEW 21/PERIODISERINGAR	ET	1057000001	1057999999	
	VIEW 21/AGIO	EU	1058000001	1058999999	
9900095	SRJ-TRANSAKTIONER	FU	1059000001	1059999999	
	AIRAS-PROVISIONER/AURUM	FV	1060000001	1069999999	
	ARBETSGIVARENS SS-AVGIFTER	FX	1070000001	1070999999	
	DIME/PLACERINGSFONDER	GR	1071000001	1071999999	
	OPUSCAPITA/OKO	GU	1072000001	1072999999	
	ANALYSTE	IE	1073000001	1073999999	
	KUNDFAKTURA/KIPINÄ	DB	1074000001	1074999999	
	MANUELL FAKTURABETALNING/OPKK	DY	1075000001	1075999999	
	TEM RESERÄKNINGAR	MK	1076000001	1076999999	
	ESTLAND MAN. DAGL.	JS	1077000001	1077999999	
	ESTLAND MAN. BSL. BEST.	JV	1078000001	1078999999	
	ESTLAND MAN. BSL. ANNULL.	JX	1079000001	1079999999	
	LETTLAND MAN. DAGL.	JT	1080000001	1080999999	
	LETTLAND MAN. BSL. BEST.	JY	1081000001	1081999999	
	LETTLAND MAN. BSL. ANNULL.	JZ	1082000001	1082999999	
	LITAUEN MAN. DAGL.	JU	1083000001	1083999999	
	LITAUEN MAN. BSL. BEST.	KB	1084000001	1084999999	

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
	LITAUEN MAN. BSL. ANNULL.	KC	1085000001	1085999999	
	SEMESTERLÖN, LEVERANTÖRSFAKTURA	LL	1086000001	1086999999	
	SEMESTERLÖN, KUNDFAKTURA	DL	1087000001	1087999999	
	PERIODISERINGSKÖRNING, MANUELL				
	PERIODISERINGSFUNKTION I SAP	MA	1088000001	1088999999	
	ACQUIRING-PROVISIONER, KÖPRESKONTRA	KY	1089000001	1089999999	
	ACQUIRING-PROVISIONER, SÄLJRESKONTRA	DE	1061000001	1061999999	
	AGIOARVOSTUS	SG	1091000001	1091999999	
	ACQUIRING	KQ	1092000001	1092999999	
9930004	CAL DAGLIGA POSTER	RF	1093000001	1093999999	
9930005	CAL DAGLIGA POSTER	RF	1093000001	1093999999	
9930006	CAL DAGLIGA POSTER	RF	1093000001	1093999999	
9930007	CAL DAGLIGA POSTER	RF	1093000001	1093999999	
9930008	CAL DAGLIGA UTANFÖR BALANSR.	RH	1094000001	1094999999	
9930106	CAL MÅNADSSKIFTESPOSTER	RG	1095000001	1095999999	
9930107	CAL MÅNADSSKIFTESPOSTER	RG	1095000001	1095999999	
9930108	CAL MÅNADSSKIFTES UTANFÖR BALANSR.	RI	1096000001	1096999999	
9900048	AVKASTNINGSANDELAR	HB	1097000001	1097999999	
	BONUS/CLEARING, OR	LK	1098000001	1098999999	
	BONUS/CLEARING, MR	DK	1099000001	1099999999	
9900049	INDRIVNINGENS GRÄNSSNITT	HC	1100000001	1100999999	
	Bonusbruk andra adb, MR	DO	1105000001	1105999999	
	Bonusbruk andra adb, OR	LO	1106000001	1106999999	
	Equens/Debit-kort	HF	1107000001	1107999999	
	Ariba beställning elimineras	LU	1108000001	1108999999	
	Ariba ingen beställning elimineras	LV	1109000001	1109999999	
	Ariba beställning elimineras inte	LX	1110000001	1110999999	
	Ariba ingen beställning elimineras inte	LY	1111000001	1111999999	
	Ariba annulleringsverifikat	LZ	1112000001	1112999999	
	ACQUIRING/HALT	HG	1113000001	1113999999	
	SAANA/M2	HJ	1114000001	1114999999	
	VAM dagliga	HK	1115000001	1115999999	
	VAM MÅNADSSKIFTETS	HL	1116000001	1116999999	
12999	ENTRA	EN	1299999999	1299999999	
	TEKNISK FD EJ ELIM.	Z9	2010999999	2010999999	
	KASSABOKFÖRING LIITT./OPLIV	NA	3010000001	3010999999	
	HK ERSÄTTNING KKP./OPLIV	NB	3011000001	3011999999	
	OIVA KON./OPLIV	NC	3012000001	3012999999	
	TRYGGSPAR KON./OPLIV	ND	3013000001	3013999999	
	LÅNESKYDD KON./OPLIV	NE	3014000001	3014999999	
	HENKILÖV.KORV K/OPLIV	NF	3015000001	3015999999	
	GRUPPFÖRS. KON./OPLIV	NG	3016000001	3016999999	
	IF GRUPPENSION K./OPLIV	NH	3017000001	3017999999	
	MOTORFORDON KON./OPLIV	NI	3018000001	3018999999	HVRKR0H
	SKADEFÖRS. KON./OPLIV	NJ	3019000001	3019999999	
	PERSONFÖRS. KON./OPLIV	NK	3020000001	3020999999	
	OLYCKSFALL KON./OPLIV	NL	3021000001	3021999999	
	FASTA HYROR K/OPLIV	NM	3022000001	3022999999	
	VSM KON./OPLIV	NN	3023000001	3023999999	
	MÅTTSKYDD KON./OPLIV	NO	3024000001	3024999999	
	AVGÅENDE PENGAR L./OPLIV	NP	3025000001	3025999999	
	INKOMMANDE PENGAR L./OPLIV	NQ	3026000001	3026999999	
	TKV KON./OPLIV	NR	3027000001	3027999999	
	HK ERSÄTTNING KON./OPLIV	NS	3028000001	3028999999	
	AULI KON./OPLIV	NT	3029000001	3029999999	
	RATTI KON./OPLIV	NU	3030000001	3030999999	
	BYGGFEL K/OPLIV	NV	3031000001	3031999999	
	SULKA KON./OPLIV	NX	3032000001	3032999999	
	RESEFÖRSÅKRING K/OPLIV	NY	3033000001	3033999999	
	KASKO KON./OPLIV	OA	3034000001	3034999999	

Tillämpn.- /erifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
	SAKFÖRS.YKS. K/OPLIV	OB	3035000001	3035999999	
	BORGENSFÖRSÄKRING/OPLIV	OC	3036000001	3036999999	
	SULKAN EPÄV.VAH/OPLIV	OD	3037000001	3037999999	
	RESK.SAATAVAL.L/OPLIV	OE	3038000001	3038999999	
	ÖVERS.ERS. KKP./OPHL	OF	3039000001	3039999999	
	ANNULLERING/OPHV LIITT.	NZ	3100000001	3109999999	

PLA-tositelajit

Kirjanpitosite	AB	3204000000	3204999999
Täsmäytyspääkirja	AC	3205000000	3205999999
Käyttöom.konversio	AK	3206000000	3206999999
Käyttöom.kirj: netto	AN	3207000000	3207999999
Ratti Kkp.	C3	3208000000	3208999999
VSM Kkp.	C4	3209000000	3209999999
HK Korvaus Muis.	DC	3210000000	3210999999
EK Korvaus Muis.	DD	3211000000	3211999999
Manuaalipal. Muis.	DM	3212000000	3212999999
Auli Muis.	E1	3213000000	3213999999
Oiva Muis.	E2	3214000000	3214999999
Ratti Muis.	E3	3215000000	3215999999
Tuottoturva Muis.	E4	3216000000	3216999999
Mittaturva Muis.	E6	3217000000	3217999999
Ryhmävakuutus Muis.	E7	3218000000	3218999999
Rakennusvirhe Muis.	E8	3219000000	3219999999
IF Ryhmäeläke Muis.	E9	3220000000	3220999999
Ulkoinen numero	EX	3221000000	3221999999
Ratti Muis.	F3	3222000000	3222999999
VSM Muis.	F4	3223000000	3223999999
IF Ilm. eläke Muis.	F9	3224000000	3224999999
As.miesp.m.liit.jaks	H1	3226000000	3226999999
Sonet.vak.pal.jaks.l	H2	3227000000	3227999999
Asiamiehet	HA	3228000000	3228999999
Palkansaajat	HE	3229000000	3229999999
Hallintohenkilöt	HH	3230000000	3230999999
Tilapäispalkkionsaaj	HT	3231000000	3231999999
Investointityönumero	IP	3232000000	3232999999
Toimittajat - hyvät.	KG	3233000000	3233999999
Kiint.hall.järj.liit	KH	3234000000	3234999999
Toimittajat - netto	KN	3235000000	3235999999
Kiint.osakejärj	KO	3236000000	3236999999
Tilien ylläpito	KP	3237000000	3237999999
Toimittajat - lasku	KR	3238000000	3238999999
Kiint.sähkönl.liitt	KS	3239000000	3239999999
Laskut, IP,ulkopuoli	LB	3240000000	3240999999
Laji/toimintoj.kirj.	LT	3241000000	3241999999
ML-tilityt	ML	3242000000	3242999999
Regressilask. Kon.	MQ	3243000000	3243999999
JV-Simmer Kon.(tulev	MS	3244000000	3244999999
Ratti Kon.	N3	3245000000	3245999999
IF ilm. eläk Kon.	N9	3246000000	3246999999
EU Korvaus Kkp.	OG	3247000000	3247999999
Henkivak.korvau Kkp.	OH	3248000000	3248999999
Tapaturma Kkp.	OI	3249000000	3249999999
MA korvaus Kkp.	OJ	3250000000	3250999999
Takaus.korvaus Kkp.	OK	3251000000	3251999999
Sulkan epäv.vah. Kkp	OL	3252000000	3252999999
TKV Muis.	OM	3253000000	3253999999
Moottoriajon. Muis.	ON	3254000000	3254999999
Sulka Muis.	OO	3255000000	3255999999
Matkavakuutus Muis.	OP	3256000000	3256999999
Vahinkovakuutus Muis	OQ	3257000000	3257999999

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.s! ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
	Henkilövakuutus Muis	OR	3258000000	3258999999	
	Tapaturma Muis.	OS	3259000000	3259999999	
	Kasko Muis.	OT	3260000000	3260999999	
	Ratti maksusop. Muis	OU	3261000000	3261999999	
	Esinevak.yks. Muis.	OV	3262000000	3262999999	
	Takausvakuutus Muis.	OW	3263000000	3263999999	
	Sulkan epäv.vah Muis	OX	3264000000	3264999999	
	Regressilask. Muis.	OY	3265000000	3265999999	
	Tuleva raha Muis.	OZ	3266000000	3266999999	
	Palkk. as.m.liitt.ja	P1	3267000000	3267999999	
	MA korvaus Muis.	PB	3268000000	3268999999	
	Sulkan epäv.vah Muis	PC	3269000000	3269999999	
	Henkivak.korvau Muis	PD	3270000000	3270999999	
	Tapaturma Muis.	PF	3271000000	3271999999	
	Takaus.korvaus. Muis	PG	3272000000	3272999999	
	YT Korvaus Muis.	PH	3273000000	3273999999	
	JV-Simmer Muistio	PI	3274000000	3274999999	
	MA korvaus Kon.	PJ	3275000000	3275999999	
	Tapaturma Kon.	PL	3276000000	3276999999	
	Takaus,korvaus Kon.	PM	3277000000	3277999999	
	YT Korvaus Kon.	PN	3278000000	3278999999	
	JV-Simmer Kon.(lähte	PO	3279000000	3279999999	
	ATK-palv.vel.liitt	PP	3280000000	3280999999	
	Hinnanmuutos	PR	3281000000	3281999999	
	EU Korvaus Kon.	PS	3282000000	3282999999	
	EK Korvaus Kon.	PT	3283000000	3283999999	
	Päätetapahtum.liitt	PU	3284000000	3284999999	
	ATK-palv.vel. levyti	PW	3285000000	3285999999	
	Systeemipalv.vel.lii	PX	3286000000	3286999999	
	Työasemaveloitukset	PY	3287000000	3287999999	
	S-laskutus, Elisa	PZ	3288000000	3288999999	
	Sulkan epäv.vah. Kon	QA	3289000000	3289999999	
	EK Korvaus Kkp.	QB	3290000000	3290999999	
	Cross-company korot	QC	3291000000	3291999999	
	EU korvaus muis.	QD	3292000000	3292999999	
	Hyvitys - nettosuor.	RA	3293000000	3293999999	
	Ostolasku	RE	3294000000	3294999999	
	Lask.vast.otto netto	RN	3295000000	3295999999	
	Laskun siirto	RV	3296000000	3296999999	
	SIJ/KTÖ JAKO	SK	3297000000	3297999999	
	Jälkikirjaustosite	SU	3298000000	3298999999	
	Tiedonsiirto	UE	3299000000	3299999999	
	Maksukirjaus	ZP	3305000000	3305999999	
	Pankki - täsmäytys	ZR	3306000000	3306999999	
	Maksu per shekki	ZS	3307000000	3307999999	
	Maksuselvitys	ZV	3308000000	3308999999	
	INV.TILAUSTEN PURKU	QE	3309000000	3309999999	
	Tuottoturva man. peruut	14	3310000000	3310999999	
	Lainaturva man. peruut	15	3311000000	3311999999	
	Mittaturva man. peruut	16	3312000000	3312999999	
	Auli man. peruut	11	3313000000	3313999999	
	ryhmävak man. peruut	17	3314000000	3314999999	
	Rak.virhevak. man. peruut	18	3315000000	3315999999	
	Oiva man. peruut	12	3316000000	3316999999	
	Sulka evl man. peruut	1P	3317000000	3317999999	
	Sulka man. peruut	1C	3318000000	3318999999	
	Matkavak. man. peruut	1D	3319000000	3319999999	
	Vahinkovak. man. peruut	1E	3320000000	3320999999	
	M.ajoneuvovak. man. peruut	1A	3321000000	3321999999	
	Henkilövak. man. peruut	1F	3322000000	3322999999	
	Tapaturmavak. man. peruut	1G	3323000000	3323999999	
	Kaskovak. man. peruut	1I	3324000000	3324999999	
	Ratti man. peruut	13	3325000000	3325999999	

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
	Ratti maksusop. man peruut	1J	3326000000	3326999999	
	Esinevak. yks. man. peruut	1M	3327000000	3327999999	
	Takausvak. man. peruut	1N	3328000000	3328999999	
	EK Korvaus man. peruut	19	3329000000	3329999999	
	Ratti 2 man. peruut	1B	3330000000	3330999999	
	Takaus korv. man peruut	1H	3331000000	3331999999	
	JV-Simmer man peruut	1K	3332000000	3332999999	
	JV-Simmer muist m pe	1S	3333000000	3333999999	
	Korkki TA	QF	3334000000	3334999999	
	Korkki YT	QG	3335000000	3335999999	
	Korkki EU	QH	3336000000	3336999999	
	Korkki EK	QI	3337000000	3337999999	
	Korkki YA	QJ	3338000000	3338999999	
	Korkki MK	QK	3339000000	3339999999	
	Korkki manuaalitosite	QL	3340000000	3340999999	
	KORKKI PV MANUAALITOS.	QM	3341000000	3341999999	
	Flex maksutulo, koneellinen	K1	3342000000	3342999999	
	Flex maksutulo, manuaalinen kirjaus	K2	3343000000	3343999999	
	Flex korvaukset, koneellinen	K3	3344000000	3344999999	
	Flex korvaukset, manuaalinen kirjaus	K4	3345000000	3345999999	
	Flex manuaalinen peruuntuva	K5	3346000000	3346999999	
	Flex Eurocenter korvaukset, koneellinen	K6	3347000000	3347999999	
	Flex Eurocenter korvaukset, manuaalinen	K7	3348000000	3348999999	
500	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
501	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
502	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
503	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
504	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
505	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
506	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
507	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
508	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
509	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
040	MEDLEMSKREDITFÖRSÄKRING	TA	5040000001	5040999999	
050	BOSTADSSPARPREMIER	TB	5050000001	5050999999	HVRKROH
060	PENSIONS KASSAN	TC	5060000001	5060999999	
061	PENSIONS KASSAN	TC	5060000001	5060999999	
080	ANDB-KREDITER	TD	5080000001	5080999999	
084	MOMS-BETALNINGAR	TE	5084000001	5084999999	
510	VERIFIKATOMVANDLING	TG	5100000001	5100999999	
610	ULTRA VALUTAVÄXLING	TX	6100000001	6100999999	
613	ZVS-BETALNINGAR/OKO	TH	6130000001	6130999999	
614	ZVS-BETALNINGAR/OKO	TH	6130000001	6130999999	
615	PSE/ANNULLERINGSBETALNINGAR/OKO	TZ	6150000001	6150999999	
616	PSE/ANNULLERINGSBETALNINGAR/OKO	TZ	6150000001	6150999999	
620	FORSE	TI	6200000001	6200999999	
621	SDD SEPA DIREKTDEBITERINGG	RB	6210000001	6210999999	
624	AQUARIUS/OKO	GP	6240000001	6240999999	
625	VIEW/UPPDATERINGAR	TJ	6250000001	6250999999	
628	DPS/OPTO-TAPAHTUMAT	RZ	6280000001	6280999999	
631	CHECKINLÖSEN (USKI)	TK	6310000001	6310999999	
632	CHECKINLÖSEN (USKI)	TK	6310000001	6310999999	
633	BANKGARANTIER	TL	6330000001	6330999999	
634	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999	
635	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999	
636	REMBURSER OCH INKASSO	TN	6360000001	6360999999	
637	REMBURSER OCH INKASSO	TN	6360000001	6360999999	
638	DPS DAGLIGA	KU	6380000001	6380999999	
639	DPS UTANFÖR BALANSR.	KV	6390000001	6390999999	

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.slag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
640	AVGÅENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
641	AVGÅENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
642	AVGÅENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
643	AVGÅENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
644	AVGÅENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
645	AVGÅENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
646	AVGÅENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
647	ANKOMMANDE BETALNINGSANVISNINGAR	TP	6530000001	6530999999	
648	ANKOMMANDE BETALNINGSANVISNINGAR	TP	6530000001	6530999999	
649	AVGÅENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
653	ANKOMMANDE BETALNINGSANVISNINGAR	TP	6530000001	6530999999	
654	ANKOMMANDE BETALNINGSANVISNINGAR	TP	6530000001	6530999999	
657	UTLÄNSK CHECKINLÖSEN	TU	6570000001	6570999999	
658	UTLÄNSK CHECKINLÖSEN	TU	6570000001	6570999999	
659	UTLÄNSK CHECKINLÖSEN	TU	6570000001	6570999999	
660	RESECHECKAR	TQ	6600000001	6600999999	
663	ULTRA/HENKI AQUARIUS ESTLAND	KF	6630000001	6630999999	
665	BANKGIRO	TV	6650000001	6650999999	
666	RPM (Avbrott vid förhindrande av penningtvätt)	KX	6660000001	6660999999	
667	RPM/EUR	RM	6670000001	6670999999	
670	VALUTAHUVUDKASSAN	TR	6710000001	6710999999	
671	SEDELHANDEL	TR	6710000001	6710999999	
672	VALUTAHUVUDKASSAN	TR	6710000001	6710999999	
673	VALUTAHUVUDKASSAN	TR	6710000001	6710999999	
674	BOND/REPA DAGLIGA	TS	6740000001	6740999999	
675	BOND VÄRDERINGAR	XV	6750000001	6750999999	
691	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
692	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
693	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
694	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
695	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
696	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
697	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
698	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
699	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
	ARBETSSTATIONSVERIFIKAT	TY	9000000001	9099999999	
990016	USKI INLÖSEN AV UTLÄNSKA CHECKAR	BQ	9701600001	9701699999	
990005	AVGÅENDE CLEARING (MORGON)	VB	9900500001	9900599999	
990007	Prepaid rsk-transaktioner	KJ	9900070001	9900079999	
9900001	INLÅNING	BA	9900100001	9900199999	OT003/OTORP002
9900001	INLÅNING	BA	9900100001	9900199999	
9900002	UTLÅNING	BD	9900200001	9900299999	AMR972
9900030	AÖF:S KREDITFÖRSÅKRINGAR	EJ	9900300001	9900309999	
9900031	AÖF:S ERSÄTTNING & RESERVERING	GE	9900310001	9900319999	
9900032	ABASEC/OPSTOCK	GL	9900320001	9900329999	
9900004	BANKGARANTI	BF	9900400001	9900499999	ATTR009
	MTL (betaln.transaktionslista)				
990004	TRANSAKTIONER/BETALNINGSRÖRELSE	VA	9900400001	9900499999	
9900005	SÄNDA ADB-FÖRMEDLINGAR	BG	9900500001	9900599999	MGKR2005, MGKR2006
9900006	ANKOMMANDE ADB-FÖRMEDLINGAR	BH	9900600001	9900699999	MGKR2001
9900007	ADB-FÖRMEDLINGAR SOM SKALL REDAS UT	BI	9900700001	9900799999	MGKR2002
9900008	HUVUDBOKSTRANSAKTIONER	BJ	9900800001	9900899999	MGKR2004
9900009	ANKOMMANDE ILGIRON	BK	9900900001	9900999999	MGR5150
	ANKOMMANDE CLEARING FRÅN 31.12.1997				
990009	(MORGON)	VE	9900900001	9900999999	
990010	POPS BRUTTOCLEARING FRÅN 16.12.1997	VF	9901000001	9901099999	
9900005	SÄNDA ADB-FÖRMEDLINGAR/OKO	EK	9901100001	9901199999	
990012	AGIO/VALUTAKASSA	VG	9901200001	9901299999	

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
9900013	SPECIALLÅN	CG	9901300001	9901399999	
9900013	SPECIALLÅN	CG	9901300001	9901399999	
9900014	VALUTABOKFÖRING	EE	9901400001	9901499999	MV29K
9900014	VALUTAKASSA FRÅN 24.2.1997	EE	9901400001	9901499999	
9900015	UTLÅNING/ALPER	BP	9901500001	9901599999	OTALPKT
9900015	AUTOMATBOKFÖRING/ALPER FRÅN 18.11.94	BP	9901500001	9901599999	
9900016	USKI INLÖSEN AV UTLÄNDSKA CHECKAR	BQ	9901600001	9901699999	andb, 7880: USLR610
9900016	CLEARING 30.10.98 (NATT)	VH	9901600001	9901699999	
9900017	CLEARING 30.10.98 (NATT)	VI	9901700001	9901799999	
9900018	RESEVALUTA	BL	9901800001	9901899999	MAVRMTIK
9900018	RESEVALUTA (MAVA) FRÄMMANDE CHECKAR OCH RESECH.	BL	9901800001	9901899999	
9900019	RESEVALUTA/AGIO	BM	9901900001	9901999999	MAVRATIK
9900019	AGIO (MAVA)	BM	9901900001	9901999999	
9900020	OPICS (DAGLIG) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
9900022	OPICS (DAGLIG) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
9900023	OPICS (DAGLIG) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
9900024	OPICS (DAGLIG) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
9900025	OPICS (DAGLIG) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
990122	OPICS (DAGLIG) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
990123	OPICS (DAGLIG) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
990124	OPICS (DAGLIG) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
9900021	ANDELSBANKENS KONTON I OKO OPICS (MÅNADSSKIFTETS BESTÄENDE BOKFÖRINGAR)	BS	9902100001	9902199999	PR002
9900021	ANKOMMANDE ADB-FÖRMEDLINGAR/OKO	VK / VL	9902100001	9902199999	
9900006	HUVUDBOKSTRANSAKTIONER/OKO	EL	9902200001	9902299999	
9900008	INDRIVNING- OCH ERSÄTTNINGSSYSTEMET (PKJ) AÖF	EM	9902300001	9902399999	
9900241	BANKVISA FÖRSÄKRINGAR (PKV) AÖF	EQ	9902410001	9902419999	
9900242	BANKVISA FÖRSÄKRINGAR (PKV) AÖF	ER	9902420001	9902429999	
9900243	BANKVISA FÖRSÄKRINGAR (PKV) ASF	ES	9902430001	9902439999	
9900025	PENNINGFÖRSÖRJNING	EG	9902500001	9902599999	
9900026	OKO:S INLÖSTA CHECKAR	BV	9902600001	9902699999	MGKR2003
9900026	OKO:S INLÖSTA CHECKAR WINRESK	BV	9902600001	9902699999	
9900028	KAPULA DAGLIGT VERIFIKAT/OKO	EO	9902700001	9902799999	
9900029	KAPULA VÄRDERING/OKO	GS	9902800001	9902899999	
9900030	ASLA/RESULTATREGLERANDE/OHMO	GT	9902900001	9902999999	
9900031	ASLA	GD	9903000001	9903099999	
9900032	ASLA/RESULTATREGLERANDE	VM	9903100001	9903199999	
9900033	ASLA/OHMO	VN / VO	9903200001	9903299999	
9900034	UTU/PROVISIONER	GC	9903300001	9903399999	
9900035	POPS/OINLÖSTA CHECKAR ÖVER 10 ÅR	IF	9903400001	9903499999	
9900036?	PKJ BETALNING AV EFTERINDRIVNING	IG	9903500001	9903599999	
9900036	ELE DAGLIGA POSTER	IH	9903600001	9903699999	
9900037	ELE TAUP POSTER	JA	9903700001	9903799999	
9900037	ELE TAUP POSTER	JB	9903800001	9903899999	
9900038	ELE BOKSLUTSPOSTER SOM SKA ANNULLERAS BOKFÖRINGSSAMMANDRAG/PENNINGFÖRSÖR JNING	JC	9903900001	9903999999	
9900041	PLATINASYSTEMET	VP	9904100001	9904199999	
9900042	BOKFÖRINGSSAMMANDRAG/PENNINGFÖRSÖR JNING (NYTT)	BW	9904200001	9904299999	BJER122
9900042	CLARITY, internt ICT-arbete (upplöses inte)	VQ	9904200001	9904299999	
9900043	DEVON, 30.6.99	RD	9904300001	9904399999	
9900044	DEVON, 30.6.99	VR	9904400001	9904499999	
9900045	DEVON, 30.6.99	VS	9904500001	9904599999	
9900046	DEVON, 30.6.99	VT	9904600001	9904699999	
9900047	DEVON, 30.6.99	VU	9904700001	9904799999	
9900050	LÖNER	BY	9905000001	9905099999	***)
9900052	SEMESTERLÖNESKULDER	GV	9905200001	9905299999	***)
9900053	BANKSYSTEM DAGLIGA	JD	1102000001	1102999999	
9900054	Banksyst mån.boksl./bokslut	JE	9905900001	9905999999	
9900055	BANKSYSTEM UTANF. BALANSR. (VID BEHOV)	JI	9905500001	9905599999	

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
	VÄRDERINGSRESULTAT FÖR TRADING				
990056	TERMINER (återtas inte) 13.1.98	VX	9905600001	9905699999	
990057	RJ DAGLIGA	JF	9905700001	9905799999	
990058	RJ RÖRLIGA	JG	9905800001	9905899999	
990060	VALUTAKONTON	BZ	9906000001	9906099999	DARRATR/OVARP002
990060	VALUTAINLÄNING	BZ	9906000001	9906099999	
990061	VALUTAKONTON/AGIO	CA	9906100001	9906199999	DARRAGI/OVARP002
990061	VALUTAINLÄNING/AGIO	CA	9906100001	9906199999	
990062	VALUTAKONTON/RESULTATREGLERANDE RÄNTA	CB, CC	9906200001	9906299999	DARRASK/OVARP002
990062	VALUTAINLÄNING/RESULTATREGLERANDE POSTER	CB / CC	9906200001	9906299999	
990063	AVGÅENDE UTLANDSBETALNINGAR	CD	9906300001	9906399999	LUMR124
990064	BLV DAGLIGA	JM	1103000001	1103999999	
990065	BLV BOKSL. BEST.	JN	9906500001	9906599999	
990066	BLV BOKSL. KAN ANNUL.	JO	9906600001	9906699999	
990067	BLT DAGLIGA	JP	1104000001	1104999999	
990068	BLT BOKSL. BEST.	JQ	9906800001	9906899999	
990069	BLT BOKSL. ANNUL.	JR	9906900001	9906999999	
990070	FÖRVARSPROVISIONER FÖRVARSPROVISIONSFAKTURERING FRÅN 2.11.94 (JUNI OCH DEC.)	CE	9907000001	9907099999	
990071	SÄLJPROVISIONER FRÅN VÄRDEPAPPER	CF	9907100001	9907199999	
990071	MSB-TECKNING/VÄRDEPAPPERSCOURTAGE	CF	9907100001	9907199999	
990072	BOND/MSB/INTE I BRUK BOND/MSB RESULTATREGL. RÄNTOR	VZ	9907200001	9907299999	
990073	DAGL./INTE I BRUK BOND/MSB VÄRDERINGSRESULTAT MÅN.	UC	9907300001	9907399999	
990074	SLUT/INTE I BRUK	UD	9907400001	9907499999	
990076	Prepaid maksutapahtumat	KK	9907600001	9907699999	
990077	REPA NORMALA BOKFÖRINGAR/INTE I BRUK TÄCKNINGSÖVERFÖRING PÅ	YA	9907700001	9907799999	
990078	BETALNINGSRÖRELSEKONTO	EC	9907800001	9907899999	OKO/PR93
990078	TÄCKNINGSÖVERFÖRING OTTO/OPTO	YB	9907800001	9907899999	
990079	BOND/VALUTERINGSDAGSBOKFÖRINGAR	YC	9907900001	9907999999	
990080	PLACERINGSRESKONTRA/OVC	GJ	9908000001	9908099999	
990081	KORRIGERINGSVERIFIKATSSLAG	CH	9908100001	9908199999	
990082	HALTIA HYRESFORDRINGAR	EH	9908200001	9908299999	
9520005	YIT-HYROR	EH	9908200001	9908299999	
677	KORVA/DAGLIGA	CJ	9908300001	9908399999	
678	KORVA/PRISDIFFERENSER	CJ	9908300001	9908399999	
990083	KORVA-TRANSAKTIONER	CJ	9908300001	9908399999	
990083	KORVA DAGLIGA	CJ	9908300001	9908399999	
990085	FASTIGHETSRESKONTRAN/NYTT	CI	9908500001	9908599999	
990086	OKO:S LÅN	CM	9908600001	9908699999	
990086	OKO:S LÅN TILL ANDELSBANKER	CM	9908600001	9908699999	
990088	HALTIA VEDERLAGSRESKONTRA	EF	9908800001	9908899999	
990089	HALTIA VEDERLAGSBETALNINGAR	EI	9908900001	9908999999	
990091	BETALNINGSRÖRELSE/ASLA	CN	9909100001	9909199999	ALARKP01 OCH 13
990092	ASLA/OHMO	GA	9909200001	9909299999	
990095	OP-VISA/KORTBOLAGET	GG	9909500001	9909599999	
990995	OKO:S BOKFÖRINGSSAMMANDRAG/OPTO INLÄNING/ANNULLERING AV	YN	9909950001	9909959999	
9901001	RESULTATREGLERANDE RÄNTA	BC	9910010001	9910019999	OT003/OTORP003
991001	INLÄNING / RESULTATREGLERANDE POSTER	YO / YP	9910010001	9910019999	
9901002	FÖRSKOTTSBETALDA RÄNTOR/BOKSL.	BE, ED	9910020001	9910029999	AMR827
991003	LOAN IQ/OKO ANTO (=UTLÄNING) AGIO BOKFÖRINGAR OCH	GN	9910030001	9910039999	
991004	PENNAVRUNDNING	YQ	9910040001	9910049999	
991005	YPA (=FÖRETAGSUTLÄNINGENS) LÅN	YR	9910050001	9910059999	
991006	YPA LÅN RESULTATREGLERANDE	YS / YT	9910060001	9910069999	

Tillämpn.- /erifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
991048	YPA LÅN RESULTATREGLERANDE CENTRALBANKSAVDELNINGENS LÅN (RO =	YS / YT	9910060001	9910069999	
991007	FINANSUTL. TILL ANDB.)	YU	9910070001	9910079999	
991008	RO RESULTATREGLERANDE	YV / YW	9910080001	9910089999	
991009	INDRIVNINGSUTLÅNING (PA)	YX	9910090001	9910099999	
991010	PA RESULTATREGLERANDE	YY / YZ	9910100001	9910109999	
9901011	INLÅNING/RESULTATREGLERANDE RÄNTA YA-ANNULLERING AV RESULTATREGL. RÄNTOR	BB	9910110001	9910119999	OT003
991012	FÖR OREGLERADE	UK	9910120001	9910129999	
9901013	ALS SKÖTSELPROVISIONER RO-ANNULLERING AV RESULTATREGL.	BN, BO	9910130001	9910139999	AMR830
991013	RÄNTOR FÖR OREGLERADE PA-ANNULLERING AV RESULTATREGL. RÄNTOR	UG	9910130001	9910139999	
991014	FÖR OREGLERADE	UH	9910140001	9910149999	
991015	RO/AGIOBOKFÖRINGAR	UI	9910150001	9910159999	
991016	PA/AGIOBOKFÖRINGAR	UJ	9910160001	9910169999	
9910002	ALS-MED CAP DAGLIGA	JJ	9910200001	9910209999	
9901021	OPTO/RESULTATREGLERANDE RÄNTA	BT, BU	9910210001	9910219999	PR402
991024	YA ESTLAND AGIO	RP	9910240001	9910249999	
991025	YA ESTLAND DAGLIGA	RJ	9910250001	9910259999	
991026	YA ESTLAND RESULTATREGLERANDE	RO	9910260001	9910269999	
991027	YA ESTLAND AA-ANNULLERINGAR	RU	9910270001	9910279999	
9901003	UTLÅNING/Okopankki	EY, EZ	9910300001	9910399999	
991034	YA LETTLAND AGIO	RR	9910340001	9910349999	
991035	YA LETTLAND DAGLIGA	RK	9910350001	9910359999	
991036	YA LETTLAND RESULTATREGLERANDE	RQ	9910360001	9910369999	
991037	YA LETTLAND AA-ANNULLERINGAR	RX	9910370001	9910379999	
9901042	PLATINASYSTEMET/RESULTATREGLERANDE	BX, BR	9910420001	9910429999	BJER221
991044	YA LITAUEN AGIO	RT	9910440001	9910449999	
991045	YA LITAUEN DAGLIGA	RL	9910450001	9910459999	
991046	YA LITAUEN RESULTATREGLERANDE	RS	9910460001	9910469999	
991047	YA LITAUEN AA-ANNULLERINGAR	RY	9910470001	9910479999	
9901050	ALS/PREMIER OCH VÄRDERINGAR	GH	9910500001	9910509999	
9901055	ALS/ÅTERFÖRDA VÄRDERINGAR AV DERIVAT KORVA- TRANSAKTIONER/RESULTATREGLERANDE	GI	9910550001	9910559999	
9901083	RÄNTA	CK, CL	9910830001	9910839999	
9901083	KORVA AKTIER/RESULTATREGLERANDE	CK, CL	9910830001	9910839999	
990083	KORVA RM/VÄRDERINGAR	CK	9910830001	9910839999	
991083	KORVA RM/ANNULLERING AV VÄRDERING	CL	9910830001	9910839999	
9901086	OKO:S LÅN RESULTATREGLERANDE OKO:S LÅN TILL	CV	9910860001	9910869999	
991086	ANDELSBANKER/RESULTATREGLERANDE BETALNINGSRÖRELSE /ASLA	CV / CY	9910860001	9910869999	
9901091	/RESULTATREGLERANDE RÄNTA	CO, CP	9910910001	9910919999	ALARKP06 OCH 07
9901092	PERIODISERING AV KÖPESUMMAN FÖR SBF	CQ, CZ	9910920001	9910929999	
9901093	ASLA/OHMO/RESULTATREGLERANDE	GB	9910930001	9910939999	
991111	OKOPANKKIS BALANSÖVERFÖRINGAR/OL	XA	9911110001	9911119999	
991112	OKOPANKKIS BALANSÖVERFÖRINGAR/ALS OKOPANKKIS	XB	9911120001	9911129999	
991113	BALANSÖVERFÖRINGAR/VALUTAKASSAN	XC	9911130001	9911139999	
991114	OKOPANKKIS BALANSÖVERFÖRINGAR/DA	XD	9911140001	9911149999	
9910201	ADB-FAKTURERING ABC/JP	CS	9912010001	9912019999	ACR3B1/ACR3B2
990176	PREPAID-REDOVISNINGAR OPTOS MASKINLÅSBARA	KT	9917600001	9917699999	
991995	RESULTATREGLERANDE RÄNTOR TERMIN/SKYDDANDE SYFTE ELLER	XE / XF	9919950001	9919959999	
992001	HANDELSYFTE	XG	9920010001	9920019999	
9920002	ALS-MED CAP BOKSLUT	JK	9920020001	9920029999	
992005	FRA (utländska ränteterminer) KAPITAL	XH	9920050001	9920059999	
990201	ADB-FAKTURERING/OKO SRJ-PERIODISERING AV ÅTERBETALD	YL	9920100001	9920199999	
9900202	PROVISION/OP-FOND	IA	9920200001	9920299999	

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
	SRJ-PERIODISERING AV ÅTERBETALD				
9900203	PROVISION/MOTTAGARBOLAG	IB	9920300001	9920399999	
9900205	ÄGARKUNDSREGISTRET	CT	9920500001	9920599999	JRER110
990207	INLÅNINGSÖVERFÖRINGAR	YM	9920700001	9920799999	
679	KAPITALKONVERTERINGAR	Z4	9920830001	9920839999	
9902083	KAPITALKONVERTERINGAR	Z4	9920830001	9920839999	
992100	BANKGARANTIER	XI	9921000001	9921009999	PTKR3301
992101	BANKGARANTIER/AGIO	XJ	9921010001	9921019999	
992102	LIVFÖRSÄKRING	HV	9921020001	9921029999	
683	VÄRDERINGSKONVERTERING/UPPLÖSNING	Z5	9921830001	9921839999	
9902183	VÄRDERINGSKONVERTERING/UPPLÖSNING	Z5	9908350001	9908359999	
984	VÄRDERINGSKONVERTERING/NYA	Z6	9922830001	9922839999	
9902283	VÄRDERINGSKONVERTERING/NYA	Z6	9908360001	9908369999	
992400	CPICS (UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN)	XL	9924000001	9924009999	
9903001	SALDOÖVERFÖRING	Z1	9930010001	9930019999	
9903001	SALDOÖVERFÖRINGAR	Z1	9930010001	9930019999	
	PERIODISER.POSTER FÖR				
993002	VALUTATERMINERNAS RÄNTEDIFFERENSER	XM / XN	9930020001	9930029999	
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999	
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999	
993009	TERMINER POÄNGDIFFERENSER	XO / XP	9930090001	9930099999	
9940004	LJR UTLÅNING	MC	1101000001	1101999999	
9930002	ALS-MED CAP UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN	JL	9930200001	9930209999	
994005	TERMINER/AGIO	XQ	9940050001	9940059999	
994006	TERMINER/AGIO ÅTERFÖRING	XR	9940060001	9940069999	
9940007	LJR OPB-ÖVERFÖRINGAR	MX	9940700001	9940799999	
9940008	LJR SPECIALLÅN	MD	9940080001	9940089999	
994010	FRA VÄRDERINGAR	XS / XT	9940100001	9940109999	
9940104	LJR EFFEKT.RÄNTA, PRISDIFFERENS	ME	9941040001	9941049999	
9940105	LJR EFFEKT.RÄNTA, PRISDIFF., ANNULLERING	MF	9941050001	9941059999	
9940106	LJR FÖRHANDBETALDA RÄNTOR BSL	MG	9941060001	9941069999	
9940107	LJR FÖRHANDBET. RÄNTOR BSL ANNULL.	MH	9941070001	9941079999	
9940108	LJR ÖVERF. AV SPEC.LÅN, SKÖTSELPROV. LJR ÖVERF. AV SPEC.LÅN, SKÖTSELPROV.	MI	9941080001	9941089999	
9940109	ANNULL.	MJ	9941090001	9941099999	
9940110	LJR-JOLLA CAP DAGLIGA	MM	9941100001	9941109999	
9940112	LJR-JOLLA CAP VÄRDERINGAR	MN	9941120001	9941129999	
9940114	LJR-JOLLA CAP UTANFÖR BALANSR.	MO	9941140001	9941149999	
9940116	LJR-KALA PREMIER OCH VÄRDERINGAR	MP	9941160001	9941169999	
9940117	LJR-KALA VÄRDERINGAR, ANNULL.	MR	9941170001	9941179999	
9940120	LJR NEDSKRIVNINGAR	MU	9941200001	9941209999	
9940121	LJR NEDSKRIVNINGAR ANNULL.	MV	9941210001	9941219999	
995	AGIO/UTLANDSRESKONTRA	XU	9950010001	9950019999	
9950002	JOE BOKSLUT	KD	9950020001	9950029999	
9960002	JOE UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN	KE	9960020001	9960029999	
9970002	CHF-BOKSL.POSTER	KL	9970020001	9970029999	
9970003	CHF-POSTER UTANF. BAL.R. AUTOMATISK BOKFÖRING AV UTL.	KM	9970030001	9970039999	
998	RESULTATREGL. RÄNTOR	XX	9980000001	9980999999	
999	VALUTAKREDIT	XY	9990000001	9990999999	
	ANNULLERING/PARTNERKODER	PK	9999970001	9999979999	
	E-FLOW ANNULLERING	EP	9999980001	9999989999	
	ALLMÄNT ANNULLERINGSVERIFIKAT	PE	9999990001	9999999999	

SAP:s verifikatdagbok, månadshuvudbok och SAPs huvudbok för Leverantörsskuld- och kundfordringskonton har arkiverats i arkiveringssystemet LEA.

*) Verifikaten har upprättats antingen på maskinspråk eller skrivits ut på papper och de förvaras i mappar eller arkiverade i REA-arkiveringssystemet.

** Rapporterna har arkiverats i arkiveringssystemet LEA.

***) Rapporterna har sedan november 2006 arkiverats i Aditros eArkiv.

Av de parallella tillämpningsverifikatnumren härstammar de kortare från

Intime-bokföringssystemet, de längre från FMS-bokföringssystemet.

I fortsättningen ett tillämpningsverifikatnummer för alla företag (alla använder SAP).

1. Underteckning av bokslutet och verksamhetsberättelsen

Jakobstad den 25 januari 2018

Rune Wiik   Bernhard Bredbacka   Birgitta Käll

Rune Wiik

Bernhard Bredbacka

Birgitta Käll

Susanne Mårtens   Tiina Sjölund

Susanne Mårtens

Tiina Sjölund

Thomas Hulten

Thomas Hulten

2. Utlåtande om bokslutet och verksamhetsberättelsen

Förvaltningsrådet har vid sitt möte i dag gjort sig förtroget med bankens bokslut och verksamhetsberättelse. Som sitt utlåtande för andelsstämman/fullmäktigemötet 2018 konstaterar förvaltningsrådet att banken har skötts i enlighet med lagar och förordningar och att förvaltningsrådet inte har något att påpeka varken med anledning av Pedersörenejdens Andelsbanks bokslut eller verksamhetsberättelse. Förvaltningsrådet samtycker med styrelsens förslag till åtgärder med anledning av överskottet.

Jakobstad den 2 februari 2018

Sune Sjölund
Förvaltningsrådets ordförande

Sune Sjölund

Förvaltningsrådets ordförande

Thomas Hulten
Förvaltningsrådets sekreterare

Thomas Hulten

Förvaltningsrådets sekreterare

3. Revisorernas anteckning om utförd revision

För utförd revision har idag getts beräkning.

Ernst & Young AB
Revisionsansammanstämning

Anders Mattsson
Anders Mattsson, CER

REVISIONSBERÄTTELSE

Till Pedersörenejdens Andelsbanks fullmäktige

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av bokslutet för Pedersörenejdens Andelsbank (fo-nummer 0181703-9) för räkenskapsperioden 1.1 – 31.12.2017. Bokslutet omfattar andelsbankens balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till bokslutet.

Enligt vår uppfattning ger bokslutet en rättvisande bild av bankens ekonomiska ställning samt av resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Våra uttalanden i denna rapport är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som överlämnats till bankens revisionsutskott/styrelse.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar vid revisionen av bokslutet*.

Vi är oberoende i förhållande till banken enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

De mest betydande uppskattade riskerna för väsentliga felaktigheter

Vi har nedan beskrivit vad vi uppskattar vara de mest betydande riskerna för väsentliga felaktigheter, inklusive risken för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter samt ett sammandrag av hur vi har agerat till följd av dessa risker.

Vi har i nedan beskrivna avsnittet *Revisorns ansvar vid revisionen av bokslutet* fullgjort vår revision av bokslutet inklusive våra övriga skyldigheter i anknytning till dessa faktorer. Vi har i enlighet med detta utfört våra planerade granskningsåtgärder vilka enligt vår uppskattning omfattat risker som kan leda till väsentliga felaktigheter i bokslutet. Vår granskning som omfattat även de nedan beskrivna riskerna, har utgjort grunden för vårt uttalande om detta bokslut.

Vid vår revision har vi beaktat risken att ledningen förbigår kontroller. Detta har omfattat en bedömning av om det finns indikationer på ledningens medvetna förhållande till dessa, vilket kan medföra en väsentlig risk för felaktigheter till följd av oegentligheter.

Vår uppskattning av den mest betydande risken för väsentliga felaktigheter	Hur hanterades risken vid revisionen
---	---

<p>Fordringar på allmänheten och offentliga sektorn</p> <p>Med hänvisning till bokslutets noter 13 och 15</p> <p>Fordringar på allmänheten och offentliga sektorn, 392 miljoner euro utgör balansräkningens mest signifikanta post. Fordringar på allmänheten och offentliga sektorn utgör 83 % av balansomslutningen. Värdering av fordringar utgör en betydande risk för bokslutet, eftersom ledningen är tvungen att uppskatta beloppet och tidpunkten för värdenedgången på fordringarna.</p> <p>Lån och övriga fordringar kan nedskrivas per fordring eller per fordringsgrupp. Nedskrivningarna uppskattas enskilt ifall kundens skulder är betydande. Enskilda fordringar skall nedskrivas då man erhållit objektiva bevis på att fordringen inte kan indrivnas i sin helhet. Nedskrivningar av fordringsgrupper skall göras enligt OP Gruppens kalkylmodell, vilkas grunder OP Gruppen utvärderar och validerar regelbundet.</p>	<p>Våra granskningsåtgärder, som beaktat risken för väsentliga felaktigheter vid värderingen av fordringarna, har omfattat bl.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utvärdering av Andelsbankens behörighet gällande fordringarnas boknings- och värderingsprinciper; • Genomgång av principerna och metoderna i anknytning till utvärdering och bokning av nedskrivning av lån; • Kontrolltest angående bankens värdering av fordringarna; • Test genom stickprov av bokningen av nedskrivningar per fordring, speciellt gällande de största kundhelheterna eller kundhelheter som annars har en högre risk; • Avstämning av bokning av nedskrivning per fordringsgrupp i enlighet med den av OP Gruppen framställda kalkylmodell för bokningar; • Analytiska granskningsåtgärder; • Genomgång av kontrollomgivningen för utlagda funktioner på entreprenad samt kontroller enligt försäkringsuppdragsrapporten (ISAE 3402 Typ 2) som OP Gruppens revisorer utarbetat avseende utvärdering av slutsatser ur bankens synvinkel, däribland kontroller av utlagda funktioner.
---	---

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bankens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera banken, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar vid revisionen av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet. Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av bankens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bankens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att bankens inte längre kan fortsätta verksamheten.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi kommunicerar med förvaltningsorgan om bland annat, revisionens planerade omfattning och tidpunkten för den, samt om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Uppgifter om revisionsuppdraget

Huvudansvarig revisor har fungerat som av andelsstämman vald revisor från och med 2017.

Building a better
working world

Sida 4

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Den övriga informationen omfattar verksamhetsberättelsen och informationen i årsberättelsen men inkluderar inte bokslutet eller vår revisionsberättelse.

Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vårt ansvar är att läsa den ovan specificerade övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. För verksamhetsberättelsens del är det ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i den övriga informationen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Jakobstad 8.2.2018

Ernst & Young Ab
revisionsamfund

Anders Mattsson, CGR